

II

(Comunicări)

COMUNICĂRI PROVENIND DE LA INSTITUȚIILE, ORGANELE ȘI
ORGANISMELE UNIUNII EUROPENE

COMISIA EUROPEANĂ

COMUNICAREA COMISIEI

Orientări privind ajutoarele de stat pentru protecția mediului și energie pentru perioada
2014-2020

(2014/C 200/01)

Cuprins

INTRODUCERE	2
1. DOMENIU DE APLICARE ȘI DEFINIȚII	3
1.1. Domeniul de aplicare	3
1.2. Măsurile de ajutor care fac obiectul orientărilor	5
1.3. Definiții	5
2. AJUTOARELE DIN DOMENIUL MEDIULUI ȘI ENERGIEI CARE FAC OBIECTUL NOTIFICĂRII	10
3. EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 107 ALINEATUL (3) LITERA (C) DIN TRATAT	11
3.1. Principii comune de evaluare	11
3.2. Dispoziții generale privind compatibilitatea	12
3.3. Ajutoare acordate pentru producția de energie din surse regenerabile	23
3.4. Măsuri în domeniul eficienței energetice, inclusiv cogenerarea și sistemul de termoficare și de răcire centralizată	28
3.5. Ajutoare acordate pentru utilizarea eficientă a resurselor și, în special, ajutoare pentru gestionarea deșeurilor	30
3.6. Ajutoare pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon (CSC)	31
3.7. Ajutoare sub formă de reduceri sau de scutiri de taxe de mediu și sub formă de reduceri ale finanțării sprijinului pentru energia electrică din surse regenerabile	32
3.8. Ajutoare pentru infrastructura energetică	36
3.9. Ajutoare pentru caracterul adecvat al capacității de producție	38
3.10. Ajutoare sub formă de scheme de comercializare a certificatelor	41
3.11. Ajutoare pentru relocalizarea întreprinderilor	41
4. EVALUAREA	42
5. APLICARE	43
6. RAPORTARE ȘI MONITORIZARE	44
7. REVIZUIRE	44

INTRODUCERE

(1) Pentru a împiedica ajutoarele de stat să denatureze concurența pe piața internă și să afecteze schimburile comerciale dintre statele membre într-un mod care contravine interesului comun, articolul 107 alineatul (1) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene („tratatul”) stabilește principiul conform căruia ajutoarele de stat sunt interzise. Cu toate acestea, în anumite cazuri, ajutoarele pot fi compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatele (2) și (3).

(2) În temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat, Comisia poate să considere că sunt compatibile cu piața internă ajutoarele destinate să faciliteze dezvoltarea anumitor activități economice în cadrul Uniunii Europene, în cazul în care acestea nu modifică în mod nefavorabil condițiile schimburilor comerciale într-o măsură care contravine interesului comun.

(3) Strategia Europa 2020⁽¹⁾ se axează pe crearea condițiilor necesare pentru o creștere inteligentă, durabilă și favorabilă incluziunii. În acest sens, au fost stabilite o serie de obiective principale, inclusiv obiective pentru schimbările climatice și utilizarea durabilă a energiei: (i) o reducere cu 20 % a emisiilor de gaze cu efect de seră în Uniune în comparație cu nivelul din 1990; (ii) creșterea la 20 % a ponderii consumului de energie în Uniune provenit din resurse regenerabile; și (iii) îmbunătățirea cu 20 % a eficienței energetice a UE comparativ cu nivelul din 1990. Primele două dintre aceste obiective obligatorii la nivel național au fost puse în aplicare prin „Pachetul energie/climă”⁽²⁾.

(4) La 22 ianuarie 2014, într-o comunicare intitulată „Un cadru pentru politica privind clima și energia în perioada 2020-2030”⁽³⁾ (cadrul 2030), Comisia a propus ca obiectivele privind energia și clima să fie atinse până în 2030. Principalele axe ale cadrului 2030 sunt: (i) reducerea cu 40 % față de nivelul din 1990 a emisiilor de gaze cu efect de seră; (ii) un obiectiv obligatoriu la nivelul UE pentru energia regenerabilă de cel puțin 27 %; (iii) ambiții reînnoite pentru politicile privind eficiența energetică și (iv) un nou sistem de guvernare și un set de noi indicatori pentru a asigura un sistem energetic competitiv și sigur.

(5) Obiectivele principale menționate la considerentul (3) sunt deosebit de importante pentru prezentele orientări. Pentru a sprijini atingerea acestor obiective, Strategia Europa 2020 a prezentat inițiativa „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”, una dintre cele șapte inițiative emblematice⁽⁴⁾. Inițiativa emblematică menționată anterior vizează crearea unui cadru de politici menit să sprijine tranziția către o economie eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor și cu emisii reduse de dioxid de carbon, care să contribuie:

- (a) la stimularea performanțelor economice, reducând, în același timp, utilizarea resurselor;
- (b) la identificarea și crearea de noi posibilități de creștere economică și de stimulare a inovării și la consolidarea competitivității Uniunii;
- (c) la asigurarea securității aprovizionării cu resurse esențiale;
- (d) la combaterea schimbărilor climatice și la limitarea impactului asupra mediului a utilizării resurselor.

(6) Ar trebui reamintit faptul că Foaia de parcurs către o Europă eficientă din punct de vedere energetic⁽⁵⁾, precum și mai multe concluzii ale Consiliului fac apel la eliminarea treptată a subvențiilor dăunătoare mediului⁽⁶⁾. Prin urmare, prezentele orientări ar trebui să țină seama de efectele negative ale subvențiilor dăunătoare mediului, luând în același timp în considerare necesitatea de a aborda compromisurile între diferitele domenii și politici, astfel cum sunt identificate în inițiativele emblematice. Ajutoarele pentru extracția combustibililor fosili nu sunt incluse în prezentele orientări.

⁽¹⁾ COM(2010) 2020 final, 3.3.2010.

⁽²⁾ Decizia nr. 406/2009/CE din 23 aprilie 2009 (JO L 140, 5.6.2009, p. 136) și Directiva 2009/28/CE din 23 aprilie 2009 (JO L 140, 5.6.2009, p. 16).

⁽³⁾ Comunicarea Comisiei către Parlamentul European, Consiliul, Comitetul Economic și Social European și Comitetul Regiunilor - Un cadru pentru politica privind clima și energia în perioada 2020-2030 [COM(2014) 15 final] din 22.1.2014.

⁽⁴⁾ COM(2011)21, 26.1.2011.

⁽⁵⁾ COM(2011) 571 final, 20.9.2011.

⁽⁶⁾ Concluziile Consiliului European din 23 mai 2013 au confirmat necesitatea de a elimina progresiv subvențiile dăunătoare mediului sau economiei, inclusiv cele acordate pentru combustibilii fosili, cu scopul de a facilita investițiile în infrastructuri energetice noi și inteligente.

(7) De asemenea, foaia de parcurs invită statele membre să remedieze lacunele în ceea ce privește rezultatele obținute în valorificarea beneficiilor generate de legislația Uniunii (?). Pentru a evita ca măsurile de ajutor de stat să aducă daune mediului, statele membre trebuie să asigure, de asemenea, în special, conformitatea cu legislația Uniunii în domeniul mediului și să efectueze o evaluare a impactului în ceea ce privește mediul, atunci când legislația UE prevede aceasta, și să asigure obținerea tuturor autorizațiilor necesare.

(8) Comunicarea „Energie 2020, Strategie pentru o energie competitivă, durabilă și sigură”⁽⁸⁾, ca parte a inițiativei emblematică „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”, a concluzionat deja că obiectivele privind o piață a energiei sigură, durabilă și accesibilă din punctul de vedere al prețurilor vor fi subminate dacă rețelele electrice nu sunt modernizate, dacă instalațiile depășite nu sunt înlocuite cu altele competitive și mai ecologice și dacă energia nu este utilizată mai eficient în întregul lanț energetic.

(9) Cadrul pentru 2030 face apel la un angajament ambițios de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră, în conformitate cu foaia de parcurs pentru 2050. Punerea în practică a acestui obiectiv ar trebui să urmeze o abordare care să asigure eficacitatea costurilor, oferind flexibilitate statelor membre pentru a defini o tranziție către emisii reduse de dioxid de carbon care să corespundă circumstanțelor lor specifice și să încurajeze politica în materie de cercetare și inovare pentru a sprijini cadrul privind clima și energia în perioada ulterioară anului 2020. Prezentele orientări respectă aceste principii și pregătesc terenul pentru Cadrul pentru 2030.

(10) Prin prezentele orientări, Comisia stabilește condițiile în care ajutoarele pentru energie și mediu pot fi considerate compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat.

(11) În Comunicarea privind modernizarea ajutoarelor de stat⁽⁹⁾, Comisia a anunțat trei obiective urmărite prin modernizarea controalelor ajutoarelor de stat:

- (a) încurajarea creșterii inteligente, durabile și favorabile incluziunii pe o piață internă competitivă;
- (b) concentrarea controlului ex ante efectuat de Comisie asupra cazurilor cu cel mai mare impact asupra pieței interne și consolidarea, în același timp, a cooperării cu statele membre în materie de aplicare a normelor privind ajutoarele de stat;
- (c) simplificarea normelor și accelerarea procesului decizional.

(12) Comunicarea a făcut apel în special la o abordare comună privind revizuirea diferitelor orientări și cadre, bazată pe consolidarea pieței interne, promovarea eficientizării sporite a cheltuielilor publice printr-o contribuție mai eficientă a ajutoarelor de stat la obiectivele de interes comun, analizarea cu mai multă rigurozitate a efectului stimulat, a limitării la minimumul necesar a ajutoarelor și a evitării posibilelor efecte negative ale ajutoarelor asupra concurenței și asupra schimburilor comerciale. Condițiile de compatibilitate expuse în prezentele orientări se bazează pe aceste principii comune de evaluare.

1. DOMENIU DE APLICARE ȘI DEFINIȚII

1.1. Domeniul de aplicare

(13) Prezentele orientări se aplică ajutoarelor de stat acordate pentru protecția mediului sau pentru obiectivele energetice în toate sectoarele reglementate de tratat, cu condiția ca măsurile să facă obiectul secțiunii 1.2. Prin urmare, acestea se aplică, de asemenea, sectoarelor care fac obiectul normelor specifice ale Uniunii privind ajutoarele de stat (transport⁽¹⁰⁾, cărbune, agricultură, silvicultură, pescuit și acvacultură), exceptând cazul în care aceste norme specifice conțin dispoziții contrare.

(7) Alte acte legislative, cum ar fi Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE, (JO L 140, 5.6.2009, p. 16) („Directiva privind energia din surse regenerabile”) prevăd, de exemplu, la articolul 17 alineatele (1)-(8) din directivă, criteriile de durabilitate pentru biocombustibili și de nediscriminare.

(8) COM(2010) 639, 10.11.2010.

(9) COM(2012) 209, 8.5.2012.

(10) În special, aceste orientări nu aduc atingere liniilor directe comunitare privind ajutoarele de stat acordate întreprinderilor feroviare (JO C 184, 22.7.2008, p. 13). Liniile directe privind ajutoarele pentru întreprinderile feroviare permit diferite forme de ajutor, inclusiv ajutoare pentru reducerea costurilor externe ale transportului feroviar. Aceste ajutoare fac obiectul secțiunii 6.3 a Liniilor directe privind ajutoarele pentru întreprinderile feroviare și au scopul de a justifica faptul că transportul feroviar face posibilă evitarea costurilor externe în raport cu alte moduri de transport concurente. Dacă sunt îndeplinite toate condițiile din secțiunea 6.3 a Liniilor directe privind ajutoarele pentru întreprinderile feroviare și dacă ajutoarele sunt acordate fără discriminare, statele membre pot acorda ajutoare pentru reducerea costurilor externe.

(14) În ceea ce privește agricultura, pescuitul și acvacultura, prezentele orientări se aplică ajutoarelor pentru protecția mediului acordate întreprinderilor active în prelucrarea și comercializarea produselor și, în anumite condiții, întreprinderilor care își desfășoară activitatea în producția primară. Acestor sectoare li se aplică următoarele condiții:

- (a) pentru întreprinderile active în prelucrarea și comercializarea produselor pescărești, în cazul în care ajutoarele se referă la cheltuieli eligibile în temeiul Regulamentului (CE) nr. 1198/2006 al Consiliului⁽¹¹⁾ sau al regulamentului care îl va înlocui⁽¹²⁾, intensitatea maximă permisă a ajutorului este valoarea cea mai ridicată dintre cota prevăzută în prezentele orientări și cea prevăzută în regulamentul menționat anterior;
- (b) în domeniul producției agricole primare, al măsurilor cofinanțate de la Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și al măsurilor de ajutor pentru sectorul forestier, prezentele orientări se aplică numai în cazul în care Orientările comunitare privind ajutoarele de stat în sectorul agricol și forestier 2007-2013⁽¹³⁾, astfel cum au fost modificate sau înlocuite, nu prevăd norme specifice;
- (c) în domeniul producției primare în sectorul pescuitului și acvaculturii, prezentele orientări se aplică numai în cazul în care nu există dispoziții specifice care abordează ajutoarele pentru protecția mediului sau energie.

(15) Prezentele orientări nu se aplică:

- (a) proiectării și fabricării de produse, de mașini sau de mijloace de transport ecologice menite să funcționeze cu mai puține resurse naturale, nici măsurilor adoptate în uzine sau alte unități de producție în scopul ameliorării siguranței sau a igienei⁽¹⁴⁾;
- (b) finanțării măsurilor de protecție a mediului referitoare la infrastructura de transport aerian, rutier, feroviar, pe căi navigabile interioare și la infrastructura de transport maritim;
- (c) costurilor irecuperabile, astfel cum au fost definite în Comunicarea Comisiei privind metodologia de analizare a ajutoarelor de stat în raport cu costurile irecuperabile⁽¹⁵⁾;
- (d) ajutoarelor de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare⁽¹⁶⁾ care fac obiectul normelor stabilite în Cadrul comunitar pentru ajutoarele de stat pentru cercetare, dezvoltare și inovare⁽¹⁷⁾;
- (e) ajutoarelor de stat pentru măsuri în domeniul biodiversității⁽¹⁸⁾.

(16) Ajutoarele în domeniul mediului și energiei nu se pot acorda întreprinderilor aflate în dificultate, astfel cum sunt definite în sensul prezentelor orientări prin Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate⁽¹⁹⁾, astfel cum au fost modificate sau înlocuite.

⁽¹¹⁾ Regulamentul (CE) nr. 1198/2006 al Consiliului din 27 iulie 2006 privind Fondul European pentru Pescuit (JO L 223, 15.8.2006, p. 1).

⁽¹²⁾ A se vedea propunerea Comisiei de Regulament privind Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, COM(2011) 804 final.

⁽¹³⁾ JO C 319, 27.12.2006, p. 1. Acest lucru este, de asemenea, valabil în cazul cadrului care înlocuiește orientările din 2006, care au expirat la 31 decembrie 2013.

⁽¹⁴⁾ Ajutorul pentru mediu are, în general, un efect de denaturare mai redus și este mai eficace dacă este acordat consumatorului/utilizatorului de produse ecologice în locul producătorului/fabricantului de produse ecologice. În plus, utilizarea etichetelor ecologice și a revendicărilor privind produsele poate fi un alt mijloc pentru a permite consumatorilor/utilizatorilor să ia decizii de cumpărare în cunoștință de cauză și pentru a crește cererea de produse ecologice. Dacă sunt bine concepute, recunoscute, înțelese, fiabile și percepute ca fiind relevante de către consumatori, etichetele ecologice solide și revendicările ecologice veritabile pot fi un instrument puternic pentru a ghida și influența comportamentul (consumatorului) spre opțiuni mai ecologice. Utilizarea unei scheme de etichetare/de certificare cu o bună reputație, cu criterii clare și care face obiectul verificării externe (parte terță) va fi unul dintre mijloacele cele mai eficace ale întreprinderilor pentru a demonstra consumatorilor și părților interesate că acestea respectă standarde de mediu ridicate. În acest context, Comisia nu include norme specifice privind ajutorul pentru proiectarea și fabricarea de produse ecologice în domeniul de aplicare al prezentelor orientări.

⁽¹⁵⁾ Adoptată de către Comisie la 26 iulie 2001 și comunicată statelor membre prin scrisoarea cu referința SG(2001) D/290869, 6 august 2001.

⁽¹⁶⁾ Orientările prevăd un bonus pentru proiectele în materie de ecoinovare, care sunt investiții cu o componentă ecologică puternică și care sunt, de asemenea, extrem de inovatoare.

⁽¹⁷⁾ JO C 323, 30.12.2006, p. 1.

⁽¹⁸⁾ Aceste ajutoare pot fi abordate în temeiul normelor privind SIEG; a se vedea cazurile SA.31243 (2012/N) și NN8/2009.

⁽¹⁹⁾ Comunicarea Comisiei referitoare la Liniile directoare privind ajutorul de stat pentru salvarea și restructurarea întreprinderilor aflate în dificultate (JO C 244, 1.10.2004, p. 2).

(17) Pentru evaluarea ajutoarelor în favoarea unei întreprinderi care face obiectul unui ordin de recuperare în urma unei decizii anterioare a Comisiei de declarare a unui ajutor ca fiind ilegal și incompatibil cu piața internă, Comisia va lua în considerare valoarea ajutorului care a rămas de recuperat ⁽²⁰⁾.

1.2. Măsurile de ajutor care fac obiectul orientărilor

(18) Comisia a identificat o serie de măsuri în domeniul mediului și energiei în cazul cărora ajutoarele de stat ar putea fi compatibile cu piața internă în temeiul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat:

- (a) ajutoarele pentru standarde mai ridicate decât standardele Uniunii sau pentru creșterea nivelului de protecție a mediului în absența standardelor Uniunii (inclusiv ajutoare pentru achiziționarea de noi vehicule de transport);
- (b) ajutoare pentru adaptarea anticipată la viitoarele standarde ale Uniunii;
- (c) ajutoare pentru studii de mediu;
- (d) ajutoare pentru depoluarea siturilor contaminate;
- (e) ajutoare acordate pentru producția de energie din surse regenerabile;
- (f) ajutoare acordate pentru măsurile întreprinse în domeniul eficienței energetice, inclusiv cogenerarea și sistemul de termoficare și de răcire centralizată;
- (g) ajutoare acordate pentru utilizarea eficientă a resurselor și, în special, ajutoare pentru gestionarea deșeurilor;
- (h) ajutoare pentru captarea, transportul și stocarea CO₂, inclusiv elemente individuale ale lanțului de captare și stocare a dioxidului de carbon („CSC”);
- (i) ajutoare sub formă de reduceri sau de scutiri de taxe de mediu;
- (j) ajutoare sub formă de reduceri ale sprijinului financiar pentru energia electrică din surse regenerabile;
- (k) ajutoare pentru infrastructura energetică;
- (l) ajutoare pentru măsurile privind caracterul adecvat al capacității de producție;
- (m) ajutoare sub formă de certificate comercializabile;
- (n) ajutoare pentru relocalizarea întreprinderilor.

1.3. Definiții

(19) În sensul prezentelor orientări, se aplică următoarele definiții:

- (1) „protecția mediului” înseamnă orice acțiune menită să remedieze sau să prevină orice prejudiciu asupra mediului fizic sau a resurselor naturale rezultat din activitățile proprii ale unui beneficiar, să reducă riscul unor astfel de prejudicii sau să conducă la o utilizare mai eficientă a resurselor naturale, inclusiv măsuri de economisire a energiei și utilizarea de surse regenerabile de energie;
- (2) „eficiența energetică” înseamnă cantitatea de energie economisită determinată prin măsurarea și/sau estimarea consumului înainte și după punerea în aplicare a unei măsuri de îmbunătățire a eficienței energetice, asigurând în același timp normalizarea condițiilor externe care afectează consumul de energie;
- (3) „standard al Uniunii” înseamnă:
 - (a) un standard obligatoriu al Uniunii care stabilește nivelurile care trebuie atinse în materie de mediu de către întreprinderile individuale ⁽²¹⁾; sau

⁽²⁰⁾ A se vedea, în acest sens, cauzele conexe T-244/93 și T-486/93, TWD Textilwerke Deggendorf GmbH/Comisia, Rec., 1995, p. II-2265 și Comunicarea din partea Comisiei – Pentru o punere în aplicare eficientă a deciziilor Comisiei de obligare a statelor membre să recupereze ajutorul de stat ilegal și incompatibil, (JO C 272, 15.11.2007, p. 4).

⁽²¹⁾ În consecință, standardele sau obiectivele stabilite la nivelul Uniunii care sunt obligatorii din punct de vedere juridic pentru statele membre, însă nu și pentru întreprinderile individuale, nu sunt considerate a fi standarde ale Uniunii.

(b) obligația în temeiul Directivei 2010/75/UE⁽²²⁾ de a utiliza cele mai bune tehnici disponibile („BAT”) și de a garanta că nivelurile de emisie a poluanților nu sunt mai ridicate decât nivelurile care s-ar fi înregistrat prin aplicarea BAT; în cazurile în care nivelurile de emisie asociate BAT au fost definite în actele de punere în aplicare adoptate în temeiul Directivei 2010/75/UE, acele niveluri se vor aplica în sensul prezentelor orientări; dacă nivelurile respective sunt exprimate ca interval, se va aplica limita în care se atinge BAT pentru prima dată.

- (4) „ecoinovare” înseamnă orice formă de activitate de inovare care are ca rezultat sau care urmărește ameliorarea semnificativă a protecției mediului, inclusiv noile procese de producție, noile produse sau servicii, precum și noile metode de gestionare și de derulare a activităților economice a căror utilizare și punere în aplicare este de natură să prevină sau să reducă substanțial riscurile pentru mediu, poluarea și alte impacturi negative care derivă din utilizarea resurselor, pe durata ciclului de viață al activităților conexe.

În sensul acestei definiții, nu se consideră inovații următoarele:

- i. schimbările sau îmbunătățirile nesemnificative;
 - ii. o creștere a producției sau a capacității serviciilor prin adăugarea de sisteme de fabricație sau logistice care sunt foarte asemănătoare cu cele utilizate deja;
 - iii. schimbări în practicile comerciale, în organizarea locului de muncă sau în relațiile externe bazate pe metode organizaționale folosite deja în întreprindere;
 - iv. modificarea strategiei de gestionare;
 - v. concentrări economice și achiziții;
 - vi. încetarea utilizării unui proces;
 - vii. simpla înlocuire sau extindere a capitalului;
 - viii. schimbări rezultate numai din modificarea prețurilor factorilor, personalizarea producției, schimbările sezoniere normale și alte schimbări ciclice;
 - ix. comercializarea de produse noi sau îmbunătățite semnificativ;
- (5) „surse regenerabile de energie” înseamnă următoarele surse regenerabile nefosile de energie: eoliană, solară, aerotermală, geotermală, hidrotermală și energia oceanelor, hidroelectrică, biomasa, gazul provenit din depozitele de deșeuri, gazul provenit de la stațiile de epurare a apei și biogazul;
- (6) „biomasă” înseamnă fracțiunea biodegradabilă a produselor, deșeurilor și reziduurilor din agricultură (inclusiv substanțe vegetale și animale), din silvicultură și din industriile conexe, inclusiv pescuitul și acvacultura, precum și biogazul și fracțiunea biodegradabilă a deșeurilor industriale și municipale;
- (7) „biocombustibil” înseamnă un combustibil lichid sau gazos pentru transport, produs din biomasă;
- (8) „biolichid” înseamnă un combustibil lichid produs din biomasă și utilizat în scopuri energetice altele decât transportul, inclusiv pentru producerea de energie electrică și de energie destinată încălzirii și răcirii;
- (9) „biocombustibil durabil” înseamnă un biocombustibil care îndeplinește criteriile de durabilitate prevăzute la articolul 17 din Directiva (CE) 2009/28 a Parlamentului European și a Consiliului⁽²³⁾ privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile și orice modificare adusă acesteia⁽²⁴⁾;
- (10) „mecanism de cooperare” înseamnă un mecanism care îndeplinește condițiile prevăzute la articolele 6, 7 sau 8 din Directiva (CE) 2009/28;
- (11) „energie din surse regenerabile de energie” înseamnă energia generată de instalații care utilizează exclusiv surse regenerabile de energie, precum și cota, din punctul de vedere al valorii calorice, a energiei produse din surse regenerabile de energie în instalații hibride care utilizează și surse de energie convențională și include energia electrică regenerabilă utilizată pentru umplerea sistemelor de stocare, dar exclude energia electrică produsă ca urmare a sistemelor de stocare;

⁽²²⁾ Directiva 2010/75/UE din 24 noiembrie 2010 privind emisiile industriale (prevenirea și controlul integrat al poluării), (JO L 334, 17.12.2010, p. 17).

⁽²³⁾ Directiva (CE) 2009/28 a Parlamentului European și a Consiliului privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile (JO L 140, 5.6.2009, p. 16).

⁽²⁴⁾ Criteriile de durabilitate se aplică, de asemenea, biolichidelor, în conformitate cu Directiva (CE) 2009/28.

- (12) „cogenerare” sau producerea combinată de energie electrică și energie termică (CHP) înseamnă producerea simultană, în același proces, a energiei termice și a energiei electrice și/sau mecanice;
- (13) „cogenerare de înaltă eficiență” înseamnă cogenerarea care îndeplinește criteriile definiției privind cogenerarea de înaltă eficiență, conform articolului 2 alineatul (34) din Directiva 2012/27/UE⁽²⁵⁾;
- (14) „sistem de termoficare și răcire centralizată eficient din punct de vedere energetic” înseamnă un sistem de termoficare și răcire centralizată care îndeplinește criteriile definiției corespunzătoare unui sistem eficient de termoficare și răcire centralizată, astfel cum se prevede la articolul 2 alineatele (41) și (42) din Directiva 2012/27/UE⁽²⁶⁾. Definiția cuprinde instalațiile de termoficare/răcire și rețeaua (inclusiv echipamentele conexe) necesare pentru a distribui agentul de termoficare/răcire de la unitățile de producție la sediul clientului;
- (15) „taxă de mediu” înseamnă o taxă cu o bază de impozitare specifică ce are un efect negativ clar asupra mediului sau care urmărește să impoziteze anumite activități, bunuri sau servicii astfel încât costurile de mediu să poată fi incluse în prețul lor și/sau astfel încât producătorii și consumatorii să fie orientați către activități care respectă mai mult mediul;
- (16) „nivelul minim al taxei Uniunii” înseamnă nivelul minim de impozitare prevăzut de legislația Uniunii; pentru produsele energetice și pentru energia electrică, aceasta înseamnă nivelul minim de impozitare prevăzut în anexa I la Directiva 2003/96/CE a Consiliului⁽²⁷⁾;
- (17) „întreprindere mică și mijlocie” („IMM”) înseamnă o întreprindere care îndeplinește condițiile prevăzute de Recomandarea Comisiei din 6 mai 2003 privind definirea microîntreprinderilor și a întreprinderilor mici și mijlocii⁽²⁸⁾;
- (18) „întreprindere mare” înseamnă întreprinderea care nu se încadrează în definiția IMM-urilor;
- (19) „ajutor individual” înseamnă ajutorul acordat fie în cadrul unei scheme, fie pe o bază ad-hoc;
- (20) „intensitatea ajutorului” înseamnă valoarea brută a ajutorului exprimat ca procentaj din costurile eligibile; toate cifrele utilizate trebuie luate în considerare înainte de a deduce impozitele sau orice altă taxă; în cazul în care ajutorul se acordă sub o altă formă decât cea a unei subvenții, valoarea ajutorului trebuie să fie echivalentul-subvenție al ajutorului; ajutoarele care pot fi plătite în mai multe tranșe trebuie calculate la valoarea lor în momentul acordării; Rata dobânzii care trebuie utilizată în scopul scontului și pentru calculul valorii ajutorului în formă de credit preferențial trebuie să fie rata de referință aplicabilă în momentul acordării subvenției; intensitatea ajutorului se calculează pentru fiecare beneficiar;
- (21) „venit din exploatare” înseamnă, în scopul calculării costurilor eligibile, în special economiile de costuri și producția auxiliară suplimentară legată direct de investițiile suplimentare pentru protecția mediului și, dacă este cazul, veniturile care provin din alte măsuri de sprijin, indiferent dacă acestea reprezintă sau nu ajutoare de stat, inclusiv ajutoare de exploatare acordate pentru aceleași costuri eligibile, prețul plătit producătorilor pentru energie electrică regenerabilă sau alte măsuri de sprijin;
- (22) „cost de funcționare” înseamnă, în scopul calculării costurilor eligibile, în special costurile de producție suplimentare precum costurile de întreținere, rezultate din investițiile suplimentare pentru protecția mediului;
- (23) „activ corporal” înseamnă, în scopul calculării costurilor eligibile, investițiile în terenuri care sunt strict necesare pentru a îndeplini obiectivele de mediu, investițiile în clădiri, instalații și echipamente destinate să reducă sau să elimine poluarea și alte consecințe negative, precum și investițiile pentru adaptarea metodelor de producție în vederea protejării mediului;
- (24) „activ necorporal” înseamnă, în scopul calculării costurilor eligibile, cheltuielile privind transferul de tehnologie prin achiziții de licențe de exploatare sau de cunoștințe tehnice brevetate și nebrevetate, în cazul în care respectivele achiziții respectă următoarele condiții:
- (a) trebuie considerate ca elemente amortizabile de activ;
- (b) trebuie achiziționate în condițiile pieței, de la o întreprindere în care achizitorul nu are nicio putere de control direct sau indirect;

⁽²⁵⁾ Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE, (JO L 315, 14.11.2012, p. 1).

⁽²⁶⁾ JO L 315, 14.11.2012, p. 1.

⁽²⁷⁾ Directiva 2003/96/CE a Consiliului din 27 octombrie 2003 privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității (JO L 283, 31.10.2003, p. 51).

⁽²⁸⁾ JO L 124, 20.5.2003, p. 36.

- (c) trebuie inclus în activele întreprinderii și trebuie să rămână în unitatea beneficiarului ajutorului și să fie utilizat acolo pe o perioadă de cel puțin cinci ani; această condiție nu se aplică în cazul în care activul necorporal este uzat moral; în cazul în care este vândut în cursul celor cinci ani, profitul obținut din vânzare trebuie dedus din costurile eligibile și valoarea ajutorului trebuie rambursată parțial sau integral, după caz;
- (25) „internalizarea costurilor” înseamnă principiul conform căruia toate costurile asociate protecției mediului ar trebui incluse în costurile de producție ale întreprinderii poluante;
- (26) „poluator” înseamnă persoana care aduce direct sau indirect daune mediului sau care creează condiții ce conduc la asemenea daune ⁽²⁹⁾;
- (27) „poluare” înseamnă dauna cauzată de poluator prin prejudicierea directă sau indirectă a mediului sau prin crearea unor condiții care conduc la asemenea daune asupra mediului fizic înconjurător sau a resurselor naturale;
- (28) „principiul poluatorul plătește” înseamnă că poluatorul care cauzează poluarea ar trebui să suporte costurile măsurilor de combatere a poluării;
- (29) „sit contaminat” înseamnă un sit în care s-a confirmat prezența, cauzată de om, a unor substanțe periculoase la un asemenea nivel încât prezintă un risc semnificativ pentru sănătatea umană sau pentru mediu, având în vedere utilizarea actuală a terenului respectiv sau viitoarea utilizare autorizată a acestuia;
- (30) „ajutor ad-hoc” înseamnă ajutorul care nu este acordat pe baza unei scheme de ajutoare;
- (31) „infrastructură energetică” înseamnă orice echipament sau instalație fizică care este situată în Uniune sau care conectează Uniunea cu una sau mai multe țări terțe și care se încadrează în următoarele categorii:
- (a) în ceea ce privește energia electrică:
- (i) infrastructura pentru transport, astfel cum este definită la articolul 2 alineatul (3) din Directiva 2009/72/CE ⁽³⁰⁾;
 - (ii) infrastructura pentru distribuție, astfel cum este definită la articolul 2 alineatul (5) din Directiva 2009/72/CE ⁽³⁰⁾;
 - (iii) instalații de depozitare a energiei electrice, definite ca fiind instalațiile utilizate pentru depozitarea permanentă sau temporară a energiei în infrastructuri situate la suprafață sau în subteran sau în situri geologice, cu condiția să fie conectate direct la linii de transport de înaltă tensiune concepute pentru o tensiune de minimum 110 kV;
 - (iv) orice echipament sau instalație indispensabilă pentru a asigura funcționarea în condiții de siguranță, securitate și eficiență a sistemelor definite la literele (i)-(iii), inclusiv a sistemelor de protecție, monitorizare și control la toate tensiunile și stațiile electrice; și
 - (v) rețele inteligente, definite ca orice echipament, linie, cablu sau instalație, atât la nivelul transportului, cât și al distribuției la tensiune joasă și medie, care are ca obiectiv comunicarea digitală bidirecțională, monitorizarea interactivă, inteligentă și în timp real sau aproape real și gestionarea producției, a transportului, a distribuției și a consumului de energie electrică în cadrul unei rețele electrice, în vederea dezvoltării unei rețele care să integreze în mod eficient comportamentul și acțiunile tuturor utilizatorilor conectați la aceasta – producători, consumatori și cei cu dublu statut de producător și consumator – în vederea asigurării unui sistem energetic eficient din punct de vedere economic și sustenabil, cu pierderi minore și cu un nivel înalt de securitate și de calitate în aprovizionare și de siguranță;
- (b) în ceea ce privește gazele:
- (i) conducte de transport și distribuție pentru transportul gazelor naturale și a biogazelor care fac parte dintr-o rețea, cu excepția conductelor de înaltă presiune utilizate pentru distribuția în amonte de gaze naturale;
 - (ii) instalații subterane de stocare conectate la conductele de gaze de înaltă presiune menționate la litera (i);

⁽²⁹⁾ Recomandarea Consiliului din 3 martie 1975 privind alocarea costurilor și acțiunile întreprinse de autoritățile publice în probleme de mediu (JO L 194, 25.7.1975, p. 1).

⁽³⁰⁾ Directiva 2009/72/CE din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice, (JO L 211, 14.8.2009, p. 55).

- (iii) instalații de recepție, de stocare și de regazeificare sau decompresie pentru gaze naturale lichefiate („GNL”) sau gaze naturale comprimate („GNC”); și
 - (iv) orice echipament sau instalație esențială pentru funcționarea securizată, eficientă și în condiții de siguranță a sistemului sau pentru asigurarea capacității bidirecționale, inclusiv stații de comprimare;
- (c) în ceea ce privește petrolul:
- (i) conducte folosite pentru transportul țițeiului;
 - (ii) stații de pompare și instalații de depozitare necesare pentru exploatarea conductelor de țiței; și
 - (iii) orice echipament sau instalație esențială pentru funcționarea corespunzătoare, sigură și eficientă a sistemului, inclusiv sisteme de protecție, monitorizare și control și dispozitive de flux invers;
- (d) în ceea ce privește CO₂: rețeaua de conducte, inclusiv stațiile auxiliare conexe, pentru transportarea CO₂ către siturile de stocare, în vederea injectării acestuia într-o formațiune geologică subterană adecvată, în scopul stocării permanente;
- (32) „deficit de finanțare” înseamnă diferența dintre fluxurile de numerar pozitive și cele negative pe parcursul duratei de viață a investiției, actualizate la valoarea lor din prezent (în general utilizând costul capitalului);
- (33) „captarea și stocarea dioxidului de carbon” sau „CSC” înseamnă o serie de tehnologii care captează dioxidul de carbon (CO₂) emis de instalațiile industriale pe bază de combustibili fosili sau biomasă, inclusiv de centralele electrice, îl transportă într-un loc de stocare corespunzător și injectează CO₂ în formațiuni geologice subterane adecvate pentru stocarea permanentă a CO₂;
- (34) „caracterul adecvat al capacității de producție” înseamnă un nivel de capacitate generată care este considerat ca fiind adecvat pentru a satisface nivelurile cererii în statul membru, în orice moment, pe baza unui indicator statistic convențional utilizat de organizații pe care instituțiile Uniunii îl recunosc ca îndeplinind un rol esențial în crearea unei piețe unice în sectorul energiei electrice, precum ENTSO-E;
- (35) un „generator” este o întreprindere care produce energie electrică în scop comercial;
- (36) „măsură privind caracterul adecvat al capacității de producție” înseamnă un mecanism care are scopul de a asigura faptul că anumite niveluri privind caracterul adecvat al capacității de producție sunt atinse la nivel național;
- (37) „responsabilitate de echilibrare” înseamnă responsabilitatea pentru abaterile dintre producție, consum și tranzacțiile comerciale ale unei părți responsabile cu echilibrarea, în cursul unei perioade date de remediere a unui dezechilibru;
- (38) „responsabilități standard de echilibrare” înseamnă responsabilități de echilibrare care nu creează discriminări între tehnologii și care nu scutesc pe niciun producător de aceste responsabilități;
- (39) „parte responsabilă cu echilibrarea (PRE)” înseamnă un operator de pe piață sau un reprezentant desemnat al acestuia, care are responsabilitatea dezechilibrelor de pe piață;
- (40) „dezechilibre” înseamnă abaterile dintre producție, consum și tranzacțiile comerciale ale unei PRE, în cursul unei perioade date de remediere a unui dezechilibru;
- (41) „remediarea unui dezechilibru” înseamnă un mecanism de decontare financiară care vizează recuperarea costurilor aferente echilibrării aplicabile dezechilibrelor înregistrate de PRE;
- (42) „perioada de remediere a unui dezechilibru” înseamnă unitățile de timp utilizate pentru a calcula dezechilibrele înregistrate de PRE;

- (43) „procedură de ofertare concurențială” înseamnă un proces de ofertare nediscriminatoriu care prevede participarea unui număr suficient de întreprinderi și în care ajutorul se acordă fie pe baza ofertei inițiale prezentate de ofertant, fie pe baza unui preț de echilibru. De asemenea, bugetul sau volumul aferent procedurii de ofertare reprezintă o constrângere obligatorie, ceea ce creează o situație în care nu toți ofertanții pot primi ajutoare.
- (44) „demararea lucrărilor” înseamnă fie demararea lucrărilor de construcții în cadrul investiției, fie primul angajament ferm de comandă pentru echipamente sau alt angajament prin care investiția devine ireversibilă, oricare dintre acestea survine mai întâi. Cumpărarea de terenuri și lucrările pregătitoare, precum obținerea permiselor și realizarea studiilor preliminare de fezabilitate nu sunt considerate drept demarare a lucrărilor. În cazul preluărilor de întreprinderi, „demararea lucrărilor” înseamnă data de achiziționare a activelor direct legate de unitatea preluată;
- (45) „proiect demonstrativ” înseamnă un proiect care demonstrează că o tehnologie este o premieră în Uniune și reprezintă o importantă inovare care depășește stadiul actual al tehnologiei;
- (46) „zone asistate” înseamnă zonele desemnate într-o hartă a ajutoarelor regionale aprobată pentru perioada 1 iulie 2014-31 decembrie 2020, în aplicarea articolului 107 alineatul (3) literele (a) și (c) din tratat;
- (47) „harta ajutoarelor regionale” înseamnă lista zonelor desemnate de un stat membru conform condițiilor stabilite în Orientările privind ajutoarele de stat regionale pentru perioada 2014-2020 ⁽³¹⁾.

2. AJUTOARELE DIN DOMENIUL MEDIULUI ȘI ENERGIEI CARE FAC OBIECTUL NOTIFICĂRII

- (20) Ajutoarele individuale acordate pe baza unui scheme de ajutoare notificate fac în continuare obiectul obligației de notificare, în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat, în cazul în care ajutorul depășește următoarele praguri de notificare ⁽³²⁾ și în cazul în care nu sunt acordate pe baza unei proceduri de ofertare concurențiale:
- (a) ajutor pentru investiții, în cazul în care valoarea ajutorului depășește 15 milioane EUR pentru o întreprindere;
- (b) ajutor de exploatare pentru producția de energie electrică regenerabilă și/sau producția combinată de căldură regenerabilă în cazul în care ajutorul este acordat instalațiilor de energie electrică regenerabilă în situri în care capacitatea de producere a energiei electrice regenerabile rezultată pentru fiecare sit depășește 250 de megawați („MW”);
- (c) ajutor de exploatare pentru producția de biocombustibili în cazul în care ajutorul este acordat unei instalații de producție de biocombustibili în situri în care producția rezultată depășește 150 000 de tone („t”) pe an;
- (d) ajutor de exploatare pentru cogenerare în cazul în care ajutorul este acordat unei instalații de cogenerare care are ca rezultat o capacitate de cogenerare a electricității care depășește 300 MW. ajutorul pentru producția de căldură prin cogenerare se va evalua în contextul notificării bazate pe capacitatea privind energia electrică;
- (e) ajutor pentru infrastructura energetică: în cazul în care valoarea ajutorului depășește 50 de milioane EUR pe întreprindere și pe proiect de investiții;
- (f) ajutor pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon: în cazul în care valoarea ajutorului depășește 50 de milioane EUR pe proiect de investiții;
- (g) ajutor sub forma măsurii de adecvare a capacității de producție: în cazul în care valoarea ajutorului depășește 15 milioane EUR pe proiect și pe întreprindere.
- (21) Scutirile, reducerile fiscale legate de taxele de mediu și scutirile de la finanțarea energiei din surse regenerabile care intră sub incidența secțiunii 3.7 nu vor face obiectul condițiilor pentru ajutoarele individuale notificate. Cu toate acestea, ajutoarele acordate sub formă de ajutoare fiscale care nu intră sub incidența secțiunii 3.7 a prezentelor orientări vor face obiectul unei evaluări individuale, în cazul în care sunt depășite plafoanele prevăzute în secțiunea respectivă. Aceasta se aplică, de asemenea, indiferent dacă beneficiarul individual beneficiază în același timp de o scutire sau de o reducere fiscală care intră sub incidența secțiunii 3.7.

⁽³¹⁾ JO C 209, 23.7.2013, p. 1.

⁽³²⁾ Pentru calculul limitei de capacitate, trebuie să se ia în considerare capacitatea totală per unitate care este eligibilă pentru acordarea ajutorului pentru fiecare proiect.

(22) Prezentele orientări furnizează criteriile de compatibilitate pentru schemele de ajutoare și ajutoarele individuale destinate îndeplinirii obiectivelor privind protecția mediului și energia care fac obiectul obligației de notificare în temeiul articolului 108 alineatul (3) din tratat.

3. EVALUAREA COMPATIBILITĂȚII ÎN TEMEIUL ARTICOLULUI 107 ALINEATUL (3) LITERA (C) DIN TRATAT

(23) Ajutoarele de stat pentru obiectivele privind protecția mediului și energia vor fi considerate compatibile cu piața internă în sensul articolului 107 alineatul (3) litera (c) din tratat în cazul în care, pe baza principiilor de evaluare comune prezentate în prezentul capitol, contribuie într-o mai mare măsură la realizarea obiectivelor Uniunii în domeniul mediului sau energiei fără a afecta în mod negativ condițiile comerciale într-o măsură care contravine interesului comun. Dezavantajele specifice ale zonelor asistate vor fi luate în considerare.

(24) Prezentul capitol clarifică modul în care Comisia va aplica principiile comune de evaluare descrise în secțiunea 3.1 atunci când evaluează măsurile de ajutor care intră în sfera de aplicare a prezentelor orientări și, după caz, stabilește condițiile specifice pentru ajutorul individual (acordat fie în baza unei scheme, fie ad-hoc).

(25) Secțiunea 3.2 stabilește condițiile de compatibilitate generale aplicabile tuturor măsurilor de ajutor care intră în sfera de aplicare a prezentelor orientări, cu excepția cazului în care secțiunile mai specifice de la capitolul 3 precizează sau modifică aceste condiții generale de compatibilitate. În consecință, secțiunea 3.2 se aplică, în special, următoarelor măsuri care nu fac parte din secțiunile mai specifice de la capitolul 3:

- (a) ajutoare pentru studii de mediu;
- (b) ajutoare pentru depoluarea siturilor contaminate;
- (c) ajutoare pentru întreprinderile care aplică standarde mai ridicate decât standardele Uniunii sau pentru creșterea nivelului de protecție a mediului în lipsa unor standarde ale Uniunii;
- (d) ajutoare pentru adaptarea anticipată la viitoarele standarde ale Uniunii.

3.1. Principii comune de evaluare

(26) Pentru a evalua dacă o măsură de ajutor notificată poate fi considerată compatibilă cu piața internă, Comisia analizează, în general, dacă prin structura măsurii se garantează că impactul pozitiv al realizării unui obiectiv de interes comun este mai mare decât eventualele efecte negative ale măsurii de ajutor asupra schimburilor comerciale și asupra concurenței.

(27) În Comunicarea privind modernizarea ajutoarelor de stat din 8 mai 2012⁽³³⁾ s-a solicitat identificarea și definirea unor principii comune aplicabile evaluării compatibilității tuturor măsurilor de ajutor efectuate de Comisie. În acest sens, Comisia va considera o măsură de ajutor de stat ca fiind compatibilă cu piața internă doar dacă îndeplinește toate criteriile enunțate în cele ce urmează.

- (a) contribuția la un obiectiv de interes comun bine definit: o măsură de ajutor de stat vizează un obiectiv de interes comun conform articolului 107 alineatul (3) din tratat; (Secțiunea 3.2.1);
- (b) necesitatea intervenției statului: măsura de ajutor de stat vizează o situație în care ajutorul poate aduce o îmbunătățire semnificativă pe care doar piața nu o poate realiza, de exemplu prin remedierea unei disfuncționalități a pieței bine-definite; (Secțiunea 3.2.2);
- (c) adecvarea măsurii de ajutor: măsura propusă de ajutor este un instrument corespunzător de politică pentru abordarea obiectivului de interes comun; (Secțiunea 3.2.3);
- (d) efectul stimulator: ajutorul duce la modificarea comportamentului întreprinderii (întreprinderilor) în cauză, aceasta (acestea) desfășurând activități suplimentare pe care nu le-ar desfășura în absența ajutoarelor sau pe care le-ar desfășura într-un mod diferit sau limitat. (Secțiunea 3.2.4);
- (e) proporționalitatea ajutorului (ajutor limitat la minimum): valoarea ajutorului se limitează la minimumul necesar pentru a stimula investiția sau activitatea suplimentară în domeniul vizat; (Secțiunea 3.2.5);

⁽³³⁾ COM(2012) 0209 final, 8.5.2012.

- (f) evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale dintre statele membre: efectele negative ale ajutorului sunt suficient de limitate, astfel încât bilanțul global al măsurii să fie pozitiv; (Secțiunea 3.2.6);
- (g) transparența ajutorului: statele membre, Comisia, operatorii economici și opinia publică au acces ușor la toate actele relevante și la toate informațiile pertinente cu privire la ajutorul acordat. (Secțiunea 3.2.7);

(28) Anumite categorii de scheme pot face, de asemenea, obiectul unei cerințe de evaluare ex post, astfel cum se indică în capitolul 4. În astfel de cazuri, Comisia poate limita durata schemelor respective (în mod normal, la maximum patru ani) cu posibilitatea de a notifica din nou prelungirea acestora ulterior.

(29) În plus, dacă o măsură de ajutor de stat sau condițiile atașate acesteia (inclusiv metoda de finanțare atunci când face parte integrantă din măsură) conduc la o încălcare nedisociabilă a dreptului Uniunii, ajutorul nu poate fi declarat compatibil cu piața internă⁽³⁴⁾. De exemplu, în domeniul energiei, orice taxă care are obiectivul de a finanța o măsură de ajutor de stat trebuie să respecte în special articolele 30 și 110 din tratat⁽³⁵⁾.

3.2. Dispoziții generale privind compatibilitatea

3.2.1. Contribuția la un obiectiv de interes comun

3.2.1.1. Condiții generale

(30) Obiectivul general al ajutoarelor de mediu este de a spori nivelul de protecție a mediului în comparație cu nivelul care ar fi atins în lipsa ajutoarelor. Strategia Europa 2020 stabilește în special obiective și ținte pentru o creștere durabilă pentru a sprijini trecerea la o economie eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor, competitivă și cu emisii scăzute de dioxid de carbon. O economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon, în care energia variabilă din surse regenerabile are o pondere semnificativă, necesită o ajustare a sistemului energetic, în special investiții semnificative în rețelele energetice⁽³⁶⁾. Obiectivul principal al ajutoarelor din sectorul energetic este de a asigura un sistem energetic competitiv, durabil și sigur în cadrul unei piețe energetice⁽³⁷⁾ a Uniunii care funcționează bine.

(31) Statele membre care intenționează să acorde ajutoare în domeniul mediului sau al energiei vor trebui să definească exact obiectivul urmărit și să explice care este contribuția preconizată a măsurii în vederea realizării acestui obiectiv. Atunci când introduc o măsură cofinanțată de la fondurile structurale și de investiții europene, statele membre se pot baza pe justificarea programelor operaționale relevante pentru a preciza obiectivele în domeniul mediului sau energiei urmărite.

(32) Studiile de mediu pot contribui la realizarea unui obiectiv comun atunci când acestea sunt direct legate de investițiile eligibile în temeiul prezentelor orientări, precum și atunci când, în urma constatărilor unui studiu pregătitor, investiția în cauză nu are loc.

3.2.1.2. Condiții suplimentare pentru ajutoarele care se notifică individual

(33) Pentru a demonstra contribuția unui ajutor care se notifică individual la creșterea nivelului de protecție a mediului, statul membru poate utiliza, pe cât posibil în termeni cuantificabili, o serie de indicatori, în special pe cei enumerați mai jos:

- (a) *tehnologii de reducere a poluării*: cantitatea de gaze cu efect de seră sau de poluanți care nu este emisă în atmosferă, în mod permanent (ceea ce înseamnă reducerea consumului de combustibili fosili);

⁽³⁴⁾ A se vedea cauza C-156/98 Germania/Comisia, Rec., 2000, p. I-6857, punctul 78 și cauza C-333/07 Régie Networks/Rhône Alpes Bourgogne, Rep., 2008, p. I-10807, punctele 94-116. A se vedea, de asemenea, în domeniul energiei, cauzele conexe C-128/03 și C-129/03, AEM și AEM Torino, Rec. 2005, p. I-2861, punctele 38-51.

⁽³⁵⁾ Cauza C-206/06, Essent, Rep., 2008, p. I-5497, punctele 40-59. Pentru aplicarea articolelor 30 și 110 din tratat în cazul schemelor pentru certificatele comercializabile, a se vedea Decizia C(2009)7085 a Comisiei din 17.9.2009, Ajutor de stat N 437/2009 - Schemă de ajutor pentru promovarea cogenerării în România, (JO C 31, 9.2.2010, p. 8), considerentele 63-65.

⁽³⁶⁾ COM(2011)112 final „Foaie de parcurs pentru trecerea la o economie competitivă cu emisii scăzute de dioxid de carbon”. COM(2011) 571 final, „Foaie de parcurs către o Europă eficientă din punct de vedere al utilizării resurselor”.

⁽³⁷⁾ COM(2010)639 final, Comunicarea „Energie 2020”.

- (b) *standarde ale Uniunii existente*: valoarea absolută și mărimea relativă a creșterii nivelului de protecție a mediului peste nivelul standardului, și anume o reducere a poluării care nu s-ar fi obținut prin standard în absența unui ajutor de stat;
- (c) *viitoarele standarde ale Uniunii*: creșterea ratei de punere în aplicare a viitoarelor standarde, și anume reducerea poluării începând cu o dată anterioară.

3.2.2. Necesitatea intervenției statului

3.2.2.1. Condiții generale

(34) Întrucât este general acceptat faptul că piețele concurențiale tind să conducă la rezultate eficiente din punctul de vedere al prețurilor, producției și utilizării resurselor, în cazul în care există disfuncționalități ale pieței⁽³⁸⁾, intervenția statului poate îmbunătăți funcționarea eficientă a piețelor. Într-adevăr, măsurile de ajutor de stat pot, în anumite condiții, să corecteze disfuncționalitățile pieței și, astfel, pot contribui la atingerea obiectivului comun în măsura în care piața nu reușește singură să atingă un rezultat eficient. Pentru a evalua dacă un ajutor de stat este eficient în vederea atingerii obiectivului, este necesar în primul rând să se identifice și să se definească problema care trebuie abordată. Ajutoarele de stat ar trebui să fie direcționate către situațiile în care acestea pot aduce o îmbunătățire semnificativă, pe care piața nu o poate aduce singură.

(35) Pentru a stabili orientări care asigură faptul că prin măsurile de ajutor se atinge obiectivul comun, statele membre ar trebui să identifice disfuncționalitățile pieței care stau în calea unui nivel crescut de protecție a mediului sau a unei piețe interne a energiei care funcționează bine, în condiții de siguranță, care oferă prețuri accesibile și care este durabilă. Disfuncționalitățile pieței legate de obiectivele de mediu și de cele energetice pot fi diferite sau similare, dar pot împiedica rezultatul optim și pot duce la un rezultat inefficient din următoarele motive:

- (a) **Efecte externe negative**: acestea sunt mai frecvente în cazul măsurilor de ajutor în domeniul mediului și apar atunci când nu s-a stabilit în mod adecvat prețul pentru poluare, și anume atunci când firma în cauză nu suportă costul integral al poluării. În acest caz, întreprinderile care acționează în propriul lor interes nu ar avea suficiente stimulente pentru a lua în considerare efectele externe negative cauzate de producție, nici atunci când decid să utilizeze o anumită tehnologie de producție, nici atunci când decid asupra nivelului de producție. Cu alte cuvinte, costurile de producție care sunt suportate de întreprindere sunt inferioare celor suportate de societate. Prin urmare, întreprinderile nu au, de obicei, suficiente stimulente să își reducă nivelul poluării sau să adopte măsuri individuale de protecție a mediului;
- (b) **Efecte externe pozitive**: faptul că o parte a beneficiilor care rezultă dintr-o investiție va reveni și altor operatori de pe piață decât investitorul va determina întreprinderile să reducă nivelul investiției. Efectele externe pozitive pot apărea, de exemplu, în cazul investițiilor în ecoinovare⁽³⁹⁾, în stabilitatea sistemului, în tehnologiile noi și inovatoare privind energia regenerabilă și în măsurile inovatoare de satisfacere a cererii sau în cazul infrastructurilor energetice sau al măsurilor privind caracterul adecvat al capacității de producție de care beneficiază mai multe state membre (sau un număr mai mare de consumatori).
- (c) **Informații asimetrice**: acestea apar, de regulă, pe piețele unde există o discrepanță între informațiile disponibile unei părți a pieței și informațiile disponibile celeilalte părți a pieței. Această situație ar putea surveni, de exemplu, atunci când investitorii financiari externi nu dispun de informații complete cu privire la randamentele și riscurile probabile ale proiectului. De asemenea, ar putea surveni în cazul colaborării transfrontaliere referitoare la infrastructuri de, atunci când o parte are un dezavantaj din punct de vedere al informațiilor în comparație cu cealaltă parte. Deși riscul sau incertitudinea în sine nu duc la prezența unei disfuncționalități a pieței, problema informațiilor asimetrice este legată de gradul de risc și de incertitudine. Ambele tind să fie mai mari pentru investițiile de mediu, care de obicei au o perioadă de amortizare mai mare. Aceasta ar putea duce la punerea unui accent mai mare pe perspectivele pe termen scurt, fapt care ar putea fi agravat de condițiile de finanțare pentru astfel de investiții, în special pentru IMM-uri;

⁽³⁸⁾ Termenul „disfuncționalitate a pieței” se referă la situațiile în care este puțin probabil ca, în baza propriilor mecanisme, piețele să producă rezultate eficiente.

⁽³⁹⁾ Printre exemplele tipice de efecte externe pozitive se numără acțiunile pentru îmbunătățirea în continuare a protecției naturii sau a biodiversității, pentru a oferi servicii sau efecte externe ecosistemice ca urmare a formării generale.

(d) **Probleme de coordonare:** acestea ar putea împiedica dezvoltarea unui proiect sau conceperea eficientă a acestuia ca urmare a intereselor și a stimulentei divergente în rândul investitorilor, așa-numitele stimulente fragmentate, a costurilor contractării, a nesiguranței privind rezultatul colaborării și a efectelor de rețea, de exemplu, alimentarea neîntreruptă cu energie electrică. Acestea pot apărea, de exemplu, în relația dintre proprietarul unei clădiri și chiriaș în ceea ce privește aplicarea de soluții eficiente din punct de vedere energetic. Problemele de coordonare pot fi amplificate de asemenea ca urmare a problemelor de informare, în special a celor legate de informațiile asimetrice. Problemele de coordonare pot decurge, de asemenea, din necesitatea de a atinge o anumită masă critică înainte ca lansarea proiectului să fie atractivă din punct de vedere comercial, ceea ce poate fi un aspect deosebit de relevant în proiectele de infrastructură (transfrontaliere).

(36) Simpla existență a unor disfuncționalități ale pieței într-un anumit context nu este suficientă pentru a justifica intervenția statului. În special, alte politici și măsuri ar putea fi deja instituite pentru a remedia o parte din disfuncționalitățile identificate ale pieței. Printre exemple se numără reglementarea sectorială, standardele obligatorii privind poluarea, mecanismele de stabilire a prețurilor, cum ar fi schema Uniunii de comercializare a certificatelor de emisii („EU ETS”) și taxele pe emisiile de dioxid de carbon. Măsurile suplimentare, inclusiv ajutoarele de stat, pot viza doar disfuncționalitatea reziduală a pieței, și anume disfuncționalitatea pieței care nu a făcut obiectul unor politici și măsuri de acest tip. De asemenea, este important să se indice modul în care ajutoarele de stat consolidează alte politici și măsuri instituite care au ca obiectiv remedierea aceleiași disfuncționalități a pieței. Prin urmare, se consideră că necesitatea unui ajutor de stat este mai puțin temeinică în cazul în care ajutorul contracarează alte politici care vizează aceeași disfuncționalitate a pieței.

(37) Comisia va considera că ajutorul este necesar în cazul în care statul membru demonstrează că ajutorul vizează în mod efectiv o disfuncționalitate (reziduală) a pieței care nu este abordată.

3.2.2.2. Condiții suplimentare pentru ajutoarele care se notifică individual

(38) Întrucât disfuncționalitățile pieței pot exista în general, iar măsurile de ajutor pot fi, în principiu, bine concepute pentru a atinge funcționarea eficientă a pieței, nu toate întreprinderile în cauză ar putea să se confrunte cu aceste disfuncționalități ale pieței în aceeași măsură. În consecință, în cazul ajutoarelor care se notifică individual, Comisia va evalua necesitatea specifică a ajutoarelor pentru fiecare caz în parte. Statele membre trebuie să demonstreze că există o disfuncționalitate a pieței care nu a fost încă abordată în ceea ce privește activitatea specifică care beneficiază de ajutor și dacă ajutorul vizează în mod eficient această disfuncționalitate a pieței.

(39) În funcție de eșecul pieței specific în cauză, Comisia ține seama de următorii factori:

- (a) dacă alte măsuri de politică abordează deja, în mod suficient, disfuncționalitatea pieței, în special existența unor standarde de mediu sau alte standarde ale Uniunii, EU ETS sau alte taxe de mediu;
- (b) dacă intervenția statului este necesară, luând în considerare costul punerii în aplicare a standardelor naționale pentru beneficiarul ajutorului în lipsa ajutorului, comparativ cu costurile sau lipsa acestora de punere în aplicare a acestor standarde pentru principalii concurenți ai beneficiarului ajutorului;
- (c) în cazul problemelor de coordonare, numărul de întreprinderi care trebuie să colaboreze, interesele divergente ale părților colaboratoare și problemele de ordin practic legate de coordonarea colaborării, cum ar fi problemele lingvistice, confidențialitatea informațiilor și standardele nearmonizate.

3.2.3. Caracterul adecvat al ajutorului

(40) Măsura de ajutor propusă trebuie să fie un instrument corespunzător menit să abordeze obiectivul de politică urmărit. O măsură de ajutor nu va fi considerată compatibilă cu piața internă dacă alte instrumente de politică sau alte tipuri de instrumente de ajutor care denaturează mai puțin concurența permit realizarea aceleiași contribuții pozitive la obiectivul comun.

3.2.3.1. Caracterul adecvat în comparație cu instrumente de politică alternative

(41) Ajutoarele de stat nu reprezintă singurul instrument de politică aflat la dispoziția statelor membre pentru a promova creșterea nivelurilor de protecție a mediului sau pentru a realiza o piață europeană a energiei funcțională, sigură, durabilă și accesibilă din punctul de vedere al prețurilor. Este important să se aibă în vedere faptul că pot exista și alte instrumente, mai potrivite, pentru atingerea acestor obiective. Reglementarea și instrumentele de piață sunt cele mai importante mijloace pentru a realiza obiectivele în materie de mediu și de energie. Instrumentele fără caracter obligatoriu, cum ar fi aplicarea din proprie inițiativă a etichetelor ecologice, precum și difuzarea tehnologiilor ecologice pot să joace, de asemenea, un rol important în atingerea unui nivel mai ridicat de protecție a mediului.

(42) Diferite măsuri destinate remedierii aceleiași disfuncționalități a pieței se pot neutraliza reciproc. Aceasta se întâmplă atunci când un mecanism eficient, bazat pe piață, a fost introdus pentru a aborda în mod specific problema externalităților. O nouă măsură de sprijin menită să remedieze aceeași disfuncționalitate a pieței riscă să submineze eficiența mecanismului bazat pe piață.

(43) Diferite măsuri destinate remedierii unor disfuncționalități diferite ale pieței se pot, de asemenea, neutraliza reciproc. O măsură menită să remedieze o problemă legată de caracterul adecvat al capacității de producție trebuie contrabalansată de obiectivul de mediu ce constă în eliminarea treptată a subvențiilor dăunătoare pentru mediu sau pentru economie, inclusiv a celor destinate combustibililor fosili. În mod similar, o măsură destinată reducerii emisiilor de gaze cu efect de seră poate antrena o creștere a aprovizionării cu energie electrică variabilă, care ar putea avea un impact negativ asupra caracterului adecvat al capacității de producție.

(44) Aplicarea principiului „poluatorul plătește” prin intermediul legislației privind protecția mediului garantează, în principiu, faptul că disfuncționalitățile pieței legate de externalitățile negative vor fi remediate. Prin urmare, ajutoarele de stat nu reprezintă un instrument adecvat și nu pot fi acordate în măsura în care beneficiarul ajutorului ar putea fi considerat responsabil de poluare în temeiul legislației Uniunii sau al legislației naționale existente în materie ⁽⁴⁰⁾.

3.2.3.2. Caracterul adecvat în comparație cu instrumente de ajutor diferite

(45) Ajutoarele în domeniul mediului și al energiei pot fi acordate sub diverse forme. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să garanteze că ajutoarele sunt acordate sub forma care are potențialul de a denatura într-o măsură cât mai mică schimburile comerciale și concurența. În acest sens, statul membre trebuie să demonstreze motivul pentru care alte forme de ajutor cu un potențial mai redus de denaturare, cum ar fi avansurile rambursabile, comparativ cu granturile directe, sau creditele fiscale, comparativ cu reducerile de impozit, sau tipurile de ajutoare bazate pe instrumente financiare precum instrumentele de datorii sau de capital (de exemplu, credite preferențiale sau subvenționări ale ratei dobânzii, garanții de stat sau alte aporuri de capital în condiții avantajoase), sunt mai puțin adecvate.

(46) Instrumentul de ajutor trebuie să fie ales în concordanță cu disfuncționalitatea pieței pe care măsura de ajutor intenționează să o remedieze. În special în situația în care veniturile efective sunt incerte, de exemplu în cazul măsurilor de reducere a consumului de energie, un avans rambursabil poate constitui instrumentul adecvat. În cazul schemelor de ajutoare care pun în aplicare obiectivele și prioritățile programelor operaționale, se consideră că instrumentul de finanțare ales în cadrul programului respectiv este, în principiu, un instrument adecvat.

(47) Pentru ajutoarele de exploatare, statul membru trebuie să demonstreze că ajutorul este adecvat pentru atingerea obiectivului schemei pe care îl vizează ajutorul. Pentru a demonstra că ajutorul este adecvat, statul membru poate calcula cuantumul ajutorului ex ante ca o sumă fixă care acoperă costurile suplimentare preconizate într-o perioadă dată, pentru a stimula întreprinderile să își minimizeze costurile și, cu timpul, să își dezvolte activitatea în mod mai eficient ⁽⁴¹⁾.

(48) Pentru a demonstra caracterul adecvat al schemelor, statele membre se pot baza, de asemenea, pe rezultatele evaluărilor anterioare, astfel cum se prevede în capitolul 4.

3.2.4. Efectul stimulat

3.2.4.1. Condiții generale

(49) Ajutoarele acordate în domeniul mediului și al energiei pot fi considerate compatibile cu piața internă numai dacă au un efect stimulat. Există un efect stimulat atunci când un ajutor determină schimbarea comportamentului beneficiarului pentru a spori nivelul de protecție a mediului sau pentru a îmbunătăți funcționarea unei piețe a energiei sigure, durabile și cu prețuri abordabile. Această schimbare a comportamentului nu s-ar produce în absența ajutorului respectiv. Ajutoarele nu trebuie să subvenționeze costurile unei activități pe care o întreprindere le-ar fi suportat oricum și nu trebuie să compenseze riscul comercial normal al unei activități economice.

⁽⁴⁰⁾ Comisia va considera, în special, că ajutoarele pentru siturile contaminate se acordă numai în cazul în care poluatorul – adică persoana responsabilă în temeiul legislației aplicabile în fiecare stat membru, fără a se aduce atingere Directivei privind răspunderea pentru mediul înconjurător (Directiva 2004/35/CE) și altor norme relevante ale Uniunii în acest domeniu – nu este identificat sau nu poate fi considerat răspunzător din punct de vedere juridic pentru finanțarea reabilitării în conformitate cu principiul „poluatorul plătește”.

⁽⁴¹⁾ Cu toate acestea, în cazul în care evoluția viitoare a costurilor și a veniturilor prezintă un grad ridicat de incertitudine și în cazul în care asimetria informației este substanțială, autoritatea publică poate prefera, de asemenea, să adopte modele de compensare care să nu fie în întregime ex ante, ci mai degrabă o combinație între modelele ex ante și ex post (de exemplu, printr-o repartizare echilibrată a câștigurilor neprevăzute).

(50) Comisia consideră că ajutoarele nu prezintă un efect stimulatîv pentru beneficiar în toate cazurile în care activitatea legată de proiectul respectiv a demarat înainte ca beneficiarul să adreseze autorităților naționale cererea de ajutor. În astfel de cazuri în care beneficiarul începe să pună în aplicare un proiect înainte de a introduce cererea de ajutor, niciun ajutor acordat în favoarea proiectului respectiv nu va fi considerat compatibil cu piața internă.

(51) Statele membre trebuie să introducă și să utilizeze un formular de cerere de ajutor. Formularul de cerere cuprinde cel puțin numele solicitantului și dimensiunea întreprinderii, o descriere a proiectului, inclusiv locul în care se desfășoară acesta și datele începerii și finalizării proiectului, cuantumul ajutorului necesar pentru realizarea acestuia, precum și costurile eligibile. În formularul de cerere de ajutor, beneficiarii trebuie să explice ce s-ar fi întâmplat în absența ajutorului, și anume o situație care este descrisă ca fiind scenariul contrafactual sau scenariul ori proiectul alternativ. În plus, întreprinderile mari trebuie să prezinte documente justificative în sprijinul scenariului contrafactual descris în formularul de cerere.

(52) Atunci când primește un formular de cerere, autoritatea care acordă ajutorul trebuie să verifice credibilitatea scenariului contrafactual și să confirme că ajutorul are efectul stimulatîv necesar. Un scenariu contrafactual este credibil dacă este autentic și dacă se raportează la elementele valabile care au stat la baza luării deciziei la data la care beneficiarul ia o hotărâre cu privire la investiția pe care urmează să o realizeze. Nu este necesară îndeplinirea condițiilor menționate la punctele (50) și (51) în cazul în care ajutorul se acordă pe baza unei proceduri de ofertare concurențiale.

Efectul stimulatîv și adaptarea la standardele Uniunii

(53) Comisia consideră că ajutoarele acordate în vederea adaptării la viitoarele standarde ale Uniunii au, în principiu, un efect stimulatîv, inclusiv atunci când standardul a fost deja adoptat, dar nu este încă în vigoare. Cu toate acestea, în acest din urmă caz, ajutorul are un efect stimulatîv dacă favorizează realizarea investiției cu mult timp înainte de intrarea în vigoare a standardului. Se va considera că ajutoarele acordate în vederea adaptării la standardele Uniunii care au fost deja adoptate, dar care nu au intrat încă în vigoare au un efect stimulatîv în cazul în care investiția este realizată și finalizată cu cel puțin un an înainte de intrarea în vigoare a standardelor Uniunii.

(54) Printr-o derogare ulterioară de la punctul (53), poate exista un efect stimulatîv în cazul în care ajutoarele se acordă pentru:

- (a) achiziționarea de vehicule noi pentru transportul rutier, feroviar, pe căi navigabile interioare și maritim care respectă standardele adoptate ale Uniunii, cu condiția ca aceste standarde să nu fi fost încă în vigoare la data achiziționării și ca, odată devenite obligatorii, acestea să nu se aplice vehiculelor deja achiziționate; sau
- (b) operațiunile de re tehnologizare a vehiculelor de transport existente destinate transportului rutier, feroviar, pe căi navigabile interioare și maritim, cu condiția ca standardele Uniunii să nu fi fost încă în vigoare la data intrării în funcțiune a vehiculelor și ca, odată devenite obligatorii, acestea să nu se aplice vehiculelor respective.

(55) Comisia consideră că ajutoarele care susțin investițiile ce permit beneficiarului să ia măsuri care depășesc standardele aplicabile ale Uniunii reprezintă o contribuție pozitivă la obiectivele în materie de mediu sau de energie. Pentru a nu descuraja statele membre să impună standarde naționale obligatorii mai stricte decât standardele corespunzătoare ale Uniunii, o astfel de contribuție pozitivă există indiferent de existența sau absența unor standarde naționale obligatorii mai stricte decât cele ale Uniunii. Aceasta include, de exemplu, măsuri destinate îmbunătățirii calității apei și aerului, care sunt mai riguroase decât standardele obligatorii ale Uniunii. O astfel de contribuție pozitivă există și în cazul în care un standard național obligatoriu a fost adoptat în absența unor standarde ale Uniunii.

Efectul stimulatîv și auditurile energetice

(56) În temeiul Directivei 2012/27/UE⁽⁴²⁾ (denumită în continuare „Directiva privind eficiența energetică” sau „DEE”), întreprinderile mari trebuie să efectueze audituri energetice o dată la patru ani. Prin urmare, ajutoarele acordate pentru auditurile energetice cărora li se supun întreprinderile mari pot avea un efect stimulatîv numai în măsura în care ajutoarele nu compensează un audit energetic prevăzut de DEE. Întrucât IMM-urile nu sunt supuse aceleiași obligații, ajutoarele de stat acordate IMM-urilor pentru realizarea auditului energetic pot avea un efect stimulatîv.

(57) Punctul precedent nu aduce atingere evaluării efectului stimulatîv al ajutoarelor de stat acordate în favoarea unor măsuri privind eficiența energetică prevăzute de auditul energetic sau realizate ca urmare a acestuia sau a unor măsuri care rezultă din alte instrumente, cum ar fi sistemele de gestionare a energiei și sistemele de management de mediu.

⁽⁴²⁾ Directiva 2012/27/UE a Parlamentului European și a Consiliului din 25 octombrie 2012 privind eficiența energetică, de modificare a Directivelor 2009/125/CE și 2010/30/UE și de abrogare a Directivelor 2004/8/CE și 2006/32/CE (JO L 315, 14.11.2012, p. 1).

3.2.4.2. Condiții suplimentare pentru ajutoarele care se notifică individual

(58) Pentru măsurile care fac obiectul unei notificări individuale, statele membre trebuie să demonstreze pe deplin Comisiei efectul stimulat al ajutorului. Acestea trebuie să furnizeze dovezi clare că ajutorul are un asemenea impact efectiv asupra deciziei privind investiția, încât produce o schimbare în comportamentul beneficiarului care antrenează sporirea de către acesta a nivelului de protecție a mediului sau îmbunătățirea funcționării pieței energiei din Uniune. Pentru a permite o evaluare completă, statul membru trebuie să furnizeze atât informații despre proiectul pentru care se solicită ajutorul, cât și o descriere detaliată a scenariului contrafactual în care niciun stat membru nu acordă vreun ajutor beneficiarului.

(59) Avantajele unor noi investiții sau ale unor noi metode de producție nu se limitează, de obicei, la efectele lor directe asupra mediului sau la impactul lor asupra pieței energiei. Astfel de avantaje⁽⁴³⁾ pot viza, în special, producția, în timp ce riscurile sunt legate îndeosebi de faptul că este dificil de stabilit dacă investițiile vor fi atât de productive precum se preconizase.

(60) Efectul stimulat trebuie să fie constatat, în principiu, cu ajutorul analizei scenariului contrafactual, comparându-se nivelurile activității vizate obținute cu și fără ajutor. În esență, aceasta presupune verificarea rentabilității proiectului în absența ajutorului, pentru a determina dacă aceasta este inferioară profitului pe care întreprinderea l-ar obține punând în aplicare proiectul alternativ.

(61) În acest context, nivelul rentabilității poate fi evaluat cu ajutorul unor metodologii care sunt utilizate în mod curent în sectorul respectiv de activitate, de exemplu metode de evaluare a valorii actualizate nete („VAN”) a proiectului⁽⁴⁴⁾, a ratei interne de rentabilitate („RIR”)⁽⁴⁵⁾ sau a rentabilității medii a capitalului angajat („ROCE”). Rentabilitatea proiectului trebuie să fie comparată cu ratele de rentabilitate normale aplicate de întreprindere în proiecte de investiții similare. Dacă acele rate nu sunt disponibile, rentabilitatea proiectului trebuie să fie comparată cu costul capitalului întreprinderii în ansamblu sau cu ratele de rentabilitate înregistrate, de regulă, în sectorul în cauză.

(62) În absența unui scenariu contrafactual specific, se poate presupune că există un efect stimulat atunci când există un deficit de finanțare, adică atunci când costurile de investiție depășesc VAN a profiturilor estimate din exploatare generate de investiție, pe baza unui plan de afaceri ex ante.

(63) Statele membre sunt invitate să se bazeze, în special, pe elemente de probă actuale, relevante și credibile, de exemplu pe documente oficiale emise de conducerea întreprinderii, pe rapoarte ale Comitetului pentru credite, pe rapoarte financiare de evaluare a riscurilor, pe planuri de afaceri interne, pe opinii ale experților și pe alte studii privind proiectul de investiții supus evaluării. Documentele care conțin informații despre previziuni privind cererea, previziuni privind costurile, previziuni financiare, documentele prezentate unui comitet pentru investiții care dezvoltă mai multe scenarii de investiții sau documentele furnizate instituțiilor financiare ar putea contribui la verificarea efectului stimulat.

(64) Pentru a se asigura că efectul stimulat este stabilit pe o bază obiectivă, Comisia poate să compare, atunci când evaluează efectul stimulat, datele specifice întreprinderii cu datele referitoare la sectorul în care întreprinderea respectivă își desfășoară activitatea, operațiune cunoscută sub denumirea de analiză comparativă. În special, statul membru ar trebui să furnizeze, în măsura posibilului, date specifice sectorului care să demonstreze că scenariul contrafactual al întreprinderii, nivelul de rentabilitate necesar și fluxurile de numerar preconizate sunt rezonabile.

(65) Comisia poate să constate că există un efect stimulat atunci când o întreprindere poate fi stimulată să realizeze un proiect care beneficiază de ajutor, chiar dacă proiectul respectiv nu atinge nivelul de rentabilitate necesar în mod normal. Acest lucru ar putea fi justificat, de exemplu, prin prisma unor avantaje mai mari, care nu sunt luate în considerare în rentabilitatea proiectului în sine. În astfel de circumstanțe, elementele de probă furnizate pentru a demonstra existența unui efect stimulat dobândesc o importanță deosebită.

⁽⁴³⁾ Avantajele în materie de producție care prejudiciază efectul stimulat sunt următoarele: creșterea capacității, a productivității, a eficienței sau a calității. Alte avantaje pot fi legate de imaginea produsului și de etichetarea privind metodele de producție; acestea pot prejudicia efectul stimulat, în special pe piețele în care există o presiune competitivă pentru a menține un nivel ridicat de protecție a mediului.

⁽⁴⁴⁾ Valoarea actualizată netă („VAN”) a unui proiect reprezintă diferența dintre fluxurile de numerar pozitive și cele negative pe durata de viață a investiției, actualizate la valoarea lor curentă (în general, folosind costul capitalului), și anume ratele de rentabilitate normale aplicate de întreprindere în proiecte de investiții similare. Atunci când această rată de referință nu este disponibilă, pot fi utilizate în acest scop costul capitalului întreprinderii în ansamblu sau ratele de rentabilitate înregistrate, de regulă, în sectorul în cauză.

⁽⁴⁵⁾ Rata internă de rentabilitate („RIR”) nu se bazează pe veniturile contabile dintr-un anumit an, ci ia în considerare fluxurile de numerar viitoare pe care investitorul se așteaptă să le primească pe întreaga durată de viață a investiției. RIR este definită ca fiind rata de actualizare pentru care VAN a fluxurilor de numerar este egală cu zero.

(66) În cazul în care o întreprindere se adaptează la un standard național care depășește standardele Uniunii sau care a fost adoptat în absența unor standarde ale Uniunii, Comisia va verifica dacă beneficiarul ajutorului ar fi fost afectat în mod substanțial de creșterea costurilor și nu ar fi fost în măsură să suporte costurile legate de punerea în aplicare imediată a standardelor naționale.

(67) Pentru investițiile care permit întreprinderilor să depășească nivelurile minime cerute de standardele Uniunii, Comisia poate estima în continuare că nu există niciun efect stimulat, în special în cazul în care aceste investiții corespund standardelor tehnice minime disponibile pe piață.

(68) În cazul în care ajutorul nu produce o schimbare în comportamentul beneficiarului prin stimularea unor activități suplimentare, acel ajutor nu are un efect stimulat, dat fiind că nu încurajează un comportament ecologic în UE și nici nu îmbunătățește funcționarea pieței europene a energiei. Prin urmare, ajutorul nu va fi autorizat în situațiile în care se dovedește că aceleași activități ar fi desfășurate și fără ajutor.

3.2.5. Proportionalitatea ajutoarelor

3.2.5.1. Condiții generale

(69) Ajutoarele în domeniul mediului și al energiei sunt considerate a fi proporționale în cazul în care valoarea lor pentru fiecare beneficiar în parte se limitează la minimumul necesar pentru a realiza obiectivul fixat în materie de protecție a mediului sau de energie.

(70) Ca regulă generală, se consideră că ajutorul este limitat la minimumul necesar dacă valoarea sa corespunde costurilor nete suplimentare necesare pentru îndeplinirea obiectivului fixat, în comparație cu ceea ce s-ar întâmpla în absența ajutorului. Costurile nete suplimentare sunt determinate de diferența dintre beneficiile și costurile economice (inclusiv costurile de investiție și de exploatare) aferente proiectului care beneficiază de ajutor și cele aferente proiectului de investiție alternativ pe care întreprinderea l-ar realiza în absența ajutorului, și anume scenariul contrafactual.

(71) Cu toate acestea, ar putea fi dificil să se țină seama în întregime de toate avantajele economice pe care o întreprindere le-ar avea de pe urma unei investiții suplimentare⁽⁴⁶⁾. Prin urmare, pentru măsurile care nu fac obiectul unei evaluări individuale, poate fi utilizată o metodă simplificată care ar viza îndeosebi calculul costurilor de investiție suplimentare. Cu alte cuvinte, aceasta nu ar ține seama de beneficiile și de costurile de exploatare. Măsurile care nu fac obiectul unei evaluări individuale vor fi considerate proporționale în cazul în care valoarea ajutorului nu depășește intensitatea maximă a ajutoarelor, și anume un procent dat din costurile eligibile, astfel cum sunt definite la punctele (72)-(76). Aceste intensități maxime ale ajutoarelor vor servi, de asemenea, drept plafon pentru ajutoarele acordate măsurilor care trebuie notificate.

Costuri eligibile

(72) Costurile eligibile aferente ajutoarelor pentru protecția mediului reprezintă costurile de investiție suplimentare în active corporale și/sau necorporale care sunt direct legate de realizarea obiectivului comun.

(73) Costurile eligibile sunt stabilite după cum urmează:

- (a) în cazul în care este posibil să se distingă costurile necesare pentru atingerea obiectivului de interes comun de costurile totale ale investiției ca fiind o investiție separată, de exemplu, datorită faptului că elementul ecologic este identificat cu ușurință ca fiind un „adaos” la o instalație deja existentă, costurile investiției separate reprezintă costurile eligibile⁽⁴⁷⁾;
- (b) în toate celelalte cazuri, costurile eligibile sunt costurile de investiție suplimentare, stabilite prin compararea investiției care beneficiază de ajutor cu situația contrafactuală în absența ajutorului de stat. În principiu, se poate lua drept referință costul unei investiții comparabile din punct de vedere tehnic⁽⁴⁸⁾ care ar putea fi realizată în mod verosimil fără ajutor⁽⁴⁹⁾ și care nu permite îndeplinirea obiectivului de interes comun sau care îndeplinește acest obiectiv într-o mai mică măsură.

⁽⁴⁶⁾ De exemplu, anumite tipuri de beneficii, cum ar fi „imaginea ecologică”, sporite de o investiție de mediu, nu sunt ușor de măsurat.

⁽⁴⁷⁾ Pentru măsurile referitoare la depoluarea siturilor contaminate, costurile eligibile sunt egale cu costurile suportate pentru lucrările de depoluare, minus creșterea valorii terenului (a se vedea anexa 2).

⁽⁴⁸⁾ O investiție comparabilă din punct de vedere tehnic înseamnă o investiție care are aceeași capacitate de producție și care prezintă toate celelalte caracteristici tehnice (cu excepția celor legate direct de investiția suplimentară destinată îndeplinirii obiectivului vizat).

⁽⁴⁹⁾ O astfel de investiție de referință trebuie să fie, din punct de vedere comercial, o alternativă credibilă la investiția care face obiectul evaluării.

(74) Anexa 2 conține o listă a scenariilor contrafactice relevante sau a calculului costurilor eligibile corespunzând scenariului contrafactual care ar trebui utilizat în cazuri similare. Comisia poate accepta situații contrafactice alternative dacă sunt justificate în mod corespunzător de către statul membru.

(75) În cazul anumitor măsuri acordate pentru sprijinirea unor proiecte integrate, cum ar fi măsurile integrate destinate îmbunătățirii eficienței energetice sau proiectele referitoare la biogaz, scenariul contrafactual poate fi dificil de stabilit. În cazul în care este imposibil să se stabilească un scenariu contrafactual verosimil, Comisia este dispusă să aibă în vedere costurile totale ale unui proiect ca o alternativă, ceea ce poate antrena o reducere a intensităților ajutorului pentru a reflecta modul diferit de calcul al costurilor eligibile.

(76) Normele prevăzute la punctele (73)-(75) sunt aplicabile construirii de instalații de producție în cadrul proiectelor de termoficare sau de răcire centralizată eficiente din punct de vedere energetic. Cu toate acestea, metoda deficitului de finanțare se va aplica în cazul ajutoarelor acordate pentru construirea rețelei, precum și în cazul evaluării infrastructurii energetice.

Intensități maxime ale ajutorului

(77) Pentru a asigura previzibilitatea și condiții de concurență echitabile, Comisia aplică intensități maxime ale ajutorului pentru ajutoarele prevăzute în anexa 1. Aceste intensități ale ajutorului reflectă necesitatea unei intervenții a statului determinată, pe de o parte, de importanța disfuncționalității pieței și, pe de altă parte, de nivelul preconizat de denaturare a concurenței și a schimburilor comerciale.

(78) Pot fi autorizate intensități ale ajutorului mai ridicate pentru anumite tipuri de ajutoare sau pentru investiții efectuate într-o zonă asistată, însă intensitatea ajutorului nu poate depăși în niciun caz 100 % din costurile eligibile. Pot fi autorizate intensități ale ajutorului mai ridicate în următoarele cazuri:

- (a) intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 15 puncte procentuale pentru investițiile în domeniul energiei și al mediului efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (a) din tratat și cu 5 puncte procentuale pentru investițiile în domeniul energiei și al mediului efectuate în zone asistate care îndeplinesc condițiile prevăzute la articolul 107 alineatul (3) litera (c) din tratat. Comisia consideră că aceste majorări sunt justificate, având în vedere diversele dezavantaje cu care se confruntă aceste zone, care ar putea reprezenta un obstacol în calea investițiilor în domeniul mediului sau al energiei;
- (b) intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale pentru întreprinderile mijlocii și cu 20 puncte procentuale pentru întreprinderile mici. În ceea ce privește întreprinderile mici și mijlocii care, pentru a-și atinge obiectivele fixate în materie de mediu și de energie, se pot confrunta, pe de o parte, cu costuri relativ mai ridicate comparativ cu volumul activității lor și, pe de altă parte, cu imperfecțiuni ale pieței de capital care le obligă să suporte astfel de costuri, intensități mai ridicate ale ajutorului pot fi, de asemenea, justificate, întrucât riscul de denaturări grave ale concurenței și ale schimburilor comerciale este redus în cazul în care beneficiarul este o întreprindere mică sau mijlocie;
- (c) intensități mai ridicate ale ajutorului pot fi justificate, în anumite condiții, în cazul unei ecoinovări care poate viza remedierea unei duble disfuncționalități a pieței legate, pe de o parte, de riscurile sporite ale inovării și, pe de altă parte, de aspectul de mediu al proiectului. Acest lucru se aplică îndeosebi în cazul măsurilor care vizează o utilizare eficientă a resurselor. Intensitatea ajutorului poate fi majorată cu 10 puncte procentuale, dacă se respectă următoarele condiții cumulative:

- (i) activul sau proiectul de ecoinovare trebuie să reprezinte o noutate sau o îmbunătățire substanțială față de stadiul actual al tehnologiei din sectorul de activitate vizat din Uniune⁽⁵⁰⁾;

⁽⁵⁰⁾ Caracterul inovator ar putea fi demonstrat, de exemplu, de statele membre pe baza unei descrieri detaliate a inovării și a condițiilor de piață în care aceasta a fost introdusă și difuzată, comparând-o cu procesele sau cu tehnicile organizaționale de vârf utilizate, în mod normal, de alte întreprinderi din același sector industrial.

- (ii) beneficiul preconizat pentru mediu trebuie să fie net superior față de îmbunătățirea rezultată din evoluția generală a stadiului actual al tehnologiei în activități comparabile⁽⁵¹⁾; și
- (iii) caracterul inovator al activelor sau proiectelor comportă un grad de risc evident, în termeni tehnologici, comerciali sau financiari, care este mai ridicat decât riscul asociat în mod normal cu active sau proiecte comparabile neinovatoare⁽⁵²⁾.

(79) Prin urmare, Comisia va considera că ajutorul de stat este compatibil cu piața internă în cazul în care costurile eligibile sunt calculate corect, iar intensitățile maxime ale ajutoarelor prevăzute în anexa 1 sunt respectate.

(80) În cazul în care ajutorul este acordat beneficiarului în cadrul unei proceduri de ofertare concurențiale pe baza unor criterii clare, transparente și nediscriminatorii, valoarea sa poate atinge 100 % din costurile eligibile⁽⁵³⁾. O asemenea procedură de licitare trebuie să fie nediscriminatorie și să permită participarea unui număr suficient de întreprinderi. În plus, bugetul aferent acestei proceduri trebuie să fie constrângător, în sensul că nu toți participanții pot beneficia de ajutor. Ca ultim punct, ajutorul trebuie să se acorde pe baza ofertei inițiale prezentate de ofertant, excluzându-se astfel posibilitatea unor negocieri ulterioare.

3.2.5.2. Cumularea ajutoarelor

(81) Ajutoarele pot fi acordate simultan în cadrul mai multor scheme de ajutoare sau pot fi cumulate cu ajutoare ad-hoc, cu condiția ca valoarea totală a ajutoarelor de stat acordate pentru o activitate sau pentru un proiect să nu depășească limitele stabilite de plafoanele ajutoarelor prevăzute în prezentele orientări. Finanțările din partea Uniunii gestionate la nivel central de către Comisie care nu sunt controlate în mod direct sau indirect de statul membru⁽⁵⁴⁾ nu constituie ajutoare de stat. În cazul în care o astfel de finanțare din partea Uniunii este combinată cu un ajutor de stat, numai acesta din urmă este luat în considerare pentru a se stabili dacă pragurile de notificare și intensitățile maxime ale ajutorului sunt respectate, cu condiția ca valoarea totală a finanțării publice acordate în legătură cu aceleași costuri eligibile să nu depășească totuși rata maximă (ratele maxime) de finanțare stabilită (stabilite) în normele aplicabile ale dreptului Uniunii.

(82) Ajutoarele nu se cumulează cu ajutoarele *de minimis* care vizează aceleași costuri eligibile în cazul în care un astfel de cumul ar avea ca rezultat o intensitate a ajutorului mai mare decât cea stabilită în cadrul prezentelelor orientări.

3.2.5.3. Condiții suplimentare pentru ajutoarele pentru investiții sau ajutoarele de exploatare care se notifică individual

(83) Pentru ajutoarele individuale, respectarea intensităților maxime ale ajutoarelor prevăzute în prezenta secțiune și în anexa 1 nu este suficientă pentru a se asigura proporționalitatea. Aceste intensități maxime ale ajutoarelor sunt utilizate ca plafon maxim pentru ajutoarele individuale⁽⁵⁵⁾.

(84) Ca regulă generală, un ajutor care se notifică individual este considerat a fi limitat la minimum dacă valoarea sa corespunde costurilor suplimentare nete ale investiției care beneficiază de ajutor, în comparație cu ceea ce s-ar întâmpla în absența ajutorului. Toate costurile și beneficiile relevante trebuie să fie luate în considerare pe întreaga durată de viață a proiectului.

(85) În cazul în care niciun proiect alternativ specific nu poate fi identificat ca scenariu contrafactual, Comisia va verifica dacă valoarea ajutorului depășește minimumul necesar pentru ca proiectul care beneficiază de ajutor să fie suficient de rentabil, încercând să stabilească, de exemplu, dacă acesta își sporește RIR dincolo de ratele de rentabilitate normale aplicate de întreprinderea în cauză în proiecte de investiții similare. Atunci când această rată de referință nu este disponibilă, pot fi utilizate în acest scop costul capitalului întreprinderii în ansamblu sau ratele de rentabilitate înregistrate, de regulă, în sectorul în cauză.

⁽⁵¹⁾ În cazul în care se pot utiliza parametri cantitativi pentru a compara activitățile ecoinovatoare cu activitățile obișnuite, neinovatoare, prin „net superior” se înțelege că îmbunătățirea marginală preconizată în urma activităților ecoinovatoare, din punctul de vedere al unui risc redus pentru mediu sau al unui nivel redus de poluare, ori al eficienței sporite a energiei sau a resurselor, ar trebui să fie de cel puțin două ori mai mare decât îmbunătățirea marginală preconizată în urma evoluției generale a unor activități comparabile neinovatoare. Atunci când metoda propusă nu este adecvată pentru un caz dat sau dacă nu este posibilă o comparație cantitativă, cererea de ajutor de stat trebuie să conțină o descriere detaliată a metodei utilizate pentru evaluarea acestui criteriu, care să garanteze un standard comparabil cu cel al metodei propuse.

⁽⁵²⁾ Acest risc ar putea fi demonstrat de statul membru, de exemplu, în termeni de: costuri raportate la cifra de afaceri a întreprinderii, timp necesar pentru dezvoltare, beneficii pe care se speră că le-ar aduce ecoinovarea în raport cu costurile aferente și probabilitatea unui eșec.

⁽⁵³⁾ În aceste condiții, se poate presupune că ofertele respective reflectă toate beneficiile posibile care ar putea decurge din investițiile suplimentare.

⁽⁵⁴⁾ De exemplu, sprijinul acordat pe baza Deciziei 2010/670/UE a Comisiei (JO L 290, 6.11.2010, p. 39) (finanțare NER300) și a Regulamentului 2010/1233/UE de modificare a Regulamentului 2009/663/CE (JO L 346, 30.12.2010, p. 5) (finanțare PEER), a programului „Orizont 2020” sau a COSME.

⁽⁵⁵⁾ În cazul în care se acordă un ajutor ad-hoc, plafonul este stabilit prin comparație cu datele generale furnizate de sectorul în cauză, care corespund unui plafon pentru ajutoarele ce se notifică individual acordate pe baza unei scheme de ajutoare.

(86) Statul membru ar trebui să furnizeze dovada că valoarea ajutorului este menținută la minimumul necesar. Calculele utilizate în vederea analizării efectului stimulator pot fi folosite și pentru a evalua dacă ajutorul este proporțional. Statul membru trebuie să demonstreze proporționalitatea acestuia pe baza documentației specificate la punctul (63).

(87) Pentru ajutoarele de exploatare acordate ca urmare a unei proceduri de ofertare concurențiale, se consideră că proporționalitatea ajutorului individual este demonstrată dacă sunt îndeplinite condițiile generale.

3.2.6. Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale

3.2.6.1. Considerații generale

(88) Pentru ca ajutorul să fie compatibil cu piața internă, efectele negative ale măsurii de ajutor în ceea ce privește denaturarea concurenței și impactul asupra schimburilor comerciale dintre statele membre trebuie să fie limitate și compensate de efectele pozitive în ceea ce privește contribuția la obiectivul de interes comun.

(89) Comisia identifică două tipuri principale de denaturări potențiale cauzate de ajutoare, și anume distorsiunile pe piața de produse și efectele legate de amplasare. Ambele tipuri pot duce atât la alocări ineficiente de resurse care subminează performanța economică a pieței interne, cât și la probleme de distribuție care afectează distribuția activității economice la nivelul regiunilor.

(90) Ajutoarele destinate protecției mediului vor tinde, prin însăși natura lor, să favorizeze produsele și tehnologiile ecologice, în detrimentul altor produse și tehnologii mai poluante. Acest efect al ajutoarelor nu va fi, în principiu, considerat ca o denaturare nejustificată a concurenței, întrucât acesta este legat intrinsec de însuși obiectivul ajutorului, și anume ecologizarea economiei. În cadrul evaluării sale privind potențialele efecte negative ale ajutoarelor destinate protecției mediului, Comisia va ține seama de efectul global al măsurii asupra mediului referitor la impactul său negativ asupra poziției pe piață și, astfel, asupra profiturilor întreprinderilor care nu beneficiază de ajutoare. În acest sens, Comisia va examina îndeosebi efectele de denaturare asupra concurenților care, la rândul lor, își desfășoară activitatea în condiții ecologice, chiar și în absența unui ajutor. În mod similar, cu cât efectul scontat al măsurii în cauză asupra mediului este mai scăzut, cu atât este mai important să se verifice efectul său asupra cotelor de piață și asupra avantajelor concurenților de pe piață.

(91) Unul dintre posibilele efecte negative ale ajutoarelor de stat acordate în favoarea obiectivelor în materie de mediu și de energie este faptul că acestea împiedică mecanismul de piață să furnizeze rezultate eficiente prin recompensarea producătorilor celor mai eficienți și mai inovatori și prin exercitarea de presiuni asupra celor mai puțin eficienți pentru ca aceștia să își îmbunătățească activitatea, să se restructureze sau să iasă de pe piață. Aceasta ar putea duce la o situație în care concurenții mai eficienți sau mai inovatori, de exemplu cei care dispun de o tehnologie diferită, eventual chiar mai ecologică, care, altfel, ar putea intra pe piață și s-ar putea extinde, nu sunt în măsură să facă acest lucru din cauza faptului că ajutorul a fost acordat anumitor întreprinderi. Pe termen lung, obstrucționarea accesului unui concurent pe piață sau eliminarea acestuia de pe piață poate constitui un obstacol în calea inovării și poate încetini îmbunătățirea productivității la nivelul întregului sector.

(92) Ajutorul poate produce efecte de denaturare a concurenței și prin consolidarea sau menținerea unei puteri de piață semnificative pentru beneficiar. Chiar și în cazul în care ajutorul nu consolidează în mod direct puterea semnificativă de piață, acesta o poate face în mod indirect, prin descurajarea extinderii concurenților existenți, provocând ieșirea de pe piață a acestora sau descurajând intrarea pe piață a unor noi concurenți.

(93) În afara denaturărilor de pe piețele de produse, ajutorul poate, de asemenea, să producă unele efecte asupra schimburilor comerciale și asupra alegerii amplasării. Aceste denaturări pot apărea la nivelul statelor membre, atunci când întreprinderile fie intră în concurență transfrontalieră, fie iau în considerare amplasări diferite pentru investiții. Chiar dacă ajutorul care vizează conservarea unei activități economice într-o regiune sau deplasarea acesteia din alte regiuni din cadrul pieței interne nu antrenează în mod direct o denaturare a pieței de produse, acesta poate să deplaseze activități sau investiții dintr-o regiune în alta, fără a avea vreun impact net asupra mediului.

Efecte negative evidente

(94) În principiu, o măsură de ajutor și contextul în care aceasta este aplicată trebuie să facă obiectul unei analize pentru a se identifica în ce măsură se poate considera că aceasta are un efect de denaturare a concurenței. Cu toate acestea, în anumite situații, efectele negative sunt, în mod evident, mult mai importante decât efectele pozitive, ceea ce înseamnă că ajutoarele nu pot fi considerate compatibile cu piața internă.

(95) Comisia stabilește intensități maxime ale ajutorului care constituie o cerință de bază în materie de asigurare a compatibilității și al căror scop este acela de a preveni utilizarea ajutoarelor de stat pentru proiecte în care raportul dintre quantumul ajutorului și costurile eligibile este considerat a fi extrem de ridicat, prezentând așadar un risc puternic de denaturare a concurenței.

(96) De asemenea, ajutoarele acordate pentru îndeplinirea obiectivelor în materie de mediu și de energie care generează doar o simplă schimbare a locului de desfășurare a activității economice, fără a îmbunătăți nivelul existent de protecție a mediului în statele membre, nu vor fi considerate compatibile cu piața internă.

3.2.6.2. Condiții generale

(97) Pentru a evalua efectele negative ale măsurii de ajutor, Comisia își focalizează atenția asupra denaturărilor concurenței ce decurg din impactul previzibil pe care ajutoarele în materie de mediu și de energie îl au asupra concurenței dintre întreprinderile care operează pe piețele de produse vizate și locul de desfășurare a activității economice. În cazul în care măsurile de ajutor de stat sunt bine direcționate asupra disfuncționalităților pieței pe care își propun să le remedieze, riscul ca ajutorul să denatureze în mod nejustificat concurența este mai limitat.

(98) În cazul în care ajutorul este proporțional și limitat la costurile de investiții suplimentare, impactul său negativ este, în principiu, atenuat. Cu toate acestea, chiar și atunci când ajutorul este necesar și proporțional, acesta poate produce o schimbare a comportamentului beneficiarilor care să denatureze concurența. O întreprindere al cărei scop este realizarea de profit va spori, în mod normal, nivelul de protecție a mediului dincolo de cerințele obligatorii numai în cazul în care consideră că, procedând astfel, va obține, cel puțin marginal, anumite avantaje.

(99) Pentru a limita la minimum denaturările concurenței și ale schimburilor comerciale, Comisia va acorda o mare importanță procesului de selecție. Dacă este posibil, procesul de selecție ar trebui să se desfășoare în mod nediscriminatoriu, transparent și deschis, fără a exclude în mod inutil întreprinderile care ar putea concura cu proiecte ce vizează îndeplinirea aceluiași obiectiv în materie de mediu și de energie. Procesul de selecție ar trebui să conducă la selecția beneficiarilor care sunt în măsură să îndeplinească obiectivele în materie de mediu și de energie utilizând ajutoare cât mai limitate sau metoda cea mai eficientă din punctul de vedere al costurilor.

(100) Comisia va evalua în special efectele negative generate de respectivul ajutor pe baza următoarelor elemente:

- (a) *reducerea sau compensarea costurilor de producție unitare*: în cazul în care noul echipament⁽⁵⁶⁾ va antrena o reducere a costurilor per unitate produsă în raport cu situația în care nu s-ar acorda ajutor sau în cazul în care ajutorul compensează o parte din costurile de exploatare, există probabilitatea ca beneficiarii să își mărească vânzările. Cu cât prețul produsului este mai elastic, cu atât potențialul ajutorului de a denatura concurența este mai mare;
- (b) *un nou produs*: în cazul în care beneficiarii obțin un produs nou sau de o calitate mai bună, există probabilitatea ca aceștia să își mărească vânzările și să dobândească, poate, avantajul „primului venit pe piață”.

3.2.6.3. Condiții suplimentare pentru ajutoarele care se notifică individual

(101) Statul membru trebuie să se asigure că efectele negative descrise la secțiunea 3.2.6.1 sunt limitate. Pe lângă elementele menționate în secțiunea 3.1.6.2, Comisia va lua în considerare și va evalua dacă ajutoarele individuale conduc la:

- (a) susținerea unei producții ineficiente, împiedicând, astfel, creșterea productivității în sectorul respectiv;
- (b) denaturarea stimulentei dinamice;
- (c) crearea unei puteri de piață sau a unor practici de excludere ori la consolidarea acestora;
- (d) modificarea artificială a fluxurilor comerciale sau a locului de producție.

⁽⁵⁶⁾ Calcularea costurilor de investiție suplimentare poate să nu aibă în vedere totalitatea beneficiilor, deoarece beneficiile de exploatare nu se deduc pe întreaga durată de viață a investiției. În plus, poate fi dificil să se ia în considerare anumite tipuri de beneficii, cum ar fi, de exemplu, cele legate de creșterea productivității și a producției, în cazul în care capacitatea rămâne neschimbată.

(102) Comisia poate examina schemele de sprijin în materie de energie și de mediu, altele decât schema notificată, care sunt planificate a fi introduse și care sunt, în mod direct sau indirect, în avantajul beneficiarului, în vederea evaluării impactului cumulat al ajutorului.

(103) De asemenea, Comisia va analiza dacă ajutoarele permit anumitor teritorii să beneficieze de condiții de producție mai favorabile, în special din cauza faptului că acestea generează costuri de producție comparativ mai scăzute sau a faptului că, mulțumită ajutorului respectiv, cresc standardele de producție. Această situație poate avea drept rezultat faptul că întreprinderile stabilite pe teritoriile ce beneficiază de ajutoare rămân pe acele teritorii sau își delocalizează activitățile spre acele teritorii ori faptul că fluxurile comerciale sunt deplasate spre regiunile care beneficiază de ajutoare. În analiza sa privind ajutorul individual care face obiectul notificării, Comisia va ține cont în consecință de orice dovadă care demonstrează că beneficiarul ajutorului a avut în vedere amplasamente alternative.

3.2.7. *Transparență*

(104) Statele membre trebuie să se asigure că următoarele informații sunt publicate pe un site internet cuprinzător consacrat ajutoarelor de stat, la nivel național sau regional: textul integral al schemei de ajutoare aprobate sau al deciziei privind acordarea unui ajutor individual și al dispozițiilor de punere în aplicare a acesteia sau un link către acesta, identitatea autorității (autorităților) care acordă ajutorul, identitatea beneficiarilor individuali, forma și cuantumul ajutorului acordat fiecărui beneficiar, data acordării, tipul de întreprindere (IMM/întreprindere mare), regiunea în care este situat beneficiarul (la nivelul NUTS II) și sectorul economic principal în care beneficiarul își desfășoară activitățile (la nivelul grupeii NACE).

(105) Pentru schemele sub formă de avantaje fiscale și pentru ajutoarele sub formă de reduceri ale finanțării sprijinului acordat în favoarea energiei din surse regenerabile, informațiile privind cuantumul ajutoarelor individuale pot fi furnizate în limita următoarelor intervale (în milioane EUR): [0,5-1]; [1-2]; [2-5]; [5-10]; [10-30]; [30 și mai mult].

(106) Aceste informații trebuie publicate după adoptarea deciziei de acordare a ajutorului, trebuie păstrate timp de cel puțin 10 ani și trebuie puse la dispoziția publicului larg, fără restricții⁽⁵⁷⁾. Statelor membre nu li se va cere să prezinte informațiile respective înainte de 1 iulie 2016. În ceea ce privește ajutoarele individuale mai mici de 500 000 EUR, se poate acorda o derogare de la cerința de a publica informații.

3.3. **Ajutoare acordate pentru producția de energie din surse regenerabile**

3.3.1. *Condiții generale referitoare la ajutoarele pentru investiții și la ajutoarele de exploatare pentru energia din surse regenerabile*

(107) Uniunea a stabilit obiective ambițioase în materie de schimbări climatice și de utilizare durabilă a energiei, în special în cadrul Strategiei sale Europa 2020. Mai multe acte legislative ale Uniunii contribuie deja la realizarea acestor obiective, și anume EU ETS, Directiva 2009/28/CE⁽⁵⁸⁾ („Directiva privind energia din surse regenerabile”) și Directiva 2009/30/CE⁽⁵⁹⁾ („Directiva privind calitatea combustibililor”). Cu toate acestea, punerea în aplicare a acestora poate să nu conducă întotdeauna la cele mai eficiente rezultate de piață și, în anumite condiții, ajutoarele de stat pot constitui un instrument adecvat care contribuie la realizarea obiectivelor Uniunii și a obiectivelor naționale aferente.

(108) Prezentele orientări se aplică până în 2020. Cu toate acestea, ele ar trebui să pregătească terenul pentru îndeplinirea obiectivelor stabilite în cadrul de acțiune pentru 2030. În special, se preconizează că, în perioada cuprinsă între 2020 și 2030, sursele regenerabile de energie confirmate vor permite alimentarea rețelei la prețuri competitive, ceea ce presupune faptul că subvențiile și scutirile de responsabilități în materie de echilibrare ar trebui să fie eliminate în mod degresiv. Prezentele orientări sunt în concordanță cu acest obiectiv și vor asigura tranziția către o distribuire eficientă din punctul de vedere al costurilor prin intermediul unor mecanisme de piață.

⁽⁵⁷⁾ Aceste informații trebuie să fie publicate în termen de 6 luni de la data acordării ajutorului (sau, în cazul ajutoarelor sub formă de avantaje fiscale, în termen de 1 an de la data declarației fiscale). În cazul ajutoarelor ilegale, statele membre vor trebui să garanteze publicarea ex post a acestor informații, cel târziu în termen de 6 luni de la data deciziei Comisiei. Informațiile trebuie să fie disponibile într-un format care să permită căutarea, extragerea și publicarea cu ușurință a datelor pe internet, de exemplu în format CSV sau XML.

⁽⁵⁸⁾ Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile, de modificare și ulterior de abrogare a Directivelor 2001/77/CE și 2003/30/CE (JO L 140, 5.6.2009, p. 16.).

⁽⁵⁹⁾ Directiva 2009/30/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 de modificare a Directivei 98/70/CE în ceea ce privește specificațiile pentru benzine și motorine, de introducere a unui mecanism de monitorizare și reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră și de modificare a Directivei 1999/32/CE a Consiliului în ceea ce privește specificațiile pentru carburanții folosiți de navele de navigație interioară și de abrogare a Directivei 93/12/CE (JO L 140, 5.6.2009, p. 88).

(109) Grație instrumentelor de piață, cum ar fi licitațiile sau procedurile de ofertare concurențială deschise tuturor producătorilor de energie electrică din surse regenerabile de energie care concurează pe picior de egalitate în cadrul SEE, subvențiile ar trebui, în mod normal, să fie reduse la minimum în vederea eliminării complete a acestora.

(110) Cu toate acestea, ținând seama de diferitele stadii de dezvoltare tehnologică a tehnologiilor din domeniul energiei din surse regenerabile, prezentele orientări permit statelor membre să organizeze proceduri de ofertare specifice referitoare la aceste tehnologii, întemeindu-se pe potențialul pe termen mai lung al unei anumite tehnologii noi și inovatoare, pe necesitatea unei diversificări; pe constrângerile și pe stabilitatea rețelei, precum și pe costurile (de integrare) aferente sistemului.

(111) Pentru instalațiile de o anumită dimensiune, pentru care nu se poate considera că o procedură de licitare este oportună, sau pentru instalațiile care se află în faza demonstrativă sunt prevăzute anumite excepții specifice. Incluziunea unor astfel de instalații este facultativă.

(112) Având în vedere supracapacitatea de pe piața biocombustibililor de origine alimentară, Comisia va considera că acordarea de ajutoare pentru investiții în capacități noi și existente în favoarea biocombustibililor de origine alimentară nu se justifică. Cu toate acestea, ajutoarele pentru investiții destinate conversiei instalațiilor de biocombustibili de origine alimentară în instalații de biocombustibili avansați sunt autorizate pentru acoperirea costurilor unei astfel de conversii. În afară de acest caz specific, ajutoarele pentru investiții destinate biocombustibililor pot fi acordate numai în favoarea biocombustibililor avansați.

(113) În timp ce ajutoarele pentru investiții acordate în favoarea biocombustibililor de origine alimentară vor înceta de la data aplicării prezentelor orientări, ajutoarele de exploatare pentru biocombustibilii de origine alimentară pot fi acordate numai până în 2020. Prin urmare, aceste ajutoare pot fi acordate numai instalațiilor care și-au demarat activitatea înainte de 31 decembrie 2013, până la amortizarea completă a instalației, însă, în orice caz, nu mai târziu de 2020.

(114) În plus, Comisia va considera că ajutoarele nu antrenează creșterea nivelului de protecție a mediului și, prin urmare, nu pot fi considerate compatibile cu piața internă în cazul în care ele se acordă în favoarea biocombustibililor care fac obiectul unei obligații de furnizare sau de încorporare⁽⁶⁰⁾, cu excepția cazului în care un stat membru poate demonstra că ajutoarele sunt limitate la biocombustibilii durabili care sunt prea costisitori pentru a intra pe piață numai cu o obligație de furnizare sau de încorporare.

(115) În special, chiar dacă EU ETS și taxele pe CO₂ internalizează costurile emisiilor de gaze cu efect de seră („GES”), acestea nu pot încă să le internalizeze pe deplin. Prin urmare, ajutoarele de stat pot contribui la atingerea obiectivelor asociate, dar distincte, ale Uniunii legate de energia din surse regenerabile. Cu excepția cazurilor în care deține elemente care dovedesc contrariul, Comisia consideră, așadar, că persistă o disfuncționalitate reziduală a pieței care poate fi remediată prin acordarea de ajutoare în favoarea energiei din surse regenerabile.

(116) Pentru a permite statelor membre să își îndeplinească obiectivele în conformitate cu obiectivele Strategiei UE 2020, Comisia presupune că ajutorul are un caracter adecvat și că efectele sale de denaturare a concurenței sunt limitate, cu condiția ca toate celelalte condiții să fie întrunite.

(117) În ceea ce privește ajutoarele acordate pentru producția de energie hidroelectrică, impactul acestora poate avea două fațete. Pe de o parte, acestea au un impact pozitiv datorită emisiilor scăzute de GES, însă, pe de altă parte, ele ar putea avea, de asemenea, un impact negativ asupra rețelelor de alimentare cu apă și a biodiversității. Prin urmare, atunci când acordă ajutoare pentru producția de energie hidroelectrică, statele membre trebuie să respecte dispozițiile Directivei 2000/60/CE⁽⁶¹⁾ și în special articolul 4 alineatul (7), care prevede criteriile referitoare la autorizarea unor noi modificări ale corpurilor de apă.

(118) Unul dintre principiile fundamentale ale legislației Uniunii în domeniul gestionării deșeurilor este ierarhia deșeurilor, care stabilește o ordine a priorităților între diferitele modalități de a trata deșeurile⁽⁶²⁾. Ajutoarele de stat acordate în favoarea energiei din surse regenerabile ce utilizează deșeurile, inclusiv căldura reziduală, drept combustibil de alimentare se pot dovedi o contribuție pozitivă la protecția mediului, cu condiția ca ele să nu eludeze acest principiu.

⁽⁶⁰⁾ Este necesar să se prevadă o obligație în materie de furnizare a biocombustibililor pe piață, inclusiv un regim de sancțiuni.

⁽⁶¹⁾ Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei (JO L 327, 22.12.2000, p. 1).

⁽⁶²⁾ Prin ierarhia deșeurilor se înțelege (a) prevenirea, (b) pregătirea în vederea unei reutilizări, (c) reciclarea, (d) alte operațiuni de valorificare, de exemplu valorificarea energetică și (e) eliminarea deșeurilor. A se vedea articolul 4 alineatul (1) din Directiva 2008/98/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 19 noiembrie 2008 privind deșeurile și de abrogare a anumitor directive (Directiva-cadru privind deșeurile) (JO L 312, 22.11.2008, p. 3).

(119) Ajutoarele în favoarea energiei din surse regenerabile pot fi acordate sub formă de ajutoare pentru investiții sau ajutoare de exploatare. În ceea ce privește schemele de ajutoare pentru investiții și ajutoarele pentru investiții care se notifică individual, se aplică condițiile stabilite în secțiunea 3.2.

(120) Pentru schemele de ajutoare de exploatare, se vor aplica dispozițiile generale prevăzute în secțiunea 3.2, astfel cum au fost modificate prin dispozițiile specifice prevăzute în prezenta secțiune. Pentru ajutoarele de exploatare care se notifică individual, se aplică condițiile stabilite în secțiunea 3.2, ținând seama, dacă este cazul, de modificările prevăzute în prezenta secțiune pentru schemele de ajutoare de exploatare.

(121) Comisia va autoriza aceste scheme de ajutoare pentru o perioadă de maximum zece ani. În cazul în care este menținută, o astfel de măsură ar trebui să fie notificată din nou după încheierea acestei perioade. În ceea ce privește biocombustibilii de origine alimentară, schemele existente și cele recent notificate nu ar trebui să fie extinse dincolo de 2020.

(122) Uniunea și-a stabilit un obiectiv global referitor la ponderea surselor regenerabile de energie în consumul final de energie și l-a transpus în obiective naționale obligatorii. Directiva privind energia din surse regenerabile include mecanisme de cooperare⁽⁶³⁾ destinate facilitării sprijinului transfrontalier acordat pentru atingerea obiectivelor naționale. Ar trebui ca schemele de ajutoare de exploatare să fie, în principiu, deschise și altor țări SEE, precum și părților contractante la Tratatul privind Comunitatea Energiei, pentru a limita efectele globale în materie de denaturare. Acest lucru reduce la minimum costurile pentru statele membre al căror unic scop este să atingă obiectivul național în materie de surse regenerabile de energie stabilit în legislația Uniunii. Cu toate acestea, statele membre își pot propune să instituie un mecanism de cooperare înainte de a autoriza acordarea unui sprijin transfrontalier, întrucât, în caz contrar, producția aferentă instalațiilor situate în alte țări nu va fi luată în calcul în cadrul obiectivului lor național în temeiul Directivei privind energia din surse regenerabile⁽⁶⁴⁾. Comisia va aprecia în mod pozitiv schemele care sunt deschise celorlalte țări membre ale SEE sau ale Comunității Energiei.

(123) Ajutoarele acordate pentru energia electrică produsă din surse regenerabile de energie ar trebui, în principiu, să contribuie la integrarea pe piață a energiei electrice produse din surse regenerabile. Cu toate acestea, în cazul anumitor instalații mici, acest lucru poate să se dovedească a fi imposibil sau inadecvat.

3.3.2. Ajutoare de exploatare acordate pentru producția de energie din surse regenerabile

3.3.2.1. Ajutoare acordate pentru producția de energie electrică din surse regenerabile

(124) Pentru a încuraja integrarea pe piață a energiei electrice din surse regenerabile, este important ca beneficiarii să își vândă energia electrică direct pe piață și să facă obiectul obligațiilor de piață. De la 1 ianuarie 2016, tuturor noilor scheme și măsuri de ajutor li se aplică următoarele condiții cumulative:

- (a) ajutoarele se acordă sub forma unei prime care se adaugă prețului de piață (primă) la care producătorii își vând energia electrică direct pe piață;
- (b) beneficiarii⁽⁶⁵⁾ sunt supuși responsabilităților standard în materie de echilibrare, cu excepția cazului în care nu există piețe intrazilnice lichide; și
- (c) se pun în practică măsuri pentru a se asigura că producătorii nu sunt stimulați să producă energie electrică la prețuri negative.

(125) Condițiile prevăzute la punctul (124) nu se aplică instalațiilor cu o capacitate de producție de energie electrică instalată mai mică de 500 kW sau nici proiectelor demonstrative, cu excepția energiei electrice produse din energie eoliană în cazul în care capacitatea de producție de energie electrică instalată este de 3 MW sau de 3 unități de producție.

⁽⁶³⁾ Mecanismele de cooperare garantează că energia regenerabilă produsă într-un stat membru poate fi luată în calcul în vederea atingerii obiectivului unui alt stat membru.

⁽⁶⁴⁾ Comisia constată că două cauze care sunt în prezent pendinte în fața Curții de Justiție pot avea o influență asupra acestei chestiuni: cauzele conexe C-204/12, C-205/12, C-206/12, C-207/12, C208/12, Essent Belgia/Vlaamse Reguleringinstantie voor de Elektriciteits- en Gasmarkt și cauza C573/12 Ålands Vindkraft/Energimyndigheten.

⁽⁶⁵⁾ Beneficiarii pot externaliza responsabilitățile în materie de echilibrare către alte societăți, cum ar fi agregatorii.

(126) Într-o fază tranzitorie care cuprinde anii 2015 și 2016, ajutoarele pentru cel puțin 5 % din noua capacitate planificată de producție de energie electrică din surse regenerabile ar trebui să se acorde pe baza unei proceduri de ofertare concurențiale, fondată pe criterii clare, transparente și nediscriminatorii.

Începând cu 1 ianuarie 2017, se aplică cerințele prevăzute mai jos.

Ajutoarele se acordă prin intermediul unei proceduri de ofertare concurențiale, bazată pe criterii clare, transparente și nediscriminatorii⁽⁶⁶⁾, cu excepția cazului în care:

- (a) statele membre demonstrează că un singur proiect sau un număr foarte limitat de proiecte sau de situri ar putea fi eligibile; sau
- (b) statele membre demonstrează că o procedură de ofertare concurențială ar antrena creșterea nivelurilor de sprijin (de exemplu, pentru a se evita prezentarea de oferte strategice); sau
- (c) statele membre demonstrează că o procedură de ofertare concurențială ar duce la rate scăzute de realizare a proiectelor (pentru a se evita o participare insuficientă la licitații).

În cazul în care procedurile de ofertare concurențială sunt deschise, fără discriminare, tuturor producătorilor care produc energie electrică din surse regenerabile de energie, Comisia va considera că ajutorul este proporțional și nu denaturează concurența într-o măsură care să contravină pieței interne.

Procedura de licitare poate fi limitată la anumite tehnologii în cazul în care o procedură deschisă tuturor producătorilor ar antrena un rezultat nesatisfăcător pe care conceperea procedurii nu îl poate remedia, având în vedere îndeosebi:

- (a) potențialul pe termen mai lung al unei anumite tehnologii noi și inovatoare; sau
- (b) necesitatea unei diversificări; sau
- (c) constrângerile de rețea și stabilitatea rețelei; sau
- (d) costurile (de integrare) aferente sistemului; sau
- (e) necesitatea de a evita distorsiuni pe piețele materiilor prime generate de sprijinul acordat biomasei⁽⁶⁷⁾.

(127) Se pot acorda ajutoare fără o procedură de ofertare concurențială, astfel cum este descrisă la punctul (126), instalațiilor cu o capacitate de producție de energie electrică instalată mai mică de 1 MW sau proiectelor demonstrative, cu excepția energiei electrice produse din energie eoliană, în cazul instalațiilor cu o capacitate de producție de energie electrică instalată de cel mult 6 MW sau de 6 unități de producție.

(128) În absența unei proceduri de ofertare concurențiale, sunt aplicabile condițiile prevăzute la punctele (124) și (125), precum și condițiile privind ajutoarele de exploatare acordate în favoarea energiei din surse regenerabile, alta decât energia electrică, astfel cum sunt menționate la punctul (131).

(129) Ajutoarele se acordă numai până la amortizarea completă a instalației, în conformitate cu normele contabile obișnuite, și orice ajutor pentru investiții primit anterior trebuie dedus din ajutoarele de exploatare.

(130) Aceste condiții nu aduc atingere posibilității ca statele membre să țină cont de considerațiile în materie de amenajare spațială, de exemplu impunând obligația de a obține o autorizație de construcție înainte de participarea la procedura de licitare sau necesitatea de a adopta decizii în materie de investiții pe parcursul unei anumite perioade.

⁽⁶⁶⁾ Instalațiile care au demarat lucrările înainte de 1 ianuarie 2017 și au primit din partea statului membru o confirmare a ajutorului înainte de data respectivă pot beneficia de ajutor în temeiul schemei în vigoare la momentul confirmării.

⁽⁶⁷⁾ Nu poate fi acordat niciun alt ajutor de exploatare pentru instalațiile noi producătoare de energie electrică din biomasă, în cazul în care acestea sunt excluse de la procedura de licitare.

3.3.2.2. Ajutoare în favoarea energiei din surse regenerabile, alta decât energia electrică

(131) În ceea ce privește energia din surse regenerabile, alta decât energia electrică, ajutoarele de exploatare vor fi considerate compatibile cu piața internă în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

- (a) ajutoarele per unitate de energie nu depășesc diferența dintre costurile totale egalizate ale energiei produse cu ajutorul tehnologiei specifice în cauză și prețul de piață al tipului de energie în cauză;
- (b) costurile totale egalizate ale energiei produse pot include o rentabilitate normală a capitalului. Ajutoarele pentru investiții sunt deduse din valoarea totală a investițiilor la momentul calculării costurilor totale egalizate ale energiei produse;
- (c) costurile de producție sunt actualizate periodic, cel puțin o dată pe an; și
- (d) ajutoarele se acordă numai până la amortizarea completă a instalației, în conformitate cu normele contabile obișnuite pentru a se evita ca ajutoarele de exploatare bazate pe costurile totale egalizate ale energiei produse să depășească amortizarea investiției.

3.3.2.3. Ajutoare acordate centralelor pe biomasă după amortizarea instalațiilor

(132) Spre deosebire de majoritatea celorlalte surse regenerabile de energie, biomasa necesită costuri de investiție relativ scăzute, însă antrenează costuri de exploatare mai ridicate. Aceste costuri de exploatare mai ridicate pot împiedica o instalație pe biomasă⁽⁶⁸⁾ să funcționeze chiar și după amortizarea sa, întrucât costurile de exploatare pot fi mai ridicate decât veniturile (prețul pieței). Pe de altă parte, o instalație pe biomasă existentă poate funcționa utilizând combustibili fosili în loc de biomasă ca sursă de producție, în cazul în care utilizarea de combustibili fosili este mai avantajoasă din punct de vedere economic decât utilizarea de biomasă. Pentru a păstra utilizarea de biomasă în ambele cazuri, Comisia poate să constate că ajutorul de exploatare este compatibil cu piața internă chiar și după amortizarea instalației.

(133) Comisia va considera că ajutoarele de exploatare acordate pentru biomasă după amortizarea instalațiilor sunt compatibile cu piața internă în cazul în care un stat membru demonstrează că costurile de exploatare suportate de beneficiar după amortizarea instalațiilor sunt în continuare mai ridicate decât prețul de piață al energiei respective și în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

- (a) ajutoarele se acordă numai pe baza energiei produse din surse regenerabile;
- (b) măsura este concepută astfel încât să compenseze diferența dintre costurile de exploatare suportate de beneficiar și prețul pieței; și
- (c) există un mecanism de monitorizare cu ajutorul căruia se verifică dacă costurile de exploatare suportate de beneficiar rămân în continuare mai ridicate decât prețul pieței la energie. Acest mecanism de monitorizare trebuie să se bazeze pe informații actualizate referitoare la costurile de producție și trebuie să fie utilizat cel puțin o dată pe an.

(134) Comisia va considera că ajutoarele de exploatare acordate în favoarea biomasei după amortizarea instalațiilor sunt compatibile cu piața internă în cazul în care un stat membru demonstrează că, indiferent de prețul de piață al energiei respective, utilizarea de combustibili fosili ca sursă de producție este mai avantajoasă pe plan economic decât utilizarea de biomasă și în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

- (a) ajutoarele se acordă numai pe baza energiei produse din surse regenerabile;
- (b) măsura este concepută astfel încât să compenseze diferența dintre costurile de exploatare suportate de beneficiar ca urmare a utilizării biomasei în locul combustibililor fosili;
- (c) se furnizează dovezi credibile că, în absența unui ajutor, s-ar recurge la utilizarea combustibililor fosili în locul biomasei în aceeași instalație; și
- (d) există un mecanism de monitorizare cu ajutorul căruia se verifică dacă utilizarea combustibililor fosili este mai avantajoasă decât utilizarea biomasei. Acest mecanism de monitorizare trebuie să se bazeze pe informații actualizate referitoare la costuri și trebuie să fie utilizat cel puțin o dată pe an.

⁽⁶⁸⁾ Aceasta include producerea de biogaz, care prezintă aceleași caracteristici.

3.3.2.4. Ajutoare acordate prin intermediul unor certificate

(135) Statele membre pot acorda sprijin pentru sursele regenerabile de energie, utilizând mecanisme de piață precum certificatele verzi. Mecanismele de piață⁽⁶⁹⁾ în cauză permit tuturor producătorilor de energie regenerabilă să beneficieze indirect de pe urma unei cereri garantate pentru energia produsă, la un preț superior prețului pieței pentru energia convențională. Prețul acestor certificate verzi nu este stabilit în prealabil, ci depinde de cererea și de oferta de pe piață.

(136) Comisia va considera că ajutoarele menționate la punctul (135) sunt compatibile cu piața internă dacă statele membre pot furniza dovezi suficiente că un astfel de sprijin (i) este esențial pentru garantarea viabilității surselor regenerabile de energie vizate; (ii) nu antrenează o supracompensare în timp pentru schema privită în ansamblu și pentru diversele tehnologii sau antrenează o supracompensare pentru tehnologiile mai puțin utilizate, în măsura în care sunt introduse niveluri diferențiate de certificate per unitate de producție; și (iii) nu îi descurajează pe producătorii de energie din surse regenerabile să devină mai competitivi.

(137) Comisia consideră, în special, că nu poate fi aplicată nicio diferențiere a nivelurilor de sprijin prin intermediul certificatelor verzi dacă un stat membru nu demonstrează necesitatea unei astfel de diferențieri pe baza justificărilor prevăzute la punctul (126). Condițiile menționate la punctele (124) și (125) se aplică atunci când acest lucru este posibil din punct de vedere tehnic. Orice ajutor pentru investiții primit anterior trebuie dedus din ajutoarele de exploatare.

3.4. Măsuri în domeniul eficienței energetice, inclusiv cogenerarea și sistemul de termoficare și de răcire centralizată

(138) Uniunea și-a fixat ca obiectiv reducerea cu 20 % a consumului de energie primară până în 2020. Mai precis, Uniunea a adoptat Directiva privind eficiența energetică, care stabilește un cadru comun pentru promovarea eficienței energetice în cadrul Uniunii și al cărei obiectiv global constă în realizarea obiectivului principal fixat de Uniune de a spori eficiența energetică până în 2020 și de a deschide calea spre alte îmbunătățiri ale eficienței energetice după 2020.

3.4.1 Obiectivul de interes comun

(139) Pentru a se garanta faptul că ajutoarele contribuie la sporirea nivelului de protecție a mediului, ajutoarele acordate în favoarea sistemelor de termoficare și de răcire centralizată și a cogenerării de energie termică și electrică („CHP”) vor fi considerate compatibile cu piața internă numai dacă sunt acordate unei unități de cogenerare cu randament ridicat și unor sisteme de termoficare și de răcire centralizată eficiente din punct de vedere energetic în vederea unor investiții, inclusiv a unor modernizări. Pentru măsurile cofinanțate de fondurile structurale și de investiții europene, statele membre se pot baza pe argumentele prezentate în cadrul programelor operaționale relevante.

(140) Ajutoarele de stat acordate în favoarea cogenerării și a instalațiilor de termoficare ce utilizează deșeurile, inclusiv căldura reziduală, drept combustibil de alimentare se pot dovedi o contribuție pozitivă la protecția mediului, cu condiția ca ele să nu eludeze principiul ierarhiei deșeurilor [menționat la punctul (118)].

(141) Pentru a demonstra contribuția ajutoarelor la creșterea nivelului de protecție a mediului, statul membru poate utiliza, pe cât posibil în termeni cuantificabili, o serie de indicatori, în special cantitatea de energie economisită grație unei mai bune performanțe energetice și unei productivități energetice mai ridicate sau îmbunătățirea eficienței generate de o reducere a consumului de energie și de combustibil.

3.4.2 Necesitatea intervenției statului

(142) Măsurile de îmbunătățire a eficienței energetice vizează externalitățile negative menționate la punctul (35) prin crearea unor stimulente individuale destinate atingerii obiectivelor de mediu în materie de eficiență energetică și de reducere a emisiilor de gaze cu efect de seră. Pe lângă disfuncționalitățile generale ale pieței identificate în secțiunea 3.2, un exemplu al unei disfuncționalități specifice a pieței, care poate apărea în domeniul măsurilor privind eficiența energetică, vizează măsurile în domeniul eficienței energetice în clădiri. În cazul în care se are în vedere întreprinderea unor lucrări de renovare într-o clădire, beneficiile măsurilor de eficiență energetică nu îi revin, în general, proprietarului clădirii care suportă, în mod normal, costurile de renovare, ci chiriașului. Prin urmare, Comisia consideră că ajutorul de stat poate fi necesar pentru a promova investiții în eficiența energetică în vederea îndeplinirii obiectivelor DEE.

⁽⁶⁹⁾ Astfel de mecanisme pot, de exemplu, să constrângă furnizorii de energie electrică să livreze o cantitate dată de energie produsă din surse regenerabile de energie.

3.4.3 Efectul stimulativ

(143) DEE constrânge statele membre să atingă anumite obiective, inclusiv în domeniul renovării clădirilor în vederea îmbunătățirii eficienței energetice a acestora și în domeniul consumului final de energie. Cu toate acestea, DEE nu impune întreprinderilor să îndeplinească obiective în materie de eficiență energetică și nu va împiedica, în acest sens, faptul ca un ajutor în domeniul eficienței energetice să aibă un efect stimulativ.

(144) Efectul stimulativ al ajutoarelor va fi analizat pe baza condițiilor prevăzute în secțiunea 3.2.4 din prezentele orientări.

3.4.4 Caracterul adecvat al ajutoarelor

(145) Ajutoarele de stat pot fi considerate un instrument adecvat pentru finanțarea unor măsuri privind eficiența energetică, independent de forma în care acestea sunt acordate.

(146) În cazul măsurilor privind eficiența energetică, un avans rambursabil poate fi considerat drept un instrument adecvat de ajutor de stat, în special în cazul în care veniturile obținute ca urmare a măsurii privind eficiența energetică sunt incerte.

(147) Atunci când evaluează ajutoarele de stat acordate, în special pentru renovarea clădirilor, în vederea îmbunătățirii eficienței energetice a acestora, un instrument financiar instituit de statul membru în cauză pentru finanțarea lucrărilor de renovare poate fi considerat drept un instrument adecvat pentru acordarea unui ajutor de stat.

3.4.5 Proportionalitatea

Ajutoare pentru investiții acordate în favoarea unor măsuri privind eficiența energetică

(148) Costurile eligibile sunt definite ca fiind costurile suplimentare de investiție stabilite la punctul (73). Pentru măsurile privind eficiența energetică, scenariul contrafactual poate fi dificil de stabilit, îndeosebi în cazul proiectelor integrate. Pentru astfel de proiecte, Comisia este dispusă să aibă în vedere un indicator pentru a determina costurile eligibile, astfel cum sunt stabilite la punctul (75).

(149) Se aplică intensitățile ajutorului prevăzute în anexa 1.

Ajutoare de exploatare acordate în favoarea unor măsuri privind eficiența energetică (cu excepția ajutoarelor de exploatare acordate în favoarea unei unități de cogenerare cu randament ridicat, eficientă din punct de vedere energetic)

(150) Comisia va considera că ajutoarele de exploatare acordate în favoarea unor măsuri privind eficiența energetică sunt proporționale numai în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

(a) ajutoarele se limitează la compensarea costurilor de producție nete suplimentare care rezultă din investiție, luându-se în considerare beneficiile generate de economisirea de energie⁽⁷⁰⁾. La stabilirea valorii ajutorului de exploatare, orice ajutor pentru investiții acordat întreprinderii în cauză pentru noua instalație trebuie să fie dedus din costurile de producție; și

(b) ajutoarele de exploatare se acordă pe o perioadă limitată de cinci ani.

Ajutoare de exploatare acordate în favoarea unei unități de cogenerare cu randament ridicat, eficientă din punct de vedere energetic

(151) Ajutoarele de exploatare în favoarea unor unități de cogenerare cu randament ridicat, eficiente din punct de vedere energetic, pot fi acordate pe baza condițiilor aplicabile ajutoarelor de exploatare pentru energia electrică din surse regenerabile, astfel cum sunt prevăzute în secțiunea 3.3.2.1 și se acordă numai:

(a) întreprinderilor care asigură producția de energie electrică și termică pentru populație, în cazul în care costurile de producție ale unei asemenea energii electrice sau termice depășesc prețul de piață;

(b) pentru utilizarea industrială a producției combinate de energie electrică și termică, în cazul în care se poate demonstra că, prin folosirea tehnicii respective, costul de producție al unei unități de energie care utilizează acea tehnică este superior prețului pieței pentru o unitate de energie convențională.

⁽⁷⁰⁾ Conceptul de „costuri de producție” trebuie înțeles ca excluzând orice ajutor, dar incluzând un nivel normal al profitului.

3.5. Ajutoare acordate pentru utilizarea eficientă a resurselor și, în special, ajutoare pentru gestionarea deșeurilor

3.5.1. Utilizarea eficientă a resurselor

(152) Inițiativa emblematică „O Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor” din cadrul Strategiei Europa 2020 vizează o creștere durabilă prin identificarea și crearea de noi oportunități de creștere economică, și anume prin intermediul unor mijloace de producție, al unor modele comerciale și al unor proiectări ale produselor noi și inovatoare. Aceasta descrie modul în care o astfel de creștere poate fi disociată de utilizarea resurselor, precum și impactul său global asupra mediului.

(153) Disfuncționalitățile pieței, astfel cum au fost identificate la punctul (35), sunt deosebit de relevante pentru utilizarea eficientă a resurselor. În plus, se întâmplă destul de rar ca disfuncționalitățile pieței din acest domeniu să fie remediate cu ajutorul altor politici și măsuri, cum ar fi impozitarea sau reglementările. În astfel de cazuri, ajutoarele de stat se pot dovedi necesare.

(154) Pentru măsurile individuale, statele membre trebuie să demonstreze că există avantaje cuantificabile în acest domeniu de politică, în special volumul resurselor economisite sau câștigurile provenite din utilizarea eficientă a resurselor.

(155) Comisia reamintește că, având în vedere legăturile strânse cu noile metode de producție inovatoare, măsurile care încurajează o utilizare eficientă a resurselor pot beneficia, după ce sunt îndeplinite criteriile relevante, de un bonus suplimentar pentru ecoinovare menționat la punctul (78).

3.5.2. Ajutoare pentru gestionarea deșeurilor

(156) Mai precis, în conformitate cu principiul ierarhiei deșeurilor [menționat la punctul (118)], prevenirea, reutilizarea și reciclarea deșeurilor au fost identificate în Al șaptelea program de acțiune pentru mediu al Uniunii ca fiind una dintre prioritățile sale absolute. Statele membre au obligația de a stabili planuri de gestionare a deșeurilor⁽⁷¹⁾ și ar trebui să respecte această ierarhie și să elaboreze măsuri de ajutor de stat care să fie coerente cu punerea în aplicare a acestor planuri. Un alt concept-cheie care reprezintă o sursă de inspirație pentru legislația Uniunii în domeniul mediului este principiul „poluatorul plătește”, descris la punctul (44).

(157) Ajutoarele de stat pentru gestionarea deșeurilor, îndeosebi pentru activitățile destinate prevenirii, reutilizării și reciclării deșeurilor, pot aduce o contribuție pozitivă la protecția mediului, cu condiția ca ele să nu eludeze principiile menționate la punctul precedent. Aceasta cuprinde reutilizarea sau reciclarea apei ori a mineralelor care, în caz contrar, nu ar fi utilizate ca deșeuri. Ținând seama de PPP, în special, întreprinderile care generează deșeuri nu ar trebui să fie scutite de costurile legate de tratarea acestor deșeuri. În plus, funcționarea normală a piețelor materialelor secundare nu ar trebui să fie afectată în mod negativ.

(158) Comisia va considera că ajutoarele pentru gestionarea deșeurilor urmăresc un obiectiv de interes comun în conformitate cu principiile pentru gestionarea deșeurilor menționate anterior, în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulate:

- (a) investiția vizează reducerea deșeurilor generate de alte întreprinderi și nu cuprinde deșeurile generate de beneficiarul ajutorului;
- (b) ajutorul nu scutește în mod indirect poluatorii de o sarcină pe care ar trebui să o suporte în temeiul Uniunii sau al legislației naționale, o astfel de sarcină ar trebui considerată ca fiind un cost normal al întreprinderii pentru acești poluatori;
- (c) investiția depășește stadiul actual al tehnologiei⁽⁷²⁾, și anume prevenirea, reutilizarea, reciclarea sau valorificarea deșeurilor, sau utilizează tehnologii convenționale într-un mod inovator, în special pentru a se avansa în direcția creării unei economii circulare care să folosească deșeurile drept resursă;
- (d) fără ajutor, materialele tratate ar fi utilizate sau tratate într-un mod mai puțin ecologic; și
- (e) investiția nu contribuie doar la creșterea cererii de materiale de reciclat, ci antrenează o intensificare a colectării materialelor respective.

⁽⁷¹⁾ Directiva 2008/98/CE, articolul 28.

⁽⁷²⁾ Stadiul actual al tehnologiei reprezintă un proces în care prevenirea, reutilizarea, reciclarea sau valorificarea unui deșeu pentru fabricarea unui produs finit constituie o practică obișnuită și rentabilă din punct de vedere economic. După caz, conceptul de „stadiu actual al tehnologiei” trebuie interpretat prin prisma pieței comune și a tehnologiilor de la nivelul Uniunii.

(159) Ajutoarele care, contrar dispozițiilor de la punctul (158) litera (a), sunt destinate gestionării propriilor deșeuri ale beneficiarului vor fi evaluate pe baza criteriilor generale menționate în secțiunea 3.2 aplicabile ajutoarelor acordate întreprinderilor care depășesc standardele Uniunii sau care sporesc protecția mediului în absența unor standarde ale Uniunii în temeiul punctului (25) litera (c).

3.6. Ajutoare pentru captarea și stocarea dioxidului de carbon (CSC)

(160) Așa cum se recunoaște în Directiva 2009/31/CE⁽⁷³⁾ („Directiva privind CSC”) și în Comunicarea Comisiei privind viitorul captării și stocării carbonului în Europa⁽⁷⁴⁾, CSC este o tehnologie care poate contribui la atenuarea schimbărilor climatice. În cadrul tranziției către o economie cu emisii scăzute de dioxid de carbon în toate domeniile, tehnologia de CSC poate concilia cererea de combustibili fosili cu necesitatea de a reduce emisiile de gaze cu efect de seră. În unele sectoare industriale, CSC poate fi în prezent unica opțiune tehnologică în măsură să reducă emisiile aferente proceselor la scara necesară pe termen lung. Având în vedere că costul captării, transportului și stocării este o barieră importantă în calea adoptării CSC, ajutoarele de stat pot contribui la favorizarea dezvoltării acestei tehnologii.

(161) Pentru a promova obiectivele pe termen lung de reducere a emisiilor de dioxid de carbon, Comisia consideră că ajutoarele pentru CSC contribuie la obiectivul comun de protecție a mediului.

(162) Uniunea a luat mai multe măsuri pentru a aborda externalitățile negative. În special EU ETS asigură internalizarea costurilor emisiilor de GES, fapt care nu poate garanta încă îndeplinirea obiectivelor pe termen lung ale Uniunii în materie de reducere a emisiilor de dioxid de carbon. Comisia consideră, așadar, că ajutoarele pentru CSC abordează o disfuncționalitate reziduală a pieței, cu excepția cazului în care se dovedește că o astfel de disfuncționalitate a pieței nu mai există.

(163) Fără a aduce atingere în special reglementărilor Uniunii din acest domeniu, Comisia consideră că ajutorul are un caracter adecvat, cu condiția ca toate celelalte condiții să fie îndeplinite. Sunt permise atât ajutoarele de exploatare, cât și ajutoarele pentru investiții.

(164) Ajutoarele se pot acorda pentru a sprijini centralele electrice cu combustibil fosil și/sau biomasă (inclusiv centralele electrice cu combustie combinată de combustibil fosil și biomasă) sau alte instalații industriale echipate cu sisteme de captare, de transport și de stocare a CO₂ sau elemente individuale ale lanțului de CSC. Cu toate acestea, ajutoarele pentru sprijinirea proiectelor de CSC nu includ ajutoarele pentru instalațiile care emit CO₂ ca atare (instalații industriale sau centrale electrice), ci ajutoare pentru costurile rezultate din proiectul de CSC.

(165) Ajutoarele sunt limitate la costurile suplimentare legate de captarea, transportul și stocarea CO₂ emis. Este general acceptat faptul că scenariul contrafactual ar consta într-o situație în care proiectul nu este realizat, deoarece CSC este similar unei infrastructuri suplimentare care nu este necesară pentru funcționarea unei instalații. Având în vedere acest scenariu contrafactual, costurile eligibile sunt definite ca fiind deficitul de finanțare. Se iau în considerare toate veniturile⁽⁷⁵⁾, inclusiv, de exemplu, economiile generate de o necesitate redusă de finanțare a certificatelor ETS, finanțările din programul NER300 și din Programul energetic european pentru redresare (PEER).

(166) Comisia evaluează efectele de denaturare a concurenței ale ajutorului pe baza criteriilor stabilite în secțiunea 3.2.6, ținând seama de existența eventualelor modalități de partajare a cunoștințelor, de deschiderea infrastructurii pentru părți terțe și de existența unui impact pozitiv al sprijinului acordat elementelor individuale ale lanțului de CSC asupra altor instalații cu combustibil fosil deținute de beneficiar.

⁽⁷³⁾ Directiva 2009/31/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 aprilie 2009 privind stocarea geologică a dioxidului de carbon și de modificare a Directivei 85/337/CEE a Consiliului, precum și a Directivelor 2000/60/CE, 2001/80/CE, 2004/35/CE, 2006/12/CE, 2008/1/CE și a Regulamentului (CE) nr. 1013/2006 ale Parlamentului European și ale Consiliului (JO L 140, 5.6.2009, p. 114).

⁽⁷⁴⁾ COM(2013) 180 final, 27.3.2013.

⁽⁷⁵⁾ Decizia 2010/670/UE a Comisiei, (JO L 290, 6.11.2010, p. 39) (finanțarea NER300) și Regulamentul 2010/1233/UE de modificare a Regulamentului 2009/663/CE, (JO L 346 30.12.2010, p. 5) (finanțarea PEER).

3.7. Ajutoare sub formă de reduceri sau de scutiri de taxe de mediu și sub formă de reduceri ale finanțării sprijinului pentru energia electrică din surse regenerabile

3.7.1. Ajutoare sub formă de reduceri sau de scutiri de taxe de mediu

(167) Taxele de mediu sunt impuse pentru a spori costurile comportamentelor dăunătoare mediului, descurajând, astfel, aceste comportamente și sporind nivelul de protecție a mediului. În principiu, taxele de mediu ar trebui să reflecte costurile globale pentru societate și, în consecință, cuantumul taxei plătite pe unitate de emisii ar trebui să fie același pentru toate întreprinderile emițătoare. Deși reducerile sau scutirile de taxe de mediu pot afecta negativ acest obiectiv⁽⁷⁶⁾, această abordare poate fi totuși necesară în cazul în care beneficiarii ar avea un dezavantaj concurențial atât de mare, încât, de la bun început, introducerea taxei de mediu nu ar fi fezabilă.

(168) Într-adevăr, acordarea unui regim fiscal mai favorabil unor întreprinderi poate facilita un nivel general mai ridicat al taxelor de mediu. În consecință, reducerile sau scutirile de taxe de mediu⁽⁷⁷⁾, inclusiv rambursările de taxe pot contribui, cel puțin indirect, la asigurarea unui nivel mai ridicat de protecție a mediului. Cu toate acestea, nu ar trebui subminat obiectivul global al taxei de mediu de descurajare a comportamentului dăunător mediului. Reducerile de taxe ar trebui să fie necesare și să se bazeze pe criterii obiective, transparente și nediscriminatorii, iar întreprinderile în cauză ar trebui să contribuie la creșterea protecției mediului. Acest lucru ar putea fi realizat prin acordarea unor compensații sub formă de rambursări de taxe, caz în care întreprinderile nu sunt scutite de taxă ca atare, ci primesc o compensație anuală fixă pentru majorarea anticipată a cuantumului taxei de plată.

(169) Comisia va autoriza scheme de ajutoare pentru o perioadă de maximum 10 ani, după care, dacă statul membru reevaluează caracterul adecvat al măsurilor de ajutor în cauză, acesta poate notifica din nou măsura.

(170) Comisia va considera că reducerile de taxe nu subminează obiectivul general urmărit și contribuie, cel puțin indirect, la creșterea nivelului de protecție a mediului dacă un stat membru demonstrează că (i) reducerile vizează în mod corespunzător întreprinderile cele mai afectate de mărirea taxelor și că (ii) în general, este aplicabilă o cotă de impozitare mai ridicată decât în cazul absenței scutirii.

(171) În acest scop, Comisia va evalua informațiile furnizate de statele membre. Aceste informații trebuie să includă, pe de o parte, sectorul (sectoarele) sau categoriile respective de beneficiari care fac obiectul scutirilor sau al reducerilor și, pe de altă parte, situația beneficiarilor principali din fiecare sector în cauză și felul în care impozitarea poate contribui la protecția mediului. Sectoarele scutite trebuie descrise corect și trebuie furnizată o listă a principalilor beneficiari pentru fiecare sector (în care să figureze, în special, cifra de afaceri, cotele de piață și valoarea bazei impozabile).

(172) Dacă taxele de mediu sunt armonizate, Comisia poate aplica o metodă simplificată pentru a evalua necesitatea și proporționalitatea ajutorului. În contextul Directivei 2003/96/CE⁽⁷⁸⁾ („DIE”), Comisia poate aplica o metodă simplificată pentru reducerile de taxe, cu respectarea nivelului minim al taxei Uniunii. Pentru toate celelalte taxe de mediu, este necesară o evaluare aprofundată a necesității și proporționalității ajutorului.

Cazul 1: Taxe de mediu armonizate

(173) Comisia va considera ajutorul sub formă de reduceri de taxe necesar și proporțional, cu condiția ca (i) beneficiarii să plătească cel puțin nivelul minim al taxei Uniunii stabilit prin directiva relevantă aplicabilă; (ii) alegerea beneficiarilor să se bazeze pe criterii obiective și transparente; și (iii) ajutorul să se acorde, în principiu, în același mod tuturor concurenților din același sector, dacă aceștia se află într-o situație de fapt similară.

⁽⁷⁶⁾ În multe cazuri, întreprinderile care beneficiază de reduceri de taxe sunt cele cu comportamentul cel mai dăunător vizat de taxă.

⁽⁷⁷⁾ O modalitate de a face acest lucru este acordarea unor compensații sub formă de credite fiscale, întreprinderile nefiind scutite de taxă, ci primind o compensație forfetară pentru aceasta.

⁽⁷⁸⁾ Directiva 2003/96/CE privind restructurarea cadrului comunitar de impozitare a produselor energetice și a electricității (JO L.283, 31.10.2003, p. 51) stabilește astfel de niveluri minime ale taxei.

(174) Statele membre pot acorda ajutoarele sub forma unei reduceri a ratei de impozitare sau a unei compensații anuale fixe (rambursarea taxei) sau a unei combinații a celor două. Avantajul rambursării taxelor este că întreprinderile rămân expuse la semnalul prețurilor dat de taxa de mediu. Atunci când se utilizează, cuantumul rambursării taxei ar trebui calculat pe baza datelor istorice, și anume nivelul producției și al consumului sau al poluării constatată în cazul întreprinderii într-un anumit an de bază. Rata rambursării de taxe nu trebuie să depășească valoarea minimă de impozitare a Uniunii care ar rezulta pentru anul de bază.

(175) Dacă beneficiarii plătesc mai puțin decât nivelul minim al taxei Uniunii stabilit prin directiva relevantă aplicabilă, ajutoarele vor fi evaluate pe baza condițiilor pentru taxele de mediu nearmonizate prevăzute la punctele (176)-(178).

Cazul 2: Taxe de mediu nearmonizate și cazuri specifice de taxe armonizate

(176) Pentru toate celelalte taxe de mediu nearmonizate și în cazul taxelor armonizate sub ratele minime ale Uniunii prevăzute în DIE [a se vedea punctul (172)], pentru a demonstra necesitatea și proporționalitatea ajutorului, un stat membru ar trebui să definească clar domeniul de aplicare al reducerilor de taxe. În acest scop, un stat membru ar trebui să furnizeze informațiile specificate la punctul (171). Statele membre pot decide să acorde beneficiarilor ajutoare sub forma unei rambursări de taxe [menționată la punctul (174)]. Această metodă continuă să expună beneficiarii ajutoarelor la semnalul prețurilor pe care intenționează să îl dea taxa de mediu, limitând totodată majorarea anticipată a cuantumului taxei de plată.

(177) Comisia va considera că ajutorul este necesar în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

- (a) alegerea beneficiarilor se bazează pe criterii obiective și transparente, iar ajutorul se acordă, în principiu, în același mod tuturor concurenților din același sector dacă aceștia se află într-o situație de fapt similară;
- (b) taxa de mediu fără reducere duce la o creștere substanțială a costurilor de producție, calculată ca o proporție a valorii adăugate brute pentru fiecare sector sau categorie de beneficiari individuali; și
- (c) creșterea substanțială a costurilor de producție nu ar putea fi transferată consumatorilor fără a determina scăderi semnificative ale vânzărilor.

(178) Comisia va considera că ajutorul este proporțional în cazul în care este îndeplinită una dintre următoarele condiții:

- (a) beneficiarii ajutorului plătesc cel puțin 20 % din cuantumul taxei de mediu naționale; sau
- (b) reducerea de taxe este condiționată de încheierea unor acorduri între statul membru și beneficiari sau asociațiile de beneficiari prin care beneficiarii sau asociațiile de beneficiari se angajează să realizeze obiective de protecție a mediului care au același efect ca în cazul în care beneficiarii ar plăti cel puțin 20 % din cuantumul taxei naționale sau, în condițiile prevăzute la punctul (173), ca în cazul în care s-ar aplica nivelul minim al taxei Uniunii. Aceste acorduri sau angajamente pot avea ca obiect, printre altele, reducerea consumului de energie, reducerea emisiilor sau oricare altă măsură privind mediul. Aceste acorduri trebuie să îndeplinească următoarele condiții cumulative:
 - (i) conținutul acordurilor este negociat de statul membru, prevede obiectivele și stabilește un calendar pentru atingerea acestora;
 - (ii) statul membru asigură o monitorizare independentă⁽⁷⁹⁾ și la timp a angajamentelor asumate în cadrul acestor acorduri; și
 - (iii) acordurile sunt revizuite periodic în funcție de evoluțiile tehnologice și de alt tip și prevăd un regim de sancțiuni eficace aplicabile în cazul în care nu se respectă angajamentele în cauză.

(179) În cazul unei taxe pe emisiile de dioxid de carbon aplicate produselor energetice utilizate pentru producerea energiei electrice, furnizorul de energie electrică are responsabilitatea plății taxei. Această taxă pe emisiile de dioxid de carbon poate fi concepută astfel încât, prin taxarea emisiilor de dioxid de carbon, să sprijine prețul certificatelor UE ETS și să fie direct legată de acesta. Cu toate acestea, prețul energiei electrice crește în cazul în care costurile respective sunt transferate consumatorului de energie electrică. În acest caz, efectul taxei pe emisiile de dioxid de carbon este similar cu cel al transferării costurilor certificatelor ETS și includerii lor în prețul energiei electrice, costuri indirecte aferente emisiilor.

⁽⁷⁹⁾ În acest context, este irelevant dacă monitorizarea se realizează de către un organism public sau de către unul privat.

(180) Așadar, dacă taxa menționată la punctul (179) este concepută într-un mod direct legat de prețul certificatelor EU ETS și vizează mărirea prețului certificatelor, poate fi avută în vedere o compensație pentru respectivele costuri indirecte mai ridicate. Comisia va considera că măsura este compatibilă cu piața internă numai în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

- (a) ajutoarele sunt acordate numai sectoarelor și subsectoarelor enumerate în anexa II la Orientările privind anumite măsuri de ajutor de stat acordate în contextul schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră⁽⁸⁰⁾, pentru a compensa costurile indirecte suplimentare rezultate din taxă;
- (b) intensitatea ajutorului și intensitățile maxime ale ajutorului sunt calculate în conformitate cu punctele 27-30 din Orientările privind anumite măsuri de ajutor de stat acordate în contextul schemei de comercializare a certificatelor de emisii de gaze cu efect de seră. Prețul la termen (forward) al certificatelor ETS poate fi înlocuit cu rata taxei naționale și
- (c) ajutorul se acordă sub forma unei sume forfetare care poate fi plătită beneficiarului în anul în care sunt suportate costurile sau în anul următor. Dacă ajutorul este plătit în anul în care sunt suportate costurile, trebuie să existe un mecanism de monitorizare ex post pentru a se garanta faptul că orice plată excedentară a ajutorului este rambursată înainte de data de 1 iulie a anului următor.

3.7.2. Ajutoare sub formă de reduceri ale finanțării sprijinului pentru energia din surse regenerabile⁽⁸¹⁾

(181) Finanțarea sprijinului acordat energiei din surse regenerabile prin taxe nu vizează ca atare o externalitate negativă și, în consecință, nu are niciun efect direct asupra mediului. Aceste taxe sunt, așadar, fundamentale diferite de taxele indirecte pe energia electrică menționate la punctul (167), deși ele pot duce, de asemenea, la creșterea prețurilor energiei electrice. Creșterea costurilor energiei electrice poate fi explicită, printr-o taxă specifică percepută de la consumatorii de energie electrică pe lângă prețul energiei electrice sau indirect, prin costuri suplimentare suportate de furnizorii de energie electrică din cauza obligației de a cumpăra energie din surse regenerabile, costuri care sunt ulterior transferate clienților lor, consumatorii de energie electrică. Un exemplu tipic ar fi achiziționarea obligatorie de către furnizorii de energie electrică a unui anumit procentaj de energie din surse regenerabile prin certificate verzi pentru care furnizorul nu primește nicio compensație.

(182) În principiu și în măsura în care costurile finanțării sprijinului pentru energia din surse regenerabile sunt recuperate de la consumatorii de energie, ele ar trebui recuperate într-un mod care să nu facă discriminare între aceștia. Cu toate acestea, pot fi necesare unele reduceri specifice ale acestor costuri pentru a asigura o bază de finanțare suficientă pentru sprijinirea energiei din surse regenerabile și a contribui, astfel, la realizarea obiectivelor în materie de energie din surse regenerabile stabilite la nivelul UE⁽⁸²⁾. Pe de o parte, pentru a evita ca întreprinderile afectate în mod deosebit de costurile finanțării sprijinului acordat energiei din surse regenerabile să aibă un dezavantaj concurențial semnificativ, statele membre pot opta pentru compensarea parțială a acestor costuri suplimentare. În lipsa unei astfel de compensări, finanțarea sprijinului pentru energia din surse regenerabile poate fi nesustenabilă, iar acceptarea de către publicul larg a stabilirii unor măsuri ambițioase de sprijinire a energiei din surse regenerabile poate fi limitată. Pe de altă parte, dacă aceste compensații sunt prea ridicate sau dacă sunt acordate unui număr prea mare de consumatori de energie electrică, poate fi pusă în pericol și finanțarea globală a sprijinului pentru energia din surse regenerabile, acceptarea de către publicul larg a sprijinirii energiei din surse regenerabile poate fi, de asemenea, afectată negativ, iar denaturările concurenței și ale comerțului pot fi deosebit de importante.

(183) Pentru evaluarea ajutoarelor de stat destinate să compenseze finanțarea sprijinului acordat energiei din surse regenerabile, Comisia va aplica doar condițiile stabilite în prezenta secțiune și în secțiunea 3.2.7.

⁽⁸⁰⁾ JO C 158, 5.6.2012, p. 4.

⁽⁸¹⁾ Legislația privind piața internă [Directiva 2009/72/CE din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice și de abrogare a Directivei 2003/54/CE (JO L 211, 14.8.2009, p. 55), Regulamentul (CE) nr. 714/2009 din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1228/2003 (JO L 211, 14.8.2009, p. 15), precum și codurile de rețea și orientările ulterioare], nu permite subvenționarea încrucișată a consumatorilor în cadrul regimurilor tarifare.

⁽⁸²⁾ Directiva 2009/28/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind promovarea utilizării energiei din surse regenerabile stabilește obiective obligatorii pentru toate statele membre. Înainte de aceasta, Directiva 2001/77/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 27 septembrie 2001 privind promovarea electricității produse din surse de energie regenerabile pe piața internă a energiei electrice stabilise deja obiective în materie de energie electrică din surse regenerabile pe care statele membre trebuiau să facă eforturi să le realizeze.

(184) Pentru a asigura faptul că ajutoarele servesc la facilitarea finanțării sprijinului acordat energiei din surse regenerabile, statele membre vor trebui să demonstreze că costurile suplimentare reflectate în prețurile mai ridicate ale energiei electrice suportate de beneficiari rezultă exclusiv din sprijinul acordat energiei din surse regenerabile. Costurile suplimentare nu pot depăși finanțarea sprijinului acordat energiei din surse regenerabile⁽⁸³⁾.

(185) Ajutorul ar trebui limitat la sectoarele care sunt expuse unui risc pentru situația lor concurențială din cauza costurilor generate de finanțarea sprijinului pentru energia din surse regenerabile în funcție de intensitatea lor electrică și de expunerea lor la comerțul internațional. În consecință, ajutorul poate fi acordat doar dacă întreprinderea aparține sectoarelor incluse în lista din anexa 3⁽⁸⁴⁾. Lista respectivă este destinată să fie utilizată doar cu scopul de a stabili eligibilitatea pentru acest tip special de compensare.

(186) De asemenea, având în vedere faptul că anumite sectoare pot fi eterogene din punctul de vedere al intensității electrice, un stat membru poate include o întreprindere în schema sa națională prin care acordă reduceri ale costurilor rezultate din sprijinul pentru energia din surse regenerabile dacă întreprinderea are o intensitate electrică de cel puțin 20 %⁽⁸⁵⁾ și aparține unui sector cu o intensitate a schimburilor comerciale de cel puțin 4 % la nivelul UE, chiar dacă nu aparține unui sector menționat în anexa 3⁽⁸⁶⁾. Pentru a calcula intensitatea electrică a întreprinderii, trebuie să se utilizeze valorile de referință standard pentru eficiența consumului de energie electrică în cadrul sectorului respectiv, atunci când acestea sunt disponibile.

(187) În cadrul sectorului eligibil, statele membre trebuie să se asigure că alegerea beneficiarilor se bazează pe criterii obiective, nediscriminatorii și transparente, iar ajutoarele se acordă, în principiu, în același mod tuturor concurenților din același sector, dacă aceștia se află într-o situație de fapt similară.

(188) Comisia va considera că ajutorul este proporțional, dacă beneficiarii acestuia plătesc cel puțin 15 % din costurile suplimentare fără reducere.

(189) Totuși, având în vedere creșterea semnificativă a suprataxelor aferente energiei din surse regenerabile din ultimii ani, o contribuție proprie de 15 % din suprataxa totală aferentă energiei din surse regenerabile ar putea depăși sarcina pe care o pot suporta întreprinderile afectate în mod deosebit de aceasta. Prin urmare, atunci când este necesar, statele membre au posibilitatea de a limita și mai mult cuantumul costurilor rezultate din finanțarea sprijinului pentru energia din surse regenerabile care trebuie plătit la nivel de întreprindere la 4 % din valoarea adăugată brută⁽⁸⁷⁾ a întreprinderii în cauză. În cazul întreprinderilor cu o intensitate electrică de cel puțin 20 %, statele membre pot limita cuantumul global care trebuie plătit la 0,5 % din valoarea adăugată brută a întreprinderii în cauză.

(190) În cazul în care statele membre decid să adopte limitele de 4 % și, respectiv, 0,5 % din valoarea adăugată brută, aceste limite trebuie să se aplice tuturor întreprinderilor eligibile.

(191) Statele membre pot lua măsuri pentru a garanta că datele privind valoarea adăugată brută utilizate în scopul prezentei secțiuni includ toate costurile relevante ale forței de muncă.

⁽⁸³⁾ Modalitatea cea mai directă de a demonstra legătura cauzală este prin trimiterea la o taxă sau o prelevare, separată de prețul energiei electrice, care este dedicată finanțării sprijinului acordat energiei din surse regenerabile. O modalitate indirectă de a demonstra costurile suplimentare ar fi să se calculeze impactul costurilor nete mai ridicate determinate de certificatele verzi pentru furnizorii de energie electrică și apoi să se calculeze impactul lor asupra prețului energiei electrice, presupunând că costurile nete mai ridicate sunt transferate mai departe de către furnizori.

⁽⁸⁴⁾ Comisia consideră că astfel de riscuri există pentru sectoarele care se confruntă cu o intensitate a schimburilor comerciale de 10 % la nivelul UE atunci când intensitatea electrică a sectorului atinge 10 % la nivelul UE. În plus, un risc similar există în sectoarele care au o expunere comercială mai scăzută, dar de cel puțin 4 %, și o intensitate electrică mult mai ridicată, de cel puțin 20 % sau care sunt similare din punct de vedere economic (de exemplu, datorită caracterului substituibil). La fel, sectoarele care au o intensitate electrică ușor mai scăzută, dar de cel puțin 7 %, și o expunere comercială extrem de ridicată, de cel puțin 80 %, s-ar confrunta cu același risc. Lista sectoarelor eligibile a fost întocmită pe această bază. În fine, următoarele sectoare au fost incluse deoarece sunt similare din punct de vedere economic cu sectoarele incluse în listă și fabrică produse substituibile (turnarea pieselor din oțel, metale ușoare și metale neferoase pe baza caracterului substituibil cu turnarea fontei; recuperarea materialelor triate pe baza caracterului substituibil cu produsele primare incluse în listă).

⁽⁸⁵⁾ În anexa 4 sunt stabilite detaliile privind modul în care ar trebui calculată intensitatea electrică a unei întreprinderi.

⁽⁸⁶⁾ Acest test poate fi aplicat și întreprinderilor din sectorul serviciilor.

⁽⁸⁷⁾ În anexa 4 sunt stabilite detaliile privind modul în care ar trebui calculată valoarea adăugată brută a unei întreprinderi.

(192) Statele membre pot acorda ajutoarele sub forma unei reduceri a taxelor sau a unei compensații anuale fixe (rambursarea taxei) sau a unei combinații a celor două⁽⁸⁸⁾. Atunci când ajutorul este acordat sub forma unei reduceri a taxelor, trebuie să existe un mecanism de monitorizare *ex post* pentru a se garanta faptul că orice plată excedentară a ajutorului va fi rambursată înainte de data de 1 iulie a anului următor. Atunci când ajutorul este acordat sub forma unei compensații anuale fixe, acesta trebuie calculat pe baza datelor istorice, și anume pe baza nivelurilor constatate ale consumului de energie electrică și valorii adăugate brute într-un anumit an de bază. Quantumul compensației nu poate depăși quantumul ajutorului pe care întreprinderea l-ar fi primit în anul de bază, aplicând parametrii stabiliți în prezenta secțiune.

3.7.3. *Norme tranzitorii privind ajutoarele acordate pentru a reduce sarcina aferentă finanțării sprijinului pentru energia din surse regenerabile*

(193) Statele membre trebuie să aplice criteriile de eligibilitate și de proporționalitate stabilite în secțiunea 3.7.2 cel târziu la 1 ianuarie 2019. Ajutoarele acordate pentru o perioadă anterioară datei respective vor fi considerate compatibile dacă îndeplinesc aceleași criterii.

(194) În plus, Comisia consideră că toate ajutoarele acordate pentru a reduce sarcina aferentă finanțării sprijinului pentru energia electrică din surse regenerabile pentru anii dinainte de 2019 pot fi declarate compatibile cu piața internă în măsura în care ajutoarele respective sunt conforme cu un plan de ajustare.

(195) Pentru a evita perturbarea bruscă a fiecărei întreprinderi, planul de ajustare implică adaptarea progresivă la nivelurile ajutorului care rezultă din aplicarea criteriilor de eligibilitate și de proporționalitate stabilite în secțiunea 3.7.2.

(196) În măsura în care ajutorul a fost acordat pentru o perioadă anterioară datei aplicării prezentelor orientări, planul prevede și aplicarea progresivă a criteriilor pentru perioada respectivă.

(197) În măsura în care ajutoarele sub forma reducerii sarcinii aferente finanțării sprijinului pentru energia electrică din surse regenerabile sau sub forma scutirii de această sarcină au fost acordate înainte de data aplicării prezentelor orientări unor întreprinderi care nu sunt eligibile în temeiul secțiunii 3.7.2, acestea pot fi declarate compatibile cu condiția ca planul de ajustare să prevadă o contribuție proprie minimă de 20 % din costurile suplimentare ale suprataxei fără reducere, care trebuie să fie stabilită progresiv și cel târziu la 1 ianuarie 2019.

(198) Planul de ajustare ține cont de toți factorii economici relevanți legați de politica privind sursele regenerabile de energie.

(199) Planul de ajustare se aprobă de către Comisie.

(200) Planul de ajustare este notificat Comisiei cel târziu după 12 luni de la data aplicării prezentelor orientări.

3.8. **Ajutoare pentru infrastructura energetică**

(201) O infrastructură energetică modernă este crucială pentru o piață integrată a energiei, care este esențială pentru a asigura securitatea energetică în Uniune, și pentru a permite Uniunii să își realizeze obiectivele mai ample în materie climatică și energetică. Comisia a estimat că, până în 2020, nevoile totale în materie de investiții în infrastructurile energetice de importanță europeană sunt de circa 200 de miliarde EUR⁽⁸⁹⁾. Această estimare s-a bazat pe o evaluare a infrastructurii necesare cu ajutorul căreia Uniunea să își realizeze obiectivele de politică globală ce vizează finalizarea pieței interne a energiei, garantarea securității aprovizionării și facilitarea integrării surselor regenerabile de energie. În cazul în care operatorii de pe piață nu pot furniza infrastructura necesară, pot fi necesare ajutoare de stat pentru a se depăși disfuncționalitățile pieței și a se asigura satisfacerea nevoilor considerabile ale Uniunii în materie de infrastructură. Acest lucru este valabil mai ales pentru proiectele de infrastructură care au un impact transfrontalier sau care contribuie la coeziunea regională. Ajutoarele pentru infrastructura energetică ar trebui, în principiu, să fie ajutoare pentru investiții, inclusiv pentru modernizarea și actualizarea acesteia.

⁽⁸⁸⁾ Utilizarea compensațiilor anuale fixe (rambursări ale taxelor) are avantajul că societățile scutite se confruntă cu aceeași creștere a costului marginal al energiei electrice (adică aceeași creștere a costului energiei electrice pentru fiecare MWh consumat în plus), limitându-se astfel potențialele denaturări ale concurenței în cadrul sectorului.

⁽⁸⁹⁾ Documentul de lucru al serviciilor Comisiei intitulat „Necesitățile de investiții în infrastructura energetică și cerințele legate de finanțare”, SEC(2011)755, 6.6.2011, p. 2.

3.8.1 *Obiectivul de interes comun*

(202) Infrastructura energetică este o condiție indispensabilă pentru o piață a energiei funcțională. Prin urmare, ajutoarele destinate infrastructurii energetice consolidează piața internă a energiei. Acestea îmbunătățesc stabilitatea sistemului, caracterul adecvat al capacității de producție, integrarea diferitelor surse de energie și aprovizionarea cu energie în rețelele subdezvoltate. Comisia consideră, așadar, că ajutoarele destinate infrastructurii energetice sunt benefice pieței interne, contribuind, astfel, la realizarea unui obiectiv de interes comun.

3.8.2 *Necesitatea intervenției statului*

(203) Investițiile în infrastructura energetică sunt caracterizate frecvent de disfuncționalități ale pieței. O disfuncționalitate a pieței care poate apărea în domeniul infrastructurii energetice este legată de probleme de coordonare. Interesele divergente ale investitorilor, incertitudinea cu privire la rezultatele colaborării și efectele asupra rețelei pot împiedica dezvoltarea unui proiect sau conceperea sa efectivă. În același timp, infrastructura energetică poate genera externalități pozitive considerabile, prin care costurile și avantajele infrastructurii pot reveni într-un mod asimetric diferiților participanți de pe piață și diferitelor statele membre.

(204) Pentru soluționarea disfuncționalităților pieței menționate la punctul (203), infrastructura energetică face, de obicei, obiectul unor reglementări legate de tarife și de acces și al unor cerințe de separare în conformitate cu legislația referitoare la piața internă a energiei⁽⁹⁰⁾.

(205) În ceea ce privește finanțarea, acordarea ajutoarelor de stat este o modalitate de depășire a disfuncționalităților pieței altfel decât prin intermediul unor tarife obligatorii impuse utilizatorilor. Prin urmare, pentru a demonstra necesitatea ajutoarelor de stat în domeniul infrastructurii energetice, se aplică principiile descrise la punctele (206) și (207).

(206) Comisia consideră că, pentru proiecte de interes comun, astfel cum sunt definite în Regulamentul (UE) nr. 347/2013⁽⁹¹⁾, pentru rețelele inteligente și pentru investițiile în infrastructuri din zonele asistate, disfuncționalitățile pieței din punctul de vedere al externalităților pozitive și al problemelor de coordonare sunt de așa natură încât finanțarea cu ajutorul tarifelor poate să nu fie suficientă, putându-se astfel acorda ajutoare de stat.

(207) În cazul proiectelor de infrastructură energetică ce intră sub incidența punctului (206) și care sunt scutite parțial sau integral de aplicarea legislației privind piața internă a energiei și în cazul proiectelor ce nu intră sub incidența punctului (206), Comisia va efectua o evaluare de la caz la caz a necesității ajutoarelor de stat. În evaluarea sa, Comisia va avea în vedere următorii factori: (i) măsura în care o disfuncționalitate a pieței determină o realizare insuficientă a infrastructurii necesare; (ii) măsura în care infrastructura este deschisă accesului terților și este supusă reglementării tarifelor; și (iii) măsura în care proiectul contribuie la securitatea aprovizionării cu energie a Uniunii.

(208) În cazul proiectelor de infrastructură petrolieră, Comisia consideră că nu sunt necesare ajutoare de stat. Cu toate acestea, statele membre pot acorda ajutoare de stat în situații excepționale, atunci când acest lucru este justificat în mod corespunzător.

⁽⁹⁰⁾ Dispozițiile privind piața internă în domeniul energiei includ, în special, Directiva 2009/72/CE din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă a energiei electrice (JO L 211, 14.8.2009, p. 55); Directiva 2009/73/CE din 13 iulie 2009 privind normele comune pentru piața internă în sectorul gazelor naturale (JO L 211, 14.8.2009, p. 94); Regulamentul (CE) nr. 713/2009 din 13 iulie 2009 de instituire a Agenției pentru Cooperarea Autorităților de Reglementare din Domeniul Energiei; Regulamentul (CE) nr. 714/2009 din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică (JO L 211, 14.8.2009, p. 15); și Regulamentul (CE) nr. 715/2009 din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețelele pentru transportul gazelor naturale (JO L 211, 14.8.2009, p. 36).

⁽⁹¹⁾ Regulamentul (UE) nr. 347/2013 privind liniile directe pentru infrastructurile energetice transeuropene.

3.8.3 Caracterul adecvat

(209) Comisia consideră că tarifele⁽⁹²⁾ sunt principalul mijloc adecvat de finanțare a infrastructurii energetice. Cu toate acestea, în cazul proiectelor de interes comun, al rețelelor inteligente și al investițiilor în infrastructuri din zonele asistate, ajutoarele de stat pot fi considerate un instrument adecvat pentru finanțarea parțială sau integrală a acestei infrastructuri. În astfel de cazuri, disfuncționalitățile pieței împiedică adesea punerea integrală în aplicare a principiului „utilizatorul plătește”, pe care se bazează reglementarea tarifelor, de exemplu, deoarece majorarea tarifelor pentru a finanța noi investiții în infrastructură ar fi atât de substanțială, încât ar descuraja investițiile sau utilizarea infrastructurii de către potențialii clienți.

3.8.4 Efectul stimulat

(210) Efectul stimulat al ajutoarelor va fi analizat pe baza condițiilor prevăzute în secțiunea 3.2.4.

3.8.5 Proportionalitatea

(211) Valoarea ajutorului trebuie limitată la minimumul necesar pentru realizarea obiectivelor urmărite în materie de infrastructură. Pentru ajutoarele destinate infrastructurii, scenariul contrafactual este considerat a fi situația în care proiectul nu ar avea loc. Costul eligibil este, așadar, deficitul de finanțare.

(212) Măsurile de ajutor în sprijinul infrastructurii nu ar trebui să depășească o intensitate a ajutorului de 100% din costurile eligibile.

(213) Comisia va solicita statelor membre să identifice în mod clar și separat orice alte măsuri de ajutor care ar putea avea un impact asupra măsurilor de ajutor pentru infrastructură.

3.8.6 Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale

(214) Având în vedere cerințele existente prevăzute de legislația privind piața internă a energiei care vizează consolidarea concurenței, Comisia va considera că ajutorul pentru infrastructura energetică supus reglementărilor privind piața internă nu are efecte nejustificate de denaturare a concurenței.

(215) În cazul infrastructurii scutite parțial sau integral de legislația privind piața internă a energiei ori care nu este supusă acestora și în cazul instalațiilor subterane de stocare a gazelor, Comisia va efectua o evaluare de la caz la caz a potențialelor denaturări ale concurenței, ținând seama îndeosebi de gradul de acces al terților la infrastructura care beneficiază de ajutor, de accesul la infrastructuri alternative și de cota de piață a beneficiarului.

3.9. Ajutoare pentru caracterul adecvat al capacității de producție

(216) Având în vedere ponderea din ce în ce mai mare a energiei din surse regenerabile, producția de energie electrică trece, în multe state membre, de la un sistem de aprovizionare relativ stabilă și continuă la un sistem de aprovizionare din surse variate, mai numeroase și de mici dimensiuni. Această trecere prezintă noi provocări în ceea ce privește asigurarea caracterului adecvat al capacității de producție.

(217) În plus, disfuncționalitățile normative și ale pieței pot fi cauza unor investiții insuficiente în capacitatea de producție. Acest lucru se poate întâmpla, de exemplu, în cazul în care prețurile cu ridicata sunt plafonate, iar piețele energiei electrice nu generează suficiente stimulente pentru investiții.

(218) Ca urmare, unele state membre analizează posibilitatea introducerii unor măsuri care să asigure caracterul adecvat al capacității de producție, de regulă, acordând sprijin producătorilor pentru simpla disponibilitate a capacității de producție⁽⁹³⁾.

⁽⁹²⁾ Cadru de reglementare prevăzut în Directivele 2009/72/CE și 2009/73/CE ale Comisiei stabilește logica și principiile care stau la baza reglementării tarifelor de acces și de utilizare, care sunt utilizate de către operatorii de sisteme de transport și distribuție pentru finanțarea investițiilor și întreținerea acestei infrastructuri.

⁽⁹³⁾ Comisia a abordat în mod specific chestiunea caracterului adecvat al capacității de producție în Comunicarea sa intitulată „Realizarea pieței interne a energiei electrice și valorificarea la maximum a intervenției publice” din 5 noiembrie 2013, [C(2013)7243final], și în documentul de lucru al serviciilor Comisiei însoțitor, *Generation Adequacy in the internal electricity market - guidance on public interventions* („Caracterul adecvat al capacității de producție pe piața internă a energiei electrice - orientări privind intervențiile publice”), SWD(2013) 438 final din 5 noiembrie 2013.

3.9.1 *Obiectivul de interes comun*

(219) Măsurile destinate să asigure caracterul adecvat al capacității de producție pot lua diverse forme, de ajutoare pentru investiții și ajutoare de exploatare (în principiu recompensând doar angajamentul privind disponibilitatea de a furniza electricitate) și pot urmări diferite obiective. Acestea pot viza, de exemplu, găsirea unor soluții la preocupările pe termen scurt cauzate de o capacitate de producție insuficient de flexibilă pentru a face față fluctuațiilor bruște ale unei producții eoliene și solare variabile, sau pot defini un obiectiv pentru caracterul adecvat al capacității de producție pe care statele membre și-ar dori să îl atingă, indiferent de considerentele pe termen scurt.

(220) Ajutoarele pentru caracterul adecvat al capacității de producție pot contraveni obiectivului de eliminare progresivă a subvențiilor dăunătoare mediului, inclusiv pentru combustibilii fosili. Prin urmare, statele membre ar trebui să ia în considerare în principal modalități alternative de a asigura caracterul adecvat al capacității de producție care să nu afecteze negativ obiectivul de eliminare progresivă a subvențiilor dăunătoare mediului sau economiei, cum ar fi facilitarea gestionării cererii și creșterea capacității de interconectare.

(221) Ar trebui să fie clar definit obiectivul exact vizat de măsură, inclusiv momentul și locul în care se preconizează că va apărea problema caracterului adecvat al capacității de producție. Identificarea unei probleme privind caracterul adecvat al capacității de producție ar trebui să fie coerentă cu analiza caracterului adecvat al capacității de producție efectuată periodic de către Rețeaua europeană a operatorilor de sisteme de transport pentru energie electrică în conformitate cu legislația referitoare la piața internă a energiei⁽⁹⁴⁾.

3.9.2 *Necesitatea intervenției statului*

(222) Natura și cauzele problemei privind caracterul adecvat al capacității de producție, și, prin urmare, ale necesității ca ajutoarele de stat să asigure caracterul adecvat al capacității de producție, ar trebui să fie analizate și cuantificate în mod corespunzător, de exemplu în ceea ce privește insuficiența capacității în perioade de vârf sau a capacității temporare sau cererea maximă în cazul incapacității pieței cu ridicata pe termen scurt de a corela cererea și oferta. Ar trebui descrisă unitatea de măsură pentru cuantificare și ar trebui furnizată metoda de calcul al acesteia.

(223) Statele membre ar trebui să demonstreze clar motivele pentru care piața nu este în măsură să asigure o capacitate corespunzătoare în absența intervenției, luând în considerare evoluțiile în curs ale pieței și ale tehnologiei⁽⁹⁵⁾.

(224) În evaluarea sa, Comisia va ține cont, printre altele și dacă este cazul, de următoarele elemente care trebuie furnizate de statul membru:

- (a) evaluarea impactului producției variabile, inclusiv a celei provenite de la sistemele învecinate;
- (b) evaluarea impactului participării la nivelul cererii, inclusiv o descriere a măsurilor destinate să încurajeze gestionarea cererii⁽⁹⁶⁾;
- (c) evaluarea existenței efective sau potențiale a interconexiunilor, inclusiv o descriere a proiectelor în construcție și planificate;
- (d) evaluarea oricărui alt element care ar putea provoca sau exacerba problema caracterului adecvat al capacității de producție, cum ar fi disfuncționalitățile normative și ale pieței, inclusiv, de exemplu, plafoanele impuse prețurilor cu ridicata.

3.9.3 *Caracterul adecvat*

(225) Ajutoarele ar trebui să reprezinte o remunerație doar pentru serviciul de simplă disponibilitate prestat de producător, adică pentru angajamentul său de a fi dispus să furnizeze energie electrică și compensația corespunzătoare oferită pentru aceasta, de exemplu, prin remunerarea per MW de capacitate pusă la dispoziție. Ajutorul nu ar trebui să includă nicio remunerație pentru vânzarea de energie electrică, adică remunerare pe MWh vândut.

⁽⁹⁴⁾ Regulamentul (CE) nr. 714/2009 din 13 iulie 2009 privind condițiile de acces la rețea pentru schimburile transfrontaliere de energie electrică, în special articolul 8 referitor la atribuțiile ENTSO de energie electrică (JO L 211 14.8.2009, p. 15). În special metodologia elaborată de ENTSO-E, Asociația europeană a operatorilor de transport și de sistem, pentru evaluările sale ale caracterului adecvat al capacității de producție la nivelul UE, poate constitui o referință solidă.

⁽⁹⁵⁾ Aceste evoluții pot include, de exemplu, dezvoltarea cuplării piețelor, a piețelor intrazilnice, a piețelor de echilibrare, a piețelor de servicii auxiliare și a stocării energiei electrice.

⁽⁹⁶⁾ Comisia va ține seama, de asemenea, de planurile legate de instalarea contoarelor inteligente în conformitate cu anexa I la Directiva 2009/72/CE, precum și de cerințele Directivei privind eficiența energetică.

(226) Măsura ar trebui să fie deschisă unor stimulente adecvate și să ofere astfel de stimulente atât producătorilor existenți și viitori, cât și operatorilor care utilizează tehnologii substituibile, cum ar fi reacția din partea cererii sau soluții de stocare. Ajutoarele ar trebui, așadar, să fie acordate prin intermediul unui mecanism care să permită termene de execuție potențial diferite, corespunzând timpului necesar pentru a realiza noi investiții de către producătorii noi care folosesc tehnologii diferite. Măsura ar trebui, de asemenea, să țină cont de măsura în care capacitatea de interconectare ar putea remedia eventualele probleme privind caracterul adecvat al capacității de producție.

3.9.4 Efectul stimulat

(227) Efectul stimulat al ajutoarelor va fi analizat pe baza condițiilor prevăzute în secțiunea 3.2.4 din prezentele orientări.

3.9.5 Proportionalitatea

(228) Calcularea cuantumului total al ajutorului ar trebui să ducă la obținerea de către beneficiari a unei rate de rentabilitate care poate fi considerată rezonabilă.

(229) Se va considera că o procedură de ofertare concurențială, bazată pe criterii clare, transparente și nediscriminatorii, care vizează efectiv obiectivul definit duce la rate rezonabile de rentabilitate în condiții normale.

(230) Măsura ar trebui să includă mecanisme care să garanteze că nu se pot obține profituri excepționale.

(231) Măsura ar trebui concepută într-un mod care să asigure că prețul plătit pentru disponibilitate tinde automat spre zero atunci când se preconizează că nivelul capacității furnizate corespunde nivelului capacității solicitate.

3.9.6 Evitarea efectelor negative nejustificate asupra concurenței și a schimburilor comerciale

(232) Măsura ar trebui să fie concepută astfel încât să permită participarea la măsură a oricărei capacități care poate contribui în mod eficace la soluționarea problemei privind caracterul adecvat al capacității de producție, mai ales ținând cont de următorii factori:

- (a) participarea producătorilor care folosesc tehnologii diferite și a operatorilor care oferă măsuri cu o performanță tehnică echivalentă, de exemplu gestionarea cererii, interconexiunile și stocarea. Fără a aduce atingere punctului (228), restricționarea participării poate fi justificată numai de o performanță tehnică insuficientă pentru a face față problemei privind caracterul adecvat al capacității de producție. În plus, măsura privind caracterul adecvat al capacității de producție ar trebui să fie deschisă agregării potențiale a cererii și a ofertei;
- (b) participarea operatorilor din alte state membre în cazul în care o astfel de participare este posibilă fizic, mai ales în context regional, și anume în cazul în care capacitatea poate fi furnizată fizic statului membru care pune în aplicare măsura și se poate impune îndeplinirea obligațiilor stabilite în măsură⁽⁹⁷⁾;
- (c) participarea unui număr suficient de producători pentru a stabili un preț competitiv pentru capacitate;
- (d) evitarea efectelor negative asupra pieței interne, de exemplu din cauza restricțiilor la export, a plafoanelor impuse prețurilor cu ridicata, a restricțiilor de participare la procedurile de ofertare sau a altor măsuri care subminează funcționarea cuplării piețelor, inclusiv a piețelor intrazilnice și a piețelor de echilibrare.

(233) Măsura ar trebui:

- (a) să nu reducă stimulentele pentru investiții în capacitatea de interconectare;
- (b) să nu submineze cuplarea piețelor, inclusiv a piețelor de echilibrare;
- (c) să nu submineze deciziile de investiții privind producția anterioare măsurii sau deciziile operatorilor cu privire la piața de echilibrare sau la piața de servicii auxiliare;
- (d) să nu consolideze nejustificat poziția dominantă pe piață;
- (e) să acorde prioritate instalațiilor de producție cu emisii scăzute de dioxid de carbon, în cazul existenței unor parametri economici și tehnici echivalenți.

⁽⁹⁷⁾ Schemele ar trebui ajustate în cazul în care se adoptă dispoziții comune pentru a facilita participarea transfrontalieră la astfel de scheme.

3.10. Ajutoare sub formă de scheme de comercializare a certificatelor

(234) Pot fi instituite scheme de comercializare a certificatelor pentru a reduce emisiile generate de poluanți, de exemplu pentru a reduce emisiile de NO_x ⁽⁹⁸⁾. Schemele pot implica ajutoare de stat, în special atunci când statele membre acordă certificate sub valoarea lor de piață. În cazul în care numărul total al certificatelor acordate de către statul membru este mai mic decât nevoile globale preconizate ale întreprinderilor, efectul global asupra nivelului de protecție a mediului va fi pozitiv. La nivelul fiecărei întreprinderi în parte, în cazul în care cotele acordate nu acoperă totalitatea necesităților preconizate ale întreprinderii, aceasta trebuie fie să își reducă nivelul de poluare, contribuind, așadar, la îmbunătățirea nivelului de protecție a mediului, fie să achiziționeze cote suplimentare pe piață, plătind, așadar, o compensație pentru poluarea sa.

(235) Schemele de comercializare a certificatelor sunt considerate compatibile cu piața internă în cazul în care sunt îndeplinite următoarele condiții cumulative:

- (a) schemele de comercializare a certificatelor trebuie stabilite astfel încât să îndeplinească obiective de mediu mai exigente decât cele care trebuiau îndeplinite pe baza standardelor Uniunii obligatorii pentru întreprinderile în cauză;
- (b) alocarea trebuie efectuată într-un mod transparent, pe baza unor criterii obiective și surse informaționale de cea mai înaltă calitate, iar valoarea totală a certificatelor comercializabile sau acordate fiecărei întreprinderi la un preț inferior valorii de piață nu trebuie să depășească nevoile sale preconizate, astfel cum au fost estimate pentru situația în care nu ar exista schema de comercializare;
- (c) metodologia de alocare nu trebuie să favorizeze anumite întreprinderi sau anumite sectoare, cu excepția cazului în care acest lucru se justifică prin logica de mediu a schemei în sine sau în cazul în care astfel de norme sunt necesare pentru coerența cu alte politici de mediu;
- (d) noii concurenți de pe piață nu primesc, în principiu, permise ori alocații în condiții mai favorabile decât întreprinderile existente care operează pe aceleași piețe. Acordarea unor cote mai mari instalațiilor existente în raport cu noii participanți nu ar trebui să aibă drept rezultat crearea unor bariere nejustificate în calea intrării pe piață.

(236) Comisia va evalua necesitatea și proporționalitatea ajutorului de stat acordat în cadrul unei scheme de comercializare a certificatelor în conformitate cu următoarele criterii:

- (a) alegerea beneficiarilor trebuie să se bazeze pe criterii obiective și transparente, iar ajutorul trebuie să se acorde, în principiu, în același mod pentru toți concurenții din același sector dacă aceștia se află într-o situație de fapt similară;
- (b) atribuirea integrală prin licitație trebuie să conducă la o creștere substanțială a costurilor de producție pentru fiecare sector sau categorie de beneficiari individuali;
- (c) creșterea substanțială a costurilor de producție nu poate fi transferată consumatorilor fără a determina scăderi semnificative ale vânzărilor. Analiza poate fi efectuată pe baza estimării elasticității prețurilor produselor din sectorul respectiv, printre alți factori. Pentru a evalua dacă creșterea costurilor determinată de schema de comercializare a certificatelor nu poate fi transferată consumatorilor, se pot utiliza estimările referitoare la vânzările neefectuate, precum și la impactul acestora asupra profitabilității întreprinderii;
- (d) întreprinderile din acest sector nu ar trebui să aibă posibilitatea de a reduce, la nivel individual, nivelul emisiilor pentru ca prețul certificatelor să devină suportabil. Se poate demonstra că nivelul consumului nu poate fi redus prin furnizarea nivelurilor emisiilor generate prin tehnica cea mai performantă din Spațiul Economic European („SEE”) și utilizarea acestora drept referință. Toate întreprinderile care utilizează tehnica cea mai performantă pot beneficia cel mult de certificate corespunzătoare creșterii înregistrate de costurile de producție din cauza schemei de comercializare a certificatelor care utilizează tehnica cea mai performantă și care nu poate fi transferată consumatorilor. Întreprinderile care înregistrează performanțe de mediu inferioare beneficiază de mai puține certificate, proporțional cu performanțele lor de mediu.

3.11. Ajutoare pentru relocalizarea întreprinderilor

(237) Scopul ajutoarelor pentru investiții destinate relocalizării întreprinderilor este crearea unor stimulente individuale pentru a reduce externalitățile negative prin relocalizarea întreprinderilor care creează o poluare majoră în zone în care o asemenea poluare va avea un efect mai puțin dăunător, ceea ce va reduce costurile externe. Ajutoarele pot fi justificate, așadar, dacă relocalizarea se realizează din considerente de mediu, dar ar trebui să se evite acordarea de ajutoare pentru relocalizarea realizată în orice alt scop.

⁽⁹⁸⁾ Cauza C-279/08 P, Comisia/Țările de Jos, Rec. 2011, p. I-7671.

(238) Ajutoarele pentru investiții destinate relocalizării întreprinderilor în noi amplasamente din considerente de protecție a mediului sunt considerate compatibile cu piața internă în cazul în care sunt îndeplinite condițiile stabilite în secțiunile 3.2.4 și 3.2.7, precum și următoarele condiții cumulative:

- (a) schimbarea amplasamentului trebuie să fie necesară din motive de protecție a mediului sau de prevenire și trebuie să fi fost decisă prin hotărâre administrativă sau judecătorească emisă de către o autoritate publică competentă sau convenită de întreprindere și autoritatea publică competentă;
- (b) întreprinderea trebuie să respecte cele mai stricte standarde de mediu aplicabile în noua regiune în care este localizată.

(239) Beneficiarul poate fi:

- (a) o întreprindere stabilită într-o zonă urbană sau într-o arie specială de conservare desemnată în temeiul Directivei 92/43/CEE⁽⁹⁹⁾, care desfășoară, în mod legal (adică respectă toate cerințele legale, inclusiv toate standardele de mediu care i se aplică), o activitate care produce o poluare majoră și care, din cauza amplasării respective, trebuie să se mute într-o zonă mai adecvată; sau
- (b) o unitate sau o instalație care intră sub incidența domeniului de aplicare al Directivei 2012/18/UE⁽¹⁰⁰⁾ („Directiva Seveso III”).

(240) Pentru a determina cuantumul costurilor eligibile în cazul ajutoarelor pentru relocalizare, Comisia va lua în considerare în special:

- (a) următoarele beneficii:
 - (i) profitul obținut din vânzarea sau închirierea instalației sau a terenului abandonat;
 - (ii) compensația plătită în caz de expropriere;
 - (iii) orice alte câștiguri obținute în urma transferului instalației, în special câștigurile obținute în urma unei îmbunătățiri, cu ocazia transferului, a tehnologiei utilizate, precum și câștigurile contabile obținute din mai buna utilizare a instalației;
 - (iv) investițiile legate de orice creștere a capacității;
- (b) următoarele costuri:
 - (i) costurile asociate achiziționării unui teren sau construirii ori achiziționării unei noi instalații având aceeași capacitate cu cea a instalației abandonate;
 - (ii) eventualele sancțiuni impuse întreprinderii pentru rezilierea contractului de închiriere a terenului sau a clădirilor, în cazul în care schimbarea amplasamentului a fost efectuată în scopul respectării unei hotărâri administrative sau judecătorești.

(241) Intensitățile ajutorului sunt stabilite în anexa 1.

4. EVALUAREA

(242) Pentru a oferi garanții suplimentare cu privire la denaturarea limitată a concurenței, Comisia poate solicita ca anumite scheme de ajutoare să fie supuse unei limite de timp (în mod obișnuit de 4 ani sau mai puțin) și evaluării menționate la punctul (28). Vor fi evaluate schemele care au un efect potențial deosebit de ridicat de denaturare a concurenței, adică schemele care pot restricționa sau denatura concurența în mod semnificativ dacă punerea lor în aplicare nu este reexaminată în timp util.

(243) Având în vedere obiectivele sale și pentru a nu impune o sarcină disproporționată statelor membre și proiectelor de ajutor de mică anvergură, evaluarea se aplică doar schemelor de ajutoare cu bugete ridicate care conțin caracteristici de noutate sau atunci când sunt prevăzute modificări semnificative privind piața, tehnologia sau reglementarea. Evaluarea trebuie să fie efectuată de către un expert independent de autoritatea care acordă ajutorul, pe baza unei metodologii comune furnizate de Comisie. Aceasta trebuie să fie făcută publică. Statul membru trebuie să notifice, împreună cu schema de ajutoare, un proiect de plan de evaluare care va face parte integrantă din evaluarea schemei de către Comisie.

⁽⁹⁹⁾ Directiva 92/43/CEE din 21 mai 1992 privind conservarea habitatelor naturale și a speciilor de faună și floră sălbatică (JO L 206, 22.7.1992, p. 7). Directivă modificată ultima dată prin Directiva 2013/17/UE (JO L 158, 10.6.2013, p. 193).

⁽¹⁰⁰⁾ Directiva 2012/18/UE din 4 iulie 2012 privind controlul pericolelor de accidente majore care implică substanțe periculoase, de modificare și ulterior de abrogare a Directivei 96/82/CE a Consiliului (JO L 197, 24.7.2010, p. 1).

(244) În cazul schemelor de ajutoare excluse din domeniul de aplicare al Regulamentului general de exceptare pe categorii exclusiv din cauza bugetului lor ridicat, Comisia va evalua compatibilitatea schemei de ajutoare, cu excepția planului de evaluare, pe baza criteriilor definite în respectivul regulament, și nu pe baza prezentelor orientări.

(245) Evaluarea trebuie transmisă Comisiei în timp util pentru a permite analizarea posibilității de prelungire a schemei de ajutoare și, în orice caz, la expirarea acesteia. Domeniul de aplicare și modalitățile precise ale fiecărei evaluări vor fi definite în decizia de aprobare a schemei de ajutoare. Orice măsură de ajutor ulterioară cu un obiectiv similar (inclusiv orice modificare a schemelor menționate la punctul (244) trebuie să țină cont de rezultatele evaluării.

5. APLICARE

(246) Prezentele orientări se vor aplica începând de la 1 iulie 2014 și vor înlocui Orientările comunitare privind ajutorul de stat pentru protecția mediului publicate la 1 aprilie 2008⁽¹⁰¹⁾. Acestea se vor aplica până la 31 decembrie 2020.

(247) Comisia va aplica prezentele orientări tuturor măsurilor de ajutor notificate în privința cărora i se solicită să ia o decizie după data de la care se aplică, chiar dacă proiectele au fost notificate anterior acelei date. Cu toate acestea, ajutoarele individuale acordate în temeiul schemelor de ajutoare aprobate și notificate Comisiei în temeiul unei obligații de a notifica astfel de ajutoare în mod individual vor fi evaluate în temeiul orientărilor care se aplică schemei de ajutoare aprobate pe care se bazează ajutorul individual.

(248) Ajutoarele ilegale în domeniul mediului sau al energiei vor fi evaluate în temeiul regulilor în vigoare la data acordării ajutorului, în conformitate cu Comunicarea Comisiei privind stabilirea regulilor aplicabile pentru evaluarea ajutorului de stat ilegal⁽¹⁰²⁾, exceptând situația prezentată mai jos.

Ajutoarele ilegale sub formă de reduceri ale finanțării sprijinului pentru energia din surse regenerabile vor fi evaluate în conformitate cu dispozițiile secțiunilor 3.7.2 și 3.7.3.

Începând de la 1 ianuarie 2011, planul de ajustare prevăzut la punctul (194) prevede și aplicarea progresivă a criteriilor stabilite în secțiunea 3.7.2 și a contribuției proprii prevăzute la punctul (197). Înainte de această dată, Comisia consideră că toate ajutoarele acordate sub formă de reduceri ale finanțării sprijinului pentru energia electrică din surse regenerabile pot fi declarate compatibile cu piața internă⁽¹⁰³⁾.

(249) Ajutoarele individuale acordate în temeiul unei scheme de ajutoare ilegale vor fi evaluate în temeiul orientărilor care se aplică schemei de ajutoare ilegale în momentul acordării ajutorului individual. Dacă beneficiarul unui astfel de ajutor individual a primit, din partea unui stat membru, confirmarea că va beneficia de ajutor de exploatare în sprijinul energiei din surse regenerabile și al cogenerării în temeiul unei scheme ilegale pentru o perioadă prestabilită, acest ajutor poate fi acordat pe parcursul întregii perioade în condițiile stabilite în cadrul schemei în momentul confirmării, în măsura în care ajutorul este compatibil cu normele aplicabile în momentul confirmării.

(250) În temeiul articolului 108 alineatul (1) din tratat, Comisia propune statelor membre următoarele măsuri corespunzătoare privind schemele lor de ajutoare existente în domeniul mediului sau al energiei:

Dacă este necesar, statele membre ar trebui să modifice aceste scheme pentru a le alinia cu prezentele orientări cel târziu la 1 ianuarie 2016, cu următoarele excepții:

⁽¹⁰¹⁾ JO C 82, 1.4.2008, p. 1.

⁽¹⁰²⁾ JO C 119, 22.5.2002, p. 22.

⁽¹⁰³⁾ Comisia consideră că astfel de ajutoare nu afectează negativ condițiile comerciale într-o măsură care contravine interesului comun din motivele expuse în continuare. Până la 5 decembrie 2010, statele membre trebuiau să asigure intrarea în vigoare a actelor cu putere de lege și a actelor administrative necesare pentru a se conforma Directivei privind energia din surse regenerabile, care introduce obiective obligatorii pentru consumul de energie din surse regenerabile. Pe de altă parte, costurile totale ale sprijinirii producerii de energie electrică din surse regenerabile au fost destul de limitate până în anul 2010, astfel încât nivelul taxelor a rămas relativ scăzut. Prin urmare, cuantumul ajutoarelor acordate întreprinderilor sub forma reducerilor finanțării sprijinului pentru energia electrică din surse regenerabile a rămas limitat la nivelul beneficiarilor individuali. De asemenea, există probabilitatea ca orice ajutor acordat din decembrie 2008 până în decembrie 2010 care nu depășește 500 000 EUR pe întreprindere să fie compatibil în temeiul Comunicării Comisiei – Cadru comunitar temporar pentru măsurile de ajutor de stat de sprijinire a accesului la finanțare în contextul actualei crize financiare și economice (JO C 83, 7.4.2009, p. 1, astfel cum a fost modificată).

Dacă este necesar, schemele de ajutoare existente în sensul articolului 1 litera (b) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului⁽¹⁰⁴⁾ privind ajutoarele de exploatare în sprijinul energiei din surse regenerabile și al cogenerării trebuie să fie adaptate la prezentele orientări doar atunci când statele membre își prelungesc schemele existente, când trebuie să le notifice din nou după expirarea perioadei de 10 ani sau după expirarea valabilității deciziei Comisiei ori când le modifică⁽¹⁰⁵⁾.

Atunci când un beneficiar a primit, de la un stat membru, confirmarea că va beneficia de ajutor de stat în temeiul unei astfel de scheme o perioadă prestabilită, acest ajutor poate fi acordat pe parcursul întregii perioade în condițiile stabilite în cadrul schemei în momentul confirmării.

(251) Statele membre sunt invitate să își dea acordul explicit și necondiționat cu privire la măsurile adecvate propuse, în termen de două luni de la data publicării prezentelor orientări în *Jurnalul Oficial al Uniunii Europene*. În absența unui răspuns, Comisia va considera că statul membru în cauză nu este de acord cu măsurile propuse.

6. RAPORTARE ȘI MONITORIZARE

(252) În conformitate cu Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului, cu Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei⁽¹⁰⁶⁾ și cu modificările lor ulterioare, statele membre trebuie să transmită Comisiei rapoarte anuale.

(253) Statele membre trebuie să se asigure că sunt ținute evidențe detaliate referitoare la toate măsurile care presupun acordarea de ajutoare. Aceste evidențe trebuie să conțină toate informațiile necesare pentru a se putea stabili dacă au fost respectate condițiile referitoare, după caz, la costurile eligibile și la intensitatea maximă admisibilă a ajutorului. Evidențele trebuie să fie păstrate timp de 10 ani de la data la care a fost acordat ajutorul și, la cerere, trebuie puse la dispoziția Comisiei.

7. REVIZUIRE

(254) Comisia poate decide să revizuiască sau să modifice în orice moment prezentele orientări, dacă acest lucru este necesar din motive legate de politica din domeniul concurenței sau pentru a ține seama de alte politici și alte angajamente internaționale ale Uniunii.

⁽¹⁰⁴⁾ Regulamentul (CE) nr. 659/1999 al Consiliului din 22 martie 1999 de stabilire a normelor de aplicare a articolului 93 din Tratatul CE (JO L 83, 27.3.1999, p. 1).

⁽¹⁰⁵⁾ O modificare este orice modificare ce face obiectul notificării, în sensul articolului 1 litera (c) din Regulamentul (CE) nr. 659/1999.

⁽¹⁰⁶⁾ Regulamentul (CE) nr. 794/2004 al Comisiei din 21 aprilie 2004 de punere în aplicare a Regulamentului (CE) nr. 659/1999 (JO L 140, 30.4.2004, p. 1).

ANEXA 1

Intensitățile ajutoarelor aplicabile ajutoarelor pentru investiții ca parte din costurile eligibile

1. Pentru măsurile de ajutor pentru mediu se aplică următoarele intensități ale ajutoarelor:

	Întreprindere mică	Întreprindere mijlocie	Întreprindere mare
Ajutoare pentru întreprinderi care respectă standarde mai ridicate decât standardele Uniunii sau care sporesc nivelul de protecție a mediului în lipsa unor standarde ale Uniunii (ajutoare pentru achiziționarea de vehicule de transport noi)	60 % 70 % în cazul ecoinovării, 100 % în cazul procedurii de licitație	50 % 60 % în cazul ecoinovării 100 % în cazul procedurii de licitație	40 % 50 % în cazul ecoinovării 100 % în cazul procedurii de licitație
Ajutoare pentru studii de mediu	70 %	60 %	50 %
Ajutoare pentru adaptarea anticipată la viitoarele standarde ale Uniunii			
peste 3 ani	20 %	15 %	10 %
între 1 și 3 ani înainte de intrarea în vigoare a standardelor	15 %	10 %	5 %
Ajutoare pentru gestionarea deșeurilor	55 %	45 %	35 %
Ajutoare pentru energia din surse regenerabile Ajutoare pentru instalațiile de cogenerare	65 % 100 % în cazul procedurii de licitație	55 % 100 % în cazul procedurii de licitație	45 % 100 % în cazul procedurii de licitație
Ajutoare pentru eficiență energetică	50 % 100 % în cazul procedurii de licitație	40 % [100] % în cazul procedurii de licitație	30 % 100 % în cazul procedurii de licitație
Ajutoare pentru sistemele de termoficare și de răcire centralizată care utilizează energie convențională	65 % 100 % în cazul procedurii de licitație	55 % 100 % în cazul procedurii de licitație	45 % 100 % în cazul procedurii de licitație
Ajutoare pentru depoluarea siturilor contaminate	100 %	100 %	100 %
Ajutoare pentru relocalizarea întreprinderilor	70 %	60 %	50 %
Ajutoare sub formă de certificate comercializabile	100 %	100 %	100 %
Ajutoare pentru infrastructura energetică Infrastructura de termoficare centralizată	100 %	100 %	100 %
Ajutoare pentru CSC	100 %	100 %	100 %

Intensitățile ajutoarelor menționate în prezentul tabel pot fi majorate cu un bonus de 5 puncte în regiunile aflate sub incidența articolului 107 alineatul (3) litera (c) sau cu un bonus de 15 puncte în regiunile aflate sub incidența articolului 107 alineatul (3) litera (a) din tratat, până la o intensitate maximă a ajutorului de 100 %.

ANEXA 2

Intervenții tipice ale statului

1. Comisia analizează câteva exemple tipice de intervenții sub formă de ajutoare de stat destinate să sporească nivelul de protecție a mediului sau să consolideze piața internă a energiei.
2. Mai precis, pentru calcularea costurilor eligibile pe baza unui scenariu contrafactual, se oferă următoarele orientări:

Categoria de ajutoare	Scenariu contrafactual/Costuri eligibile ⁽¹⁾
CHP	Scenariul contrafactual este o instalație convențională de producere a energiei electrice sau termice cu aceeași capacitate din punctul de vedere al producției efective de energie.
Studii de mediu ⁽²⁾	Costurile eligibile sunt costurile studiilor.
Depoluarea siturilor contaminate	Costurile suportate ⁽³⁾ pentru lucrările de depoluare minus creșterea valorii terenului ⁽⁴⁾ .
Sisteme de termoficare și de răcire centralizată	Costurile de investiții pentru construirea, extinderea, modernizarea uneia sau mai multor unități de producție care fac parte integrantă din sistemul eficient de termoficare și de răcire centralizată.
Gestionarea deșeurilor ⁽⁵⁾	Investiția suplimentară comparativ cu costul producerii convenționale care nu presupune gestionarea deșeurilor cu aceeași capacitate de investiții.
Ajutoare pentru depășirea standardelor Uniunii	Costurile de investiții suplimentare constau în costurile aferente investițiilor suplimentare necesare pentru a depăși nivelul de protecție a mediului impus de standardele Uniunii ⁽⁶⁾ .
Absența standardelor naționale sau ale Uniunii	Costurile de investiții suplimentare constau în costurile de investiții necesare pentru atingerea unui nivel de protecție a mediului mai ridicat decât cel pe care l-ar atinge întreprinderea sau întreprinderile în cauză în lipsa oricărui ajutor pentru mediu.
Producția de energie electrică din SRE	Costurile de investiții suplimentare comparativ cu costurile unei centrale electrice convenționale cu aceeași capacitate din punctul de vedere al producției efective de energie.
Termoficare din SRE	Costurile de investiții suplimentare comparativ cu costurile unei instalații convenționale de termoficare cu aceeași capacitate din punctul de vedere al producției efective de energie.
Producția de biogaz modernizată la nivelul gazelor naturale	În cazul în care ajutorul este limitat la modernizarea biogazului, scenariul contrafactual constituie utilizarea alternativă a acestui biogaz (inclusiv arderea).
Biocombustibilii și biogazul utilizate pentru transport	În principiu, ar trebui alese costurile de investiții suplimentare comparativ cu cele ale unei rafinării obișnuite, dar Comisia poate accepta scenariile contrafactuale alternative dacă acestea sunt justificate în mod corespunzător.

Categoria de ajutoare	Scenariu contrafactual/Costuri eligibile ⁽¹⁾
Utilizarea subproduselor industriale	În cazul în care subprodusul ar deveni deșeu dacă nu ar fi reutilizat: costul eligibil constă în investițiile suplimentare necesare pentru a utiliza subprodusul (de exemplu, schimbătorul de căldură în cazul căldurii reziduale). Dacă subprodusul ar trebui eliminat: investiția contrafactuală este eliminarea deșeurilor.
Ajutoare acordate în cadrul schemelor de comercializare a certificatelor	Proportionalitatea trebuie să fie demonstrată prin absența alocării excedentare.

⁽¹⁾ Comisia poate accepta scenarii contrafactice alternative dacă acestea sunt justificate în mod corespunzător de către statul membru.

⁽²⁾ Acestea includ ajutoarele pentru audituri referitoare la eficiența energetică.

⁽³⁾ Daunele aduse mediului care trebuie reparate trebuie să includă daunele aduse calității solului sau a apelor de suprafață ori subterane. Toate cheltuielile suportate de o întreprindere în procesul de depoluare a sitului său, indiferent dacă acestea pot figura sau nu ca active fixe în bilanț, pot fi considerate investiții eligibile în cazul depoluării siturilor contaminate.

⁽⁴⁾ Evaluările privind creșterea valorii terenului care rezultă din depoluare trebuie efectuate de către un expert independent.

⁽⁵⁾ Aceasta se referă la gestionarea deșeurilor altor întreprinderi și include activități de reutilizare, reciclare și recuperare.

⁽⁶⁾ Costul investițiilor necesare pentru atingerea nivelului de protecție impus de standardele Uniunii nu este eligibil și trebuie dedus.

ANEXA 3

Lista ⁽¹⁾ sectoarelor eligibile ⁽²⁾ în temeiul secțiunii 3.7.2

Codul NACE	Descriere
510	Extracția huilei
729	Extracția altor minereuri metalice neferoase
811	Exploatarea în carieră a pietrei ornamentale și pentru construcții, calcarului, gipsului, cretei și ardeziei
891	Extracția mineralelor chimice și a îngrășămintelor minerale
893	Extracția sării
899	Alte activități extractive și de exploatare n.c.a
1032	Prepararea sucurilor de fructe și legume
1039	Altă prelucrare și conservare a fructelor și legumelor
1041	Fabricarea uleiurilor și grăsimilor
1062	Fabricarea amidonului și produselor din amidon
1104	Fabricarea altor băuturi nedistilate obținute prin fermentare
1106	Fabricarea malțului
1310	Pregătirea și filarea fibrelor textile
1320	Țeserea produselor textile
1394	Fabricarea funiilor, frânghiilor, sforilor și împletiturilor
1395	Fabricarea materialelor neșesute și articolelor din materiale neșesute, cu excepția articolelor de îmbrăcăminte
1411	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte din piele
1610	Tăierea și îndreptarea lemnului
1621	Fabricarea plăcilor de furnir și a plăcilor din lemn
1711	Fabricarea celulozei
1712	Fabricarea hârtiei și cartonului
1722	Fabricarea articolelor de uz gospodăresc, sanitar și de toaletă
1920	Fabricarea produselor obținute prin rafinarea petrolului
2012	Fabricarea coloranților și pigmentilor
2013	Fabricarea altor produse chimice anorganice de bază
2014	Fabricarea altor produse chimice organice de bază
2015	Fabricarea îngrășămintelor și a produselor azotate
2016	Fabricarea materialelor plastice în forme primare
2017	Fabricarea cauciucului sintetic în forme primare
2060	Fabricarea fibrelor artificiale sau sintetice
2110	Fabricarea produselor farmaceutice de bază

(¹) Comisia poate efectua o revizuire a listei din anexa 3 pe baza criteriilor prevăzute la nota de subsol 89, cu condiția să i se prezinte dovezi care să demonstreze că datele pe care se bazează anexa 3 s-au modificat semnificativ.

(²) Această listă și criteriile care stau la baza sa nu reprezintă și nu sunt relevante pentru poziția viitoare a Comisiei referitoare la riscul de relocare a emisiilor de dioxid de carbon cu privire la ETS pentru activitatea desfășurată în contextul elaborării normelor privind relocarea emisiilor de dioxid de carbon în cadrul de politici privind clima și energia pentru 2030.

Codul NACE	Descriere
2221	Fabricarea plăcilor, foliilor, tuburilor și profilelor din plastic
2222	Fabricarea ambalajelor din plastic
2311	Fabricarea sticlei plate
2312	Prelucrarea și fasonarea sticlei plate
2313	Fabricarea sticlei cu goluri
2314	Fabricarea fibrelor de sticlă
2319	Fabricarea și prelucrarea altor materiale din sticlă, inclusiv articole de sticlărie tehnică
2320	Fabricarea produselor din ceramică refractară
2331	Fabricarea plăcilor ceramice
2342	Fabricarea articolelor ceramice sanitare
2343	Fabricarea izolatoarelor ceramici și a pieselor izolante din ceramică
2349	Fabricarea altor produse ceramice
2399	Fabricarea altor produse minerale nemetalice n.a.p.
2410	Prelucrarea metalelor feroase de bază și a feroaliajelor
2420	Fabricarea țevilor, tuburilor, profilelor tubulare și a accesoriilor de țevărie din oțel aferente
2431	Tragerea la rece a barelor
2432	Laminarea la rece a benzilor înguste
2434	Trefilarea la rece a sârmelor
2441	Producția metalelor prețioase
2442	Producția de aluminiu
2443	Producția de plumb, zinc și staniu
2444	Producția de cupru
2445	Producția altor metale neferoase
2446	Fabricarea combustibilului nuclear
2720	Fabricarea bateriilor și acumuloarelor
3299	Fabricarea altor produse manufacturiere
2011	Fabricarea gazelor industriale
2332	Fabricarea cărămizilor, țiglelor și produselor pentru construcții din lut ars
2351	Fabricarea cimentului
2352	Fabricarea varului și ipsosului
2451/2452 /2453/2454	Turnarea fontei, a oțelului, a metalelor ușoare și a altor metale neferoase
2611	Fabricarea componentelor electronice
2680	Fabricarea suporturilor magnetici și optici
3832	Recuperarea materialelor selectate

ANEXA 4

Calcularea valorii adăugate brute și a intensității electrice la nivel de întreprindere în temeiul secțiunii 3.7.2

1. În sensul secțiunii 3.7.2, valoarea adăugată brută (VAB) pentru întreprindere înseamnă valoarea adăugată brută la costul factorilor, care este VAB la prețurile pieței minus orice impozit indirect plus orice subvenție. Valoarea adăugată la costul factorilor poate fi calculată pe baza cifrei de afaceri, plus producția capitalizată, plus alte venituri din exploatare, plus sau minus modificările acțiunilor, minus achizițiile de bunuri și servicii⁽¹⁾, minus alte impozite pe produse care au legătură cu cifra de afaceri, dar care nu sunt deductibile, minus taxele și impozitele legate de producție. Alternativ, poate fi calculată pe baza excedentului brut de exploatare prin adăugarea costurilor cu personalul. Veniturile și cheltuielile înscrise la posturile financiare sau extraordinare în conturile întreprinderii sunt excluse din valoarea adăugată. Valoarea adăugată la costul factorilor este calculată la nivel brut, întrucât ajustările valorice (cum ar fi deprecierea) nu sunt scăzute⁽²⁾.
2. În scopul aplicării secțiunii 3.7.2, se utilizează media aritmetică din ultimii 3 ani⁽³⁾ pentru care sunt disponibile date privind VAB.
3. În sensul secțiunii 3.7.2, intensitatea electrică a unei întreprinderi se definește drept:
 - (a) costurile cu energia electrică ale întreprinderii (calculate conform punctului 4 de mai jos) împărțite la
 - (b) VAB a întreprinderii (calculată conform punctelor 1 și 2 de mai sus).
4. Costurile cu energia electrică ale întreprinderii se definesc drept:
 - (a) consumul de energie electrică al întreprinderii înmulțit cu
 - (b) prețul estimat al energiei electrice.
5. Pentru a calcula consumul de energie electrică al întreprinderii, trebuie să se utilizeze valorile de referință pentru eficiența consumului de energie electrică în cadrul sectorului respectiv, atunci când acestea sunt disponibile. Dacă acestea nu sunt disponibile, se utilizează media aritmetică din ultimii 3 ani⁽⁴⁾ pentru care sunt disponibile date.
6. În sensul punctului 4(b) de mai sus, prețul estimat al energiei electrice înseamnă prețul mediu cu amănuntul al energiei electrice care se aplică în statul membru întreprinderilor cu un nivel similar de consum de energie electrică în anul cel mai recent pentru care sunt disponibile date.
7. În sensul punctului 4(b) de mai sus, prețul estimat al energiei electrice poate include costul integral al finanțării sprijinului pentru energia electrică din surse regenerabile care ar urma să fie transferat întreprinderii în absența reducerilor.

⁽¹⁾ Pentru a elimina orice îndoială, „bunurile și serviciile” nu includ costurile cu personalul.

⁽²⁾ Codul 12 15 0 din cadrul juridic instituit prin Regulamentul (CE, Euratom) nr. 58/97 al Consiliului din 20 decembrie 1996 privind statisticile structurale de întreprindere.

⁽³⁾ În cazul întreprinderilor înființate de mai puțin de un an, în primul an de funcționare se pot utiliza date preconizate. Cu toate acestea, statele membre ar trebui să efectueze o evaluare ex-post la sfârșitul primului an de funcționare („Anul 1”) pentru a verifica dacă întreprinderea este eligibilă și limitele costurilor (ca procentaj din VAB) care i se aplică în temeiul secțiunii 3.7.2 punctul 189. În urma acestei evaluări ex-post, statele membre ar trebui să compenseze întreprinderile sau să recupereze compensația acordată, după caz. Începând din Anul 2, ar trebui utilizate datele din Anul 1. Pentru Anul 3, ar trebui utilizată media aritmetică a datelor aferente anilor 1 și 2. Începând cu Anul 4, ar trebui utilizată media aritmetică a datelor aferente ultimilor 3 ani.

⁽⁴⁾ A se vedea nota de subsol precedentă.

ANEXA 5

Sectoarele extractive și prelucrătoare care nu sunt incluse în lista din anexa 3 și au o intensitate a schimburilor comerciale în afara UE de cel puțin 4 %

Codul NACE	Descriere
610	Extracția șteiului
620	Extracția gazelor naturale
710	Extracția minereurilor de fier
812	Exploatarea pietrișului și nisipului; extracția argilei și caolinului
1011	Prelucrarea și conservarea cărnii
1012	Prelucrarea și conservarea cărnii de pasăre
1013	Producția de carne și produse din carne de pasăre
1020	Prelucrarea și conservarea peștelui, crustaceelor și moluștelor
1031	Prelucrarea și conservarea cartofilor
1042	Fabricarea margarinei și a grăsimilor comestibile similare
1051	Exploatarea fabricilor de produse lactate și fabricarea brânzeturilor
1061	Prelucrarea cerealelor
1072	Fabricarea biscuiților și a pesmetului; fabricarea produselor de patiserie și cofetărie conservate
1073	Fabricarea macaroanelor, tăștelor, cușcușului și a altor paste făinoase
1081	Fabricarea zahărului
1082	Fabricarea produselor din cacao, a ciocolatei și produselor zaharoase
1083	Prelucrarea ceaiului și cafelei
1084	Fabricarea condimentelor și mirodeniilor
1085	Fabricarea produselor alimentare preparate
1086	Fabricarea produselor alimentare omogenizate și dietetice
1089	Fabricarea altor produse alimentare n.a.p.
1091	Fabricarea produselor pentru hrana animalelor de fermă
1092	Fabricarea produselor pentru hrana animalelor de companie
1101	Fabricarea băuturilor alcoolice distilate
1102	Fabricarea vinurilor din struguri
1103	Fabricarea cidrului și a altor vinuri din fructe
1105	Fabricarea berii
1107	Fabricarea băuturilor răcoritoare; producția de ape minerale și alte ape îmbuteliate
1200	Fabricarea produselor din tutun
1391	Fabricarea țesăturilor tricotate și croșetate
1392	Fabricarea articolelor textile confecționate, cu excepția articolelor de îmbrăcăminte
1393	Fabricarea covoarelor și mochetelor

Codul NACE	Descriere
1396	Fabricarea altor articole textile tehnice și industriale
1399	Fabricarea altor articole textile n.a.p.
1412	Fabricarea articolelor de îmbrăcăminte pentru lucru
1413	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte (excluzând lenjeria de corp)
1414	Fabricarea articolelor de lenjerie de corp
1419	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte și accesorii
1420	Fabricarea articolelor din blană
1431	Fabricarea ciorapilor tricotați și croșetați
1439	Fabricarea altor articole de îmbrăcăminte tricotate și croșetate
1511	Tăbăcirea și finisarea pieilor; finisarea și vopsirea blănii
1512	Fabricarea articolelor de voiaj, de marochinărie și a harnașamentelor
1520	Fabricarea încălțămintei
1622	Fabricarea podelelor asamblate din parchet
1623	Fabricarea altor elemente de tâmplărie și dulgherie pentru construcții
1624	Fabricarea ambalajelor din lemn
1629	Fabricarea altor produse din lemn; fabricarea articolelor din plută, nuiete și împletituri
1721	Fabricarea hârtiei creponate și a cartonului ondulat și a ambalajelor din hârtie și carton
1723	Fabricarea articolelor de papetărie
1724	Fabricarea tapetului
1729	Fabricarea altor articole din hârtie și carton
1813	Servicii pregătitoare pentru pretipărire
1910	Fabricarea produselor de cocserie
2020	Fabricarea pesticidelor și a altor produse agrochimice
2030	Fabricarea vopselelor, lacurilor și produselor similare, tușului tipografic și masticului
2041	Fabricarea săpunului și detergenților, a produselor de curățat și lustruit
2042	Fabricarea parfumurilor și produselor cosmetice
2051	Fabricarea explozivilor
2052	Fabricarea cleiurilor
2053	Fabricarea uleiurilor esențiale
2059	Fabricarea altor produse chimice n.a.p.
2120	Fabricarea preparatelor farmaceutice
2211	Fabricarea pneurilor și camerelor de aer din cauciuc; reformarea și reșaparea pneurilor din cauciuc
2219	Fabricarea altor produse din cauciuc
2223	Fabricarea articolelor din plastic pentru construcții

Codul NACE	Descriere
2229	Fabricarea altor produse din plastic
2341	Fabricarea articolelor ceramice de uz gospodăresc și ornamentale
2344	Fabricarea altor produse ceramice tehnice
2362	Fabricarea articolelor din ipsos pentru construcții
2365	Fabricarea articolelor din fibrociment
2369	Fabricarea altor articole din beton, ipsos și ciment
2370	Tăierea, fasonarea și finisarea pietrei
2391	Fabricarea produselor abrazive
2433	Formare la rece sau fâlțuire
2511	Fabricarea structurilor metalice și a părților componente
2512	Fabricarea ușilor și ferestrelor metalice
2521	Fabricarea radiatoarelor și cazanelor pentru încălzire centrală
2529	Fabricarea altor rezervoare, cisterne și containere metalice
2530	Fabricarea generatoarelor de abur, cu excepția cazanelor de apă caldă pentru încălzire centrală
2540	Fabricarea armelor și muniției
2571	Fabricarea produselor de tăiat
2572	Fabricarea încuietorilor și balamalelor
2573	Fabricarea uneltelor
2591	Fabricarea butoaielor metalice și a containerelor similare
2592	Fabricarea ambalajelor din metale ușoare
2593	Fabricarea articolelor din fire metalice, lanțuri și arcuri
2594	Fabricarea elementelor de fixare și a produselor filetate
2599	Fabricarea altor produse metalice prelucrate n.a.p.
2612	Fabricarea panourilor electronice asamblate
2620	Fabricarea computerelor și a echipamentelor periferice
2630	Fabricarea echipamentelor de comunicație
2640	Fabricarea produselor electronice de uz general
2651	Fabricarea instrumentelor și a aparatelor de măsură, de testare și de navigație
2652	Fabricarea ceasurilor de mână, de masă și de perete
2660	Fabricarea echipamentelor de iradiere, electromedicale și electroterapeutice
2670	Fabricarea instrumentelor optice și a echipamentelor fotografice
2680	Fabricarea suporturilor magnetici și optici
2711	Fabricarea motoarelor, generatoarelor și transformatoarelor electrice
2712	Fabricarea aparatelor de distribuție și control pentru energia electrică
2731	Fabricarea cablurilor de fibre optice
2732	Fabricarea altor fire și cabluri electronice sau electrice

Codul NACE	Descriere
2733	Fabricarea materialelor de instalații electrice
2740	Fabricarea de echipamente de iluminat electric
2751	Fabricarea aparatelor electrice de uz casnic
2752	Fabricarea aparatelor neelectrice de uz casnic
2790	Fabricarea altor echipamente electrice
2811	Fabricarea motoarelor și turbinelor, cu excepția motoarelor de avioane, de vehicule și motocicletelor
2812	Fabricarea echipamentelor hidraulice și pneumatice
2813	Fabricarea altor pompe și compresoare
2814	Fabricarea altor robinete și valve
2815	Fabricarea rulmenților, angrenajelor, mecanismelor și dispozitivelor mecanice de transmisie
2821	Fabricarea cuptoarelor, furnalelor și arzătoarelor industriale
2822	Fabricarea echipamentelor de ridicat și manipulat
2823	Fabricarea mașinilor și echipamentelor de birou (cu excepția computerelor și a echipamentelor periferice)
2824	Fabricarea utilajelor portabile cu motor incorporat
2825	Fabricarea echipamentelor industriale de răcire și de ventilație
2829	Fabricarea altor mașini de utilizare generală n.a.p.
2830	Fabricarea mașinilor agricole și forestiere
2841	Fabricarea mașinilor de formare a metalelor
2849	Fabricarea altor mașini-unelte
2891	Fabricarea mașinilor pentru industria metalurgică
2892	Fabricarea mașinilor pentru industria extractivă, exploatarea în cariere și construcții
2893	Fabricarea mașinilor pentru industria alimentară, a băuturilor și prelucrarea tutunului
2894	Fabricarea mașinilor pentru industria textilă, a confecțiilor și pielăriei
2895	Fabricarea mașinilor pentru industria hârtiei și cartonului
2896	Fabricarea mașinilor pentru industria maselor plastice și a cauciucului
2899	Fabricarea altor mașini cu utilizare specifică n.a.p.
2910	Fabricarea autovehiculelor
2920	Fabricarea caroseriilor pentru autovehicule; fabricarea remorcilor și semiremorcilor
2931	Fabricarea echipamentelor electrice și electronice pentru autovehicule
2932	Fabricarea altor părți și accesorii pentru autovehicule
3011	Construirea navelor și structurilor plutitoare
3012	Construirea ambarcațiunilor de agrement și sportive
3020	Fabricarea locomotivelor pentru trenuri și a materialului rulant
3030	Fabricarea aeronavelor, navelor spațiale și a mașinilor asociate
3040	Fabricarea vehiculelor militare de luptă

Codul NACE	Descriere
3091	Fabricarea motocicletelor
3092	Fabricarea bicicletelor și a cărucioarelor pentru invalizi
3099	Fabricarea altor echipamente de transport n.a.p.
3101	Fabricarea de mobilier pentru birouri și magazine
3102	Fabricarea mobilierului de bucătărie
3103	Fabricarea saltelelor
3109	Fabricarea altor piese de mobilier
3211	Ștanțarea monedelor
3212	Fabricarea bijuteriilor și a produselor asociate
3213	Fabricarea imitațiilor de bijuterii și articole asociate
3220	Fabricarea instrumentelor muzicale
3230	Fabricarea articolelor sportive
3240	Fabricarea jocurilor și jucăriilor
3250	Fabricarea instrumentelor și furniturilor medicale și stomatologice
3291	Fabricarea măturilor și periilor